

เอกสารวิทยาเขตฯ
ห้ามนำออกจากห้องสมุด
ใช้เฉพาะ ชั้น 5 เท่านั้น

รายงานการวิจัย

เรื่อง

รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
กรณีศึกษาปี 2549-2552

RMUTK-Library

3 2000 00080090 6

อนุรักษ์ นวพรไพศาล

งานวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย
ที่ได้รับงบประมาณแผ่นดินประจำปี 2549
มีนาคม 2550

ISBN. 978-974-625-316-1

งานวิจัยฉบับนี้

ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

เป็นงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2549

ชื่อเรื่อง : รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
กรณีศึกษา พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2552

ผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุรักษ์ นวพรไพศาล

ปีที่ทำวิจัย : 1 ตุลาคม 2548 – 31 มีนาคม 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งประกอบด้วย 7 มาตรฐานและดัชนีชี้วัดคุณภาพ จำนวน 42 ตัวชี้วัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์หรือผู้บริหารในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ สามารถนำวิเคราะห์ข้อมูลได้ คิดเป็นร้อยละ 83.33 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (Percent) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ผลการวิจัยพบว่า

1. เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ ทั้ง 7 มาตรฐานของระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และมาตรฐานด้านระบบประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย โดยเฉลี่ยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานแล้วพบว่า ทุกมาตรฐานมีความเหมาะสมในระดับมากเช่นกัน

2. เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ ทั้ง 42 ตัวชี้วัด มีความเหมาะสมในระดับมากเกือบทุกตัวชี้วัด ยกเว้นตัวชี้วัดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทั้งหมด คอจำนวนนักศึกษา เติบโตเทียบเท่า ร้อยละของเงินเหลือจ่ายสุทธิต่องานดำเนินการ และร้อยละของอาจารย์ประจำที่เข้าร่วมประชุมวิชาการหรือนำเสนอผลงานวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

Title : A Model of Educational Quality Assurance in Rajamangala University of Technology Bangkok. A Case Study 2006-2009.

Researchers : Assist. Prof. Anurag Navapornpisal.

Research Duration : October 1, 2005 – March 30, 2007.

Abstract

The purpose of this research was to develop a model of education quality assurance of Rajamangala University of Technology Krungthep to be accordance with the standards of the office for National Education standards and Quality Assessment which includes 7 standard criteria and 42 quality indicators. The samples were 25 experts who are instructors or administrators of the University. The tools used were questionnaires collected by using Delphi technique 83.33 percents of the questionnaires were answered perfectly and were analysed by using Percentage, Median and Interquartile Range.

The result were found :

1. The appropriacy of the standard criteria of each of the indicators of at the 7 standards – the standard of the graduated students, the standard of research and creative work, the standard of academic service, the standard of arts and culture support, the standard of organization and personnel development, the standard of curriculum and teaching and the standard of education assessment. The average of all the standards was at the high level. And the average of each standard was also at the high level.

2. The appropriacy of the quality criteria of each indicator among the 42 indicators was at the high level except that of the indicator of the total expenses on the full time students compared to the percentage of the net cash for operating was at the medium level. And the percentage of in-service instructors – who attended academic conferences as well as those who presented their researches both in Thailand and overseas – was found at the medium level of appropriacy.

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ที่ได้อนุมัติงบประมาณแผ่นดินประจำปี 2549 ให้ดำเนินการวิจัย ได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุไรรัตน์ ดวงเดือน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปานเพชร ชินินทร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ อารมณ์ บางเจริญพรพงศ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ประสานงานคณะ ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาเขต หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้าแผนกงาน ตลอดจนอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ในการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร. สมกุล ถาวรกิจ ดร. จำเริญรัตน์ เจือจันทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ กลั่นกรอง เพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณอาจารย์กัลยา เพชรเพริศ ที่ช่วยแปลบทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract) อาจารย์เบญจมาศ ทรัพย์ธีรรงค์ ที่ช่วยพิสูจน์อักษร และขอขอบคุณ นางสาววาสนา พันมานิมิตร และนายอดิศร กวางอึ้งกุล ในการจัดพิมพ์งานวิจัยจนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

อนรุักษ์ นวพรไพศาล

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ประกาศคณะกรรมการ

บทที่

เลขหมู่..... ๙. 1

เลขทะเบียน..... ๓ 42A5

วัน เดือน ปี..... ๒ ๙.๖ 51

หน้า

ก

ข

ค

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	13
ตอนที่ 2 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	25
ตอนที่ 3 หลักเกณฑ์และวัตถุประสงค์ในการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษา	43
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา	69
3 วิธีดำเนินการวิจัย	73
การเลือกผู้เชี่ยวชาญ	73
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การวิเคราะห์ข้อมูล	76
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	98
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	98
กลุ่มตัวอย่าง	98
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	98
การเก็บรวบรวมข้อมูล	98
การวิเคราะห์ข้อมูล	98

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สรุปผลการวิจัย	99
อภิปรายผล	101
ข้อเสนอแนะ	102
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	108
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ กลั่นกรองงานวิจัย	110
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	113

บัญชีตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงตัวอย่างเอกสารประกอบอื่น ๆ ที่ใช้เป็นหลักฐานในการประกันคุณภาพ	42
2 สถานภาพทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูล จําแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการและตำแหน่งทางการบริหาร	77
3 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในแต่ละ มาตรฐานของระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	80
4 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐาน ที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	81
5 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐาน ที่ 2 มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	83
6 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐาน ที่ 3 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	85
7 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐาน ที่ 4 มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	88
8 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐาน ที่ 5 มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	89
9 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐาน ที่ 6 มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	93
10 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐาน ที่ 7 มาตรฐานด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	96

บัญชีแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 โครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	15
2 ระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สถาบัน อุดมศึกษาพัฒนาขึ้น	30
3 องค์ประกอบหลักในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา	31
4 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก	51
5 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่มีบทบาทในการประกันคุณภาพภายในและ การประเมินคุณภาพภายนอก	52
6 แสดงกิจกรรมก่อนการตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษา	55
7 แสดงกิจกรรมระหว่างการตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษา	56
8 แสดงกิจกรรมหลังการตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษา	57

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอุดมศึกษานอกจากจะมีบทบาทในการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับสูงที่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานและภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพแล้ว ยังต้องพัฒนาวิชาการ ตลอดจนองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นเป็นการสร้างผู้นำและปัญญาชน การอุดมศึกษาจึงนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งหากแต่ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การอุดมศึกษาไม่สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนไม่อาจเกื้อหนุนและชี้แนะการพัฒนาประเทศได้เท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะอุดมศึกษาไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตหลายประการ ทั้งด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา ความสามารถของมหาวิทยาลัยที่จะทำงานวิจัยให้กว้างขวางขึ้น ตลอดจนปัญหาในเรื่องของการบริหารจัดการที่เป็นไปในกรอบของระบบราชการที่ค่อนข้างจะตึงตัว ทำให้ไม่สามารถที่จะคิดปรับเปลี่ยนได้ทันการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 89)

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นเป็นที่ยอมรับว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศ ดังวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) “ การศึกษาระดับอุดมศึกษามุ่งพัฒนาการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาบุคคล ท้องถิ่นและประเทศ สามารถผลิตกำลังคน พัฒนาองค์ความรู้และศาสตร์ทุกสาขารวมทั้งการวิจัย เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีปัญญา มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมจริยธรรมและทักษะ ตลอดจนบุคลิกภาพที่มีพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถนำมารองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 82) ดังนั้นภารกิจหลักที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาจึงมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการชั้นสูงที่พร้อมจะรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย สามารถนำความรู้ความคิด ประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนสร้างบุคลิกภาพ พัฒนามิตรและพฤติกรรม ให้พร้อมที่จะเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตและทำงานร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งจะช่วยสร้างสรรค์ประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป (วิภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2527 : 1)

ในการดำเนินการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และเพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการให้มนุษย์ได้พัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ทั้งให้เป็นคนดีและคนเก่งในโลกยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงได้นั้น ไม่อาจกระทำได้ดีถ้าไม่มีการปรับปรุงประสิทธิภาพ และการจัดการที่ดีพอ ดังนั้นการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการของสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ จึงนับว่ามีความสำคัญ ทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

พ.ศ. 2539 เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2539 (สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. 2544 : ก) โดยกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษา จัดให้มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันเพื่อเป็นเครื่องมือในการรักษาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา บนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการและความเป็นอิสระในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการประกันคุณภาพภายนอก ตามมาตรา 47 และมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2543 : 24-25) ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

นอกจากนั้นภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจหลักทั้ง 4 ประการดังกล่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว แต่ในระยะเวลาที่ผ่านมายังไม่มีการประเมินภารกิจดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ประกอบกับปัจจุบันมีปัจจัยทั้งภายนอกและภายในหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ (สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. 2544 : 1) ปัจจัยต่างๆ ได้แก่

1. คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิต มีแนวโน้มที่จะมีความแตกต่างกันมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่ประเทศไทยโดยส่วนรวมในระยะยาว
2. มีการแข่งขันกันในเรื่องคุณภาพของการจัดการศึกษา และคุณภาพของบัณฑิตในวงการอุดมศึกษาทั้งภายในประเทศและนอกประเทศมากขึ้น
3. สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ให้เป็นสากล เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากนานาชาติมากขึ้น
4. สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจให้แก่สังคมว่าสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ
5. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (Public Information) ที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา ผู้จ้างงาน ผู้ปกครอง รัฐบาล และประชาชนทั่วไป
6. สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่มีความโปร่งใส (Transparency) และความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (Accountability)
7. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่ง จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน รวมถึงให้มีสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้การตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทบวงมหาวิทยาลัยได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้กับสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมต่อไป ระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น (สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. 2544 : 7-11) ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ

- องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินงาน
- องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน
- องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา
- องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย
- องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม
- องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและจัดการ
- องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ
- องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีฐานะเป็นกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย คณะต่างๆ จำนวน 15 คณะ และวิทยาเขตต่างๆ จำนวน 40 วิทยาเขต กระจายอยู่ทั่วประเทศ ภูมิภาคของประเทศ เป็นสถาบันอุดมศึกษาสายอาชีพที่มีภารกิจหลัก คือ การสอน การวิจัย การบริการชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2541 : 2) มีวัตถุประสงค์ในการผลิตครูอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรี ผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาวิชาชีพต่างๆ ทั้งในระดับต่ำกว่าปริญญาและปริญญาที่มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม สามารถปฏิบัติงานได้จริง และสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศทำการวิจัยส่งเสริมการศึกษาทางด้านวิชาชีพให้บริการแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2540 ก : 8) โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมืองโดยเน้นให้มีปัญญา คุณธรรม จริยธรรมและมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ตลอดทั้งมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถพึ่งตนเอง ปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ในการดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 31)

ทิศทางการพัฒนาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2540 ก : 9) ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. ผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมุ่งผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับแนวทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นผลผลิตจากกระบวนการสังคมได้ตามศักยภาพของบุคคลได้มากที่สุด โดยการผลิตและพัฒนาบุคลากรทั้งด้านปริมาณและคุณภาพสอดคล้อง

กับการพัฒนาของรัฐ โดยเฉพาะสาขาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาขาดแคลนเพื่อรองรับการพัฒนาและการแข่งขันในประชาคมโลก

2. ขยายและกระจายโอกาสทางการศึกษา โดยมุ่งการขยายการจัดการศึกษาและกระจายโอกาสสู่กลุ่มเป้าหมายและความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวได้มีโอกาสเข้าศึกษาและพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพและเพื่อรองรับและสนองความต้องการของผู้เรียนอันเป็นผลมาจากการขยายโอกาสในระดับมัธยมศึกษาโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น เพิ่มทางด้านปริมาณการจัดตั้งสถานศึกษาและจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสิทธิภาพและคุณภาพทางการศึกษา โดยมุ่งการจัดการศึกษาที่เน้นประสิทธิภาพและคุณภาพทางการศึกษา โดยวิธีการเน้นที่กระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพตลอดจนการลงทุนด้านทรัพยากรการศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษามีคุณภาพ ตลอดจนมีการลงทุนด้านทรัพยากรการศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาของสถาบันฯ เป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับแนวพัฒนาการเสริมสร้างศักยภาพของสังคมและเทคโนโลยีการแก้ไขปัญหาและวิกฤติการณ์ทางสังคมซึ่งนำการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน

4. ปฏิบัติภารกิจอุดมศึกษาในการพัฒนาสังคม การจัดการศึกษาโดยการผลิตบุคลากรเพื่อสนองการพัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนาศักยภาพตามบทบาทและคาดหวังของสังคม โดยเข้าไปมีบทบาทในการพัฒนาสังคมและให้ความสำคัญกับการกิจต่าง ๆ ที่พึงดำเนินการให้ครอบคลุม เช่น การวิจัยและพัฒนาวิชาการต่าง ๆ การบริการทางวิชาการแก่สังคม และสืบสานศิลปวัฒนธรรมการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

5. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยดำเนินการให้เป็นผู้นำการพัฒนาตามความคาดหวังของสังคมและเป็นแบบอย่างที่ดี จะต้องมุ่งดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนากลไกการวางแผนและพัฒนา การติดตามประเมินผลและการตรวจสอบ การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมในการบริหารการพัฒนาาระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการศึกษาและการบริหารจัดการโดยอาศัยนวัตกรรม การระดมสรรพกำลังและการปรับบทบาทให้เหมาะสมกับอุดมศึกษายุคโลกาภิวัตน์

การดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนพัฒนาระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลได้กำหนดวิสัยทัศน์ (VISION) ราชมงคลไว้ดังนี้ “ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจะเป็นผู้นำด้านการจัดการศึกษาสหวิทยาการตามมาตรฐานสากล ผลิตและยกระดับความสามารถของบุคลากรที่เป็นกำลังแรงงานของประเทศ มีความชำนาญด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ และสร้างคุณค่าที่ดีแก่สังคม ” (คณะกรรมการจัดทำวิสัยทัศน์. 2541 : 32) พร้อมทั้งจัดทำพันธกิจ (MISSION) เป้าหมาย (GOAL) กลยุทธ์ (STRATEGY) นโยบาย (POLICY) เพื่อเป็นแนวทางให้กับวิทยาเขตต่าง ๆ ในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล นำไปปรับและนำไปปฏิบัติต่อไป

จากที่กล่าวข้างต้น จะเห็นว่าสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีฐานะเป็นกรม ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เน้นจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสายวิชาการ วิชาชีพต่าง ๆ และให้บริการทางวิชาการซึ่งแตกต่างจากมหาวิทยาลัยและสถาบันชั้นสูงในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่ และผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโทและเอก แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2543 : 10) ได้กำหนดให้การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา และในการศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา ผลจากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวทำให้สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลและสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยอยู่ภายใต้บังคับกรณีเดียวกันตามมาตรา 32 คือ คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2543 : 17) และผลจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในนั้นพระราชบัญญัติกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาที่จะต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในขึ้น และให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อดำเนินงานตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง โดยเฉพาะสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ดังนี้ (สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. 2544 : 3 ; สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2541 : 23-30) สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. 2542 : 2-3)

1. มหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งและทุกระดับ ต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งทำให้คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาดีขึ้นกว่าที่เป็นจริงในปัจจุบัน
2. กฎหมายกำหนดให้การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา
3. มหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา ต้องดำเนินการในการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้ดีขึ้น
4. มหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา ต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นผลจากการประกันคุณภาพภายใน รายงานนี้ต้องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. รายงานประจำปีของมหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา ต้องเปิดเผยต่อสาธารณชน
6. รายงานประจำปีของมหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการประเมิน เพื่อการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของมหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา

7. มหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา ต้องให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาตลอดจนให้นักวิชาการ คณะกรรมการสภาสถาบัน รวมทั้งผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

เนื่องจากตามร่างพระราชบัญญัติใหม่ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ได้แบ่งสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ออกเป็น 9 มหาวิทยาลัย ดังนี้คือ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รังสิต

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ลานนา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ศรีวิชัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ตะวันออก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ

สำหรับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ ประกอบด้วย วิทยาเขตต่างๆ 3 แห่ง คือ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ วิทยาเขตปทุมวัน และวิทยาเขตพระนครใต้ ซึ่งแต่ละวิทยาเขตมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันและแตกต่างจากมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่น ยังไม่มีรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพเป็นของตนเอง และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตลอดจนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้มีการสร้างกลไกการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีผลต่อคุณภาพที่เป็นรูปธรรมขึ้น ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพตามแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งประกอบด้วย 7 มาตรฐาน และดัชนีชี้วัดคุณภาพ จำนวน 42 ตัวบ่งชี้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่สามารถนำไปใช้เป็นมาตรฐานในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาได้
2. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรักษามาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ให้มีคุณภาพและสามารถปรับปรุงการปฏิบัติการกิจทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง
3. ใช้เป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่น ตลอดจนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล แห่งอื่นอีก 8 แห่งต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีฐานะเป็นกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนพัฒนา ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นั้น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลได้กำหนดวิสัยทัศน์ (VISION) ราชมงคลไว้ดังนี้ “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จะเป็นผู้นำด้านการจัดการศึกษา สหวิทยาการตามมาตรฐานสากล ผลิตและยกระดับความสามารถของบุคลากรที่เป็นกำลังแรงงานของประเทศ มีความชำนาญด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ และสร้างคุณค่าที่ดีแก่สังคม” (คณะกรรมการจัดทำวิสัยทัศน์. 2541 : 32) พร้อมทั้งจัดทำพันธกิจ (MISSION) เป้าหมาย (GOAL) กลยุทธ์ (STRATEGY) นโยบาย (POLICY) เพื่อเป็นแนวทางให้กับวิทยาเขตต่าง ๆ ในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล นำไปปรับและนำไปปฏิบัติต่อไป

จากที่กล่าวข้างต้น จะเห็นว่าสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีฐานะเป็นกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เน้นจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาการ วิชาชีพต่าง ๆ และให้บริการทางวิชาการซึ่งแตกต่างจากมหาวิทยาลัยและสถาบันชั้นสูงในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่ และผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโทและเอก แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2543 : 10) ได้กำหนดให้การศึกษาในระบอบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา ผลจากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวทำให้สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลและสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยอยู่ภายใต้ข้อบังคับเกี่ยวกับตามมาตรา 32 คือ คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2543 : 17) และผลจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับ การประกันคุณภาพภายในนั้นพระราชบัญญัติกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาที่ต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในขึ้น และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน

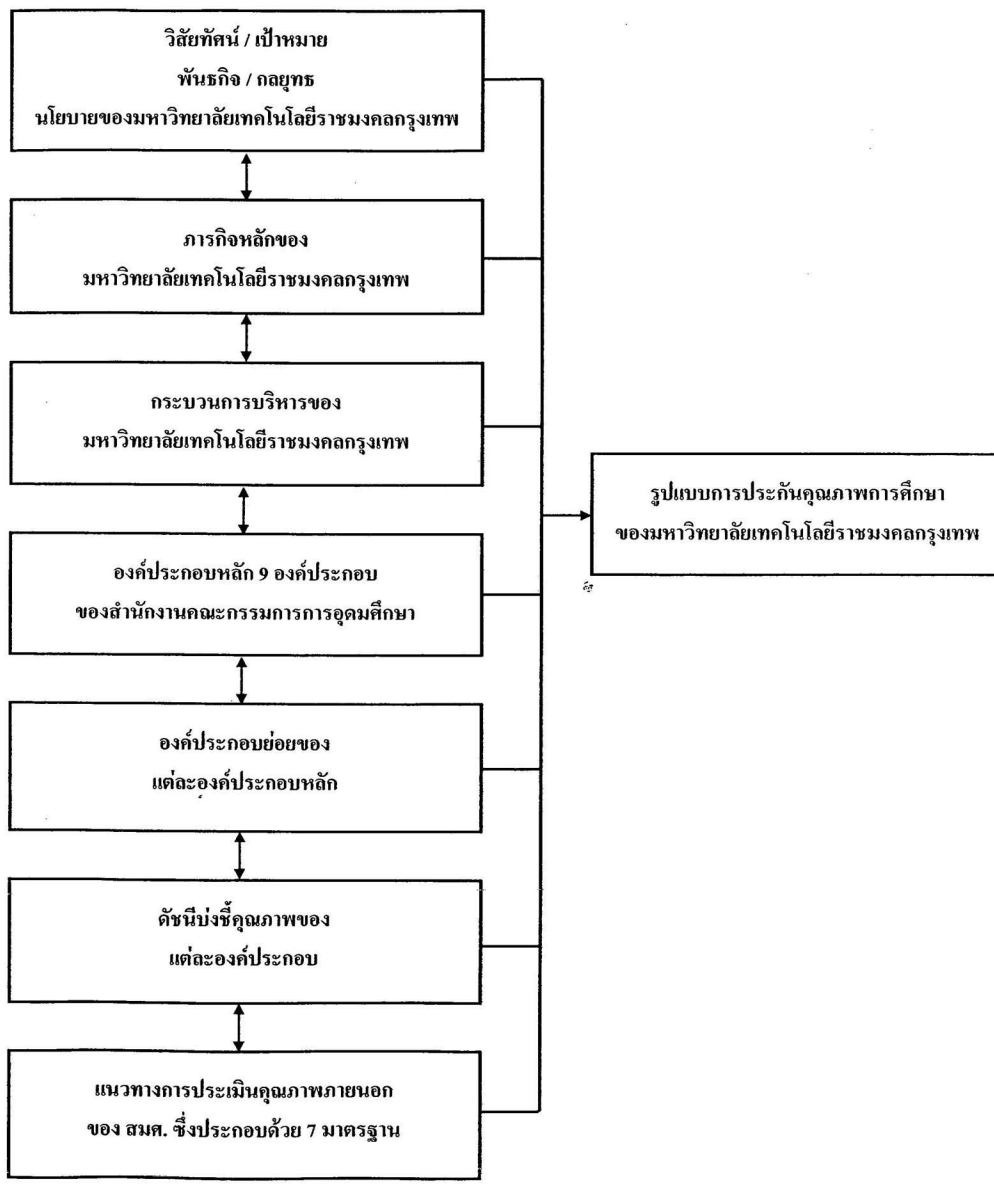
เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานและการ ประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อดำเนินงานตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง โดยเฉพาะสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ดังนี้ (สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. 2544 : 3 ; สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล. 2541 : 23-30) สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. 2542 : 2-3)

1. มหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งและทุกระดับ ต้องมีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา ที่มุ่งทำให้คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาดีขึ้นกว่าที่เป็นจริงในปัจจุบัน
2. กฎหมายกำหนดให้การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา
3. มหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา ต้องดำเนินการในการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้ดีขึ้น
4. มหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา ต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นผลจากการประกันคุณภาพ ภายใน รายงานนี้ต้องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. รายงานประจำปีของมหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา ต้องเปิดเผยต่อสาธารณชน
6. รายงานประจำปีของมหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ ประเมิน เพื่อการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของมหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา
7. มหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา ต้องให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการสภาสถาบัน รวมทั้งผู้ปกครองและผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ตามร่างพระราชบัญญัติใหม่ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ได้แบ่ง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลออกเป็น 9 มหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เป็น 1 ใน 9 มหาวิทยาลัย ดังกล่าวที่เกิดขึ้นใหม่ ทำให้ยังไม่มีรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นของตนเอง และสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถาบันขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้มีการสร้างกลไก การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพที่เป็นรูปธรรมขึ้น โดยมีกรอบแนวคิดของการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **รูปแบบ** หมายถึง กรอบความคิด (Conceptual Framework) ทางด้านหลักการ ระบบภารกิจ และกลไกการบริหารของการประเมินคุณภาพการศึกษา ที่สามารถยึดถือเป็นมาตรฐานในการดำเนินการได้

2. **คุณภาพการศึกษา** หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามวิสัยทัศน์และภารกิจของการจัดการศึกษา และเป็นผลให้จัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ในการวิจัยนี้ หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามวิสัยทัศน์ และภารกิจของการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพและสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศ

3. **การประกันคุณภาพการศึกษา** หมายถึง การมีระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่กำหนด เพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชน ได้มั่นใจว่าสถาบันนั้น ๆ สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ในการวิจัยนี้ หมายถึง การมีระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบ ตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่กำหนดของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ บัณฑิต ผู้ปกครองบัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และสาธารณชนอื่น ๆ ได้มั่นใจว่ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ สามารถผลิตบัณฑิต งานวิจัย และการให้บริการทางวิชาการที่มีคุณภาพ

4. **องค์ประกอบคุณภาพ** หมายถึง ปัจจัยหลักในการดำเนินงานของสถาบันที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาและเป็นส่วนประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ในการวิจัยนี้ หมายถึง ปัจจัยหลักในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาและเป็นส่วนประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยแยกเป็นองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย ทั้งนี้เพื่อให้วิเคราะห์ดัชนีบ่งชี้คุณภาพของแต่ละองค์ประกอบชัดเจนถูกต้องมากที่สุด

5. **ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ** หมายถึง ตัวบ่งชี้ว่าการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ในการวิจัยนี้ หมายถึง ตัวบ่งชี้ว่าการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

6. **มาตรฐานการศึกษา** หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถาบันทุกองค์ ในการวิจัยนี้ หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และเพื่อให้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ คณะผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

สภาพปัจจุบันของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ปรัชญาการจัดการศึกษา

ภารกิจของมหาวิทยาลัย

การแบ่งส่วนราชการ

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์

เป้าหมายการดำเนินงาน

แผนงาน / โครงการตามแผนกลยุทธ์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ตอนที่ 2 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2545

กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

การควบคุมคุณภาพการศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษา

กระบวนการศึกษาตนเอง

การศึกษาตนเอง

การจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง

ตอนที่ 3 หลักการและวัตถุประสงค์ในการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา

ความมุ่งหมายหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

หลักการประเมินคุณภาพ

วัตถุประสงค์การประเมินคุณภาพ

ความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันอุดมศึกษา

สมศ. กับการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา

หน่วยงานต้นสังกัดกับการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษากับการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา

ผู้ประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษาและการจัดคณะผู้ประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษา

คุณสมบัติของผู้ประเมินภายนอก

การรับรองผู้ประเมินภายนอก

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

ขั้นตอนที่ 1 ก่อนการตรวจเยี่ยม

ขั้นตอนที่ 2 ระหว่างการตรวจเยี่ยม

ขั้นตอนที่ 3 หลังการตรวจเยี่ยม

รูปแบบรายงานผลการประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา

รูปแบบบทสรุปสำหรับผู้บริหาร

มาตรฐานและตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

สภาพปัจจุบันของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยรวมส่วนราชการ 3 แห่ง ได้แก่ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ วิทยาเขตปทุมธานี มหามงกุฎ และวิทยาเขตพระนครใต้ จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ในภาพรวมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีการกิจตามบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป โดยเน้นภารกิจ 4 ด้านคือ

1. จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มุ่งเน้นวิชาชีพบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพและมีความสามารถพร้อมเข้าสู่อาชีพ
2. สร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสู่การผลิตและการบริการที่สามารถถ่ายทอดและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าของประเทศ
3. ให้บริการงานวิชาการและการศึกษาที่มีแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการมีอาชีพอิสระและพัฒนาอาชีพสู่การแข่งขัน
4. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและรักษาสิ่งแวดล้อม

ภายใต้ภารกิจทั้ง 4 ด้าน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีความมุ่งมั่นพัฒนาตัวเองไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพโดยมีวิสัยทัศน์ในการเป็นผู้นำในการจัดการศึกษาวิชาชีพ บนพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนากำลังคนให้เป็นนักปฏิบัติที่มีความรู้คู่คุณธรรม กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการศึกษบนพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างความเข้มแข็งให้ประเทศและบริหารจัดการมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้กำหนดตัวชี้วัดเพื่อให้มีระบบการประเมินผลที่โปร่งใส เน้นการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพตามพระราชกฤษฎีกาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยการจัดทำแผนงาน โครงการรองรับการปฏิบัติราชการที่สอดคล้องกับงบประมาณที่เน้นยุทธศาสตร์เป็นสำคัญ

การแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ แบ่งส่วนราชการเป็นดังนี้

1. สำนักงานอธิการบดี

ทำหน้าที่เป็นหน่วยประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานให้แก่ หน่วยงานในสังกัดมหาวิทยาลัยฯ ประกอบด้วยหน่วยงานระดับกอง คือ

- 1.1 กองกลาง
- 1.2 กองคลัง
- 1.3 กองแผนงาน
- 1.4 กองการเจ้าหน้าที่
- 1.5 กองกิจการนักศึกษา
- 1.6 กองประชาสัมพันธ์
- 1.7 กองพัฒนาอาคารสถานที่
- 1.8 กองพัสดุ
- 1.9 หน่วยตรวจสอบภายใน

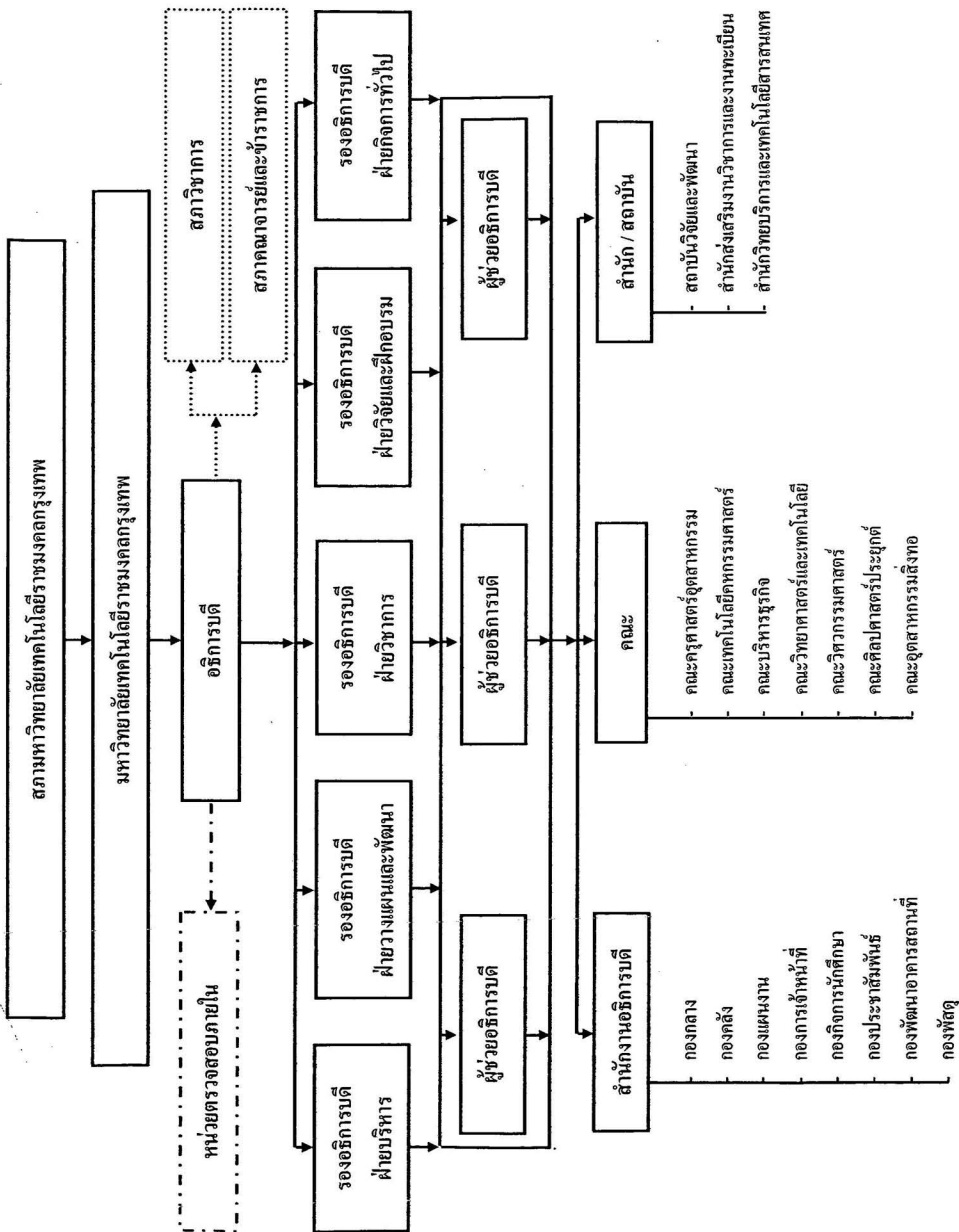
2. คณะ 7 คณะ คือ

- 2.1 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
- 2.2 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
- 2.3 คณะบริหารธุรกิจ
- 2.4 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 2.5 คณะวิศวกรรมศาสตร์
- 2.6 คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์
- 2.7 คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ

3. สำนัก / สถาบัน

เป็นหน่วยงานที่ให้บริการเกี่ยวกับการดำเนินการด้านวิชาการ ศึกษาวิจัย ค้นคว้า ประกอบด้วยหน่วยงาน คือ

- 3.1 สถาบันวิจัยและพัฒนา
- 3.2 สำนักส่งเสริมงานวิชาการและงานทะเบียน
- 3.3 สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จัดการศึกษาใน 2 ระดับ คือ

1. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ระดับ ปวส.)
(ปีการศึกษา 2549 ไม่มีการรับนักศึกษาใหม่ในระดับ ปวส.)
2. ระดับปริญญา

การจัดการศึกษาระดับปริญญา

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพจัดการศึกษาระดับปริญญาใน 7 คณะ

44 สาขา คือ

▪ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	7 สาขา
▪ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	10 สาขา
▪ คณะบริหารธุรกิจ	7 สาขา
▪ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	8 สาขา
▪ คณะวิศวกรรมศาสตร์	7 สาขา
▪ คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์	2 สาขา
▪ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ	3 สาขา

บุคลากร

ในปี พ.ศ. 2549 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีบุคลากรทั้งสิ้น 952 คน จำแนกตามประเภทของบุคลากรได้ ดังนี้

1) อาจารย์ (ข้าราชการครู)	572 คน
2) อาจารย์ (พนักงานมหาวิทยาลัย)	27 คน
3) เจ้าหน้าที่ (ข้าราชการพลเรือน)	32 คน
4) เจ้าหน้าที่ (พนักงานราชการ)	5 คน
5) อาจารย์ (ลูกจ้างชั่วคราว)	27 คน
6) เจ้าหน้าที่ (ลูกจ้างประจำ)	133 คน
7) เจ้าหน้าที่ (ลูกจ้างชั่วคราว)	156 คน

ในปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ดำเนินการเรียนการสอนโดยมีนักศึกษาทั้งหมด 10,498 คน จำแนกตามคณะได้ดังนี้

▪ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	452 คน
▪ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	1,866 คน
▪ คณะบริหารธุรกิจ	4,636 คน
▪ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	596 คน
▪ คณะวิศวกรรมศาสตร์	1,166 คน

- คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ 1,405 คน
- คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ 377 คน

โดยมีอัตราส่วนของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อนักศึกษาสายสังคมศาสตร์เป็น 45 : 55 (สำนักงานอธิการบดี. 2549 : 6-7)

วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์

วิสัยทัศน์ (Vision)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาวิชาชีพ บนพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนากำลังคนให้เป็นนักปฏิบัติที่มีความรู้คู่คุณธรรม

พันธกิจ (Mission)

- (1) จัดการศึกษานบนพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (2) สร้างความเข้มแข็งให้ประเทศ
- (3) บริหารจัดการมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ (Goal)

- (1) ประชาชนได้รับการศึกษาวิชาชีพระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นและต่อเนื่อง
- (2) พัฒนากำลังคนวิชาชีพ เทคโนโลยี ศาสนาและศิลปวัฒนธรรมเพื่อการแข่งขันของประเทศ
- (3) สัมฤทธิ์ผลของการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

- (1) จัดการศึกษาศาสตร์และเทคโนโลยีควบคู่กับคุณธรรม
 - ยุทธศาสตร์ : การเพิ่มจำนวนนักศึกษา
 - ยุทธศาสตร์ : การเพิ่มศักยภาพผู้สำเร็จการศึกษา
 - ยุทธศาสตร์ : การพัฒนาบุคลากร
 - ยุทธศาสตร์ : การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT)
- (2) สร้างงานวิจัยสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม บริการวิชาชีพและทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม เพื่อพัฒนากำลังคนของประเทศ
 - ยุทธศาสตร์ : การพัฒนางานวิจัย
 - ยุทธศาสตร์ : การบริการวิชาชีพ
 - ยุทธศาสตร์ : การทำนุบำรุงศาสนา และศิลปวัฒนธรรม
- (3) การบริหาร การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเพื่อคุณภาพชีวิต
 - ยุทธศาสตร์ : การบริหารจัดการ
 - ยุทธศาสตร์ : การพัฒนาลสิ่งแวดล้อม
 - ยุทธศาสตร์ : การประชาสัมพันธ์

เป้าหมายการดำเนินงาน

- (1) ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและด้านสังคมศาสตร์ในสัดส่วน 55 : 45 ผลิตมหาบัณฑิตด้านเทคโนโลยี เพื่อสร้างกำลังคนให้กับอุตสาหกรรมของประเทศซึ่งกำลังขยายตัว
- (2) เปิดโอกาสให้นักศึกษาต่างชาติเข้าร่วมเรียน สำหรับการศึกษาในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า 40 คน รวมทั้งหลักสูตรนานาชาติ ไม่น้อยกว่า 2 หลักสูตร
- (3) ให้การศึกษาและฝึกอบรมบุคลากรจากภาคอุตสาหกรรม ผู้ประกอบอาชีพอิสระ SMEs และจัดการศึกษาต่อเนื่องให้กับประชาชนทั่วไป ไม่น้อยกว่าปีละ 2,000 คน
- (4) พัฒนาคุณวุฒิอาจารย์ ของมหาวิทยาลัยให้มีวุฒิเพิ่มขึ้น ในสัดส่วนปริญญาตรี : โท : เอก ในปี 2553 เป็น 10 : 85 : 5
- (5) พัฒนาห้องปฏิบัติการเฉพาะทาง ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศให้มีความสามารถพัฒนาทักษะผู้เรียนสู่งานอุตสาหกรรมได้
- (6) จัดระบบโรงประลอง ห้องปฏิบัติการ ของทุก ๆ หน่วยงานให้สามารถบริการการเรียนการสอนแบบศูนย์รวม (Central Lab.) ได้
- (7) ผลิตงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ปีละ 15 เรื่อง สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมปีละ 3 เรื่อง
- (8) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการจัดการศึกษารวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการผลิตและการใช้ชุดสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ในสาขาวิชาต่าง ๆ
- (9) ผลิตสื่อ e – learning ไม่ต่ำกว่าปีละ 20 รายวิชา

แผนงาน / โครงการตามแผนกลยุทธ์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

แผนงาน/โครงการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้จัดทำแผนงาน/งาน/โครงการ ตามแผนงานกลยุทธ์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ 5 ปี (พ.ศ. 2548 – 2553) โดยกำหนดกรอบการดำเนินงานจากการประเมินศักยภาพทั้งในส่วนของคุณเด่น จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการดำเนินงาน นำมากำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ บนพื้นฐานของความต้องการและจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนามหาวิทยาลัยฯ และเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงาน แผนกลยุทธ์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ 5 ปี (พ.ศ. 2548 – 2553) จึงได้จัดแบ่งภารกิจต่าง ๆ ออกเป็น 4 แผนงาน คือ แผนงานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา แผนงานวิจัย นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ แผนงานบริการวิชาการแก่สังคม แผนงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม รายละเอียดในส่วนของวัตถุประสงค์ เป้าหมาย มาตรการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัด ผลผลิตและผลลัพธ์ของแต่ละแผนงานดังต่อไปนี้ (กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี. 2548 : 12-19)

แผนงานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคคลมีโอกาสดำเนินการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามความสามารถอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน ให้ผู้จบการศึกษามีนิสัยรักการเรียนรู้ รักศิลปวัฒนธรรม รับผิดชอบต่อชุมชนสิ่งแวดล้อมและสังคมส่วนรวม มีสติปัญญา และความรู้ ความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐาน

เป้าหมาย

(1) ปฏิรูประบบการบริหารจัดการ โดยยึดหลักการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) และการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management)

(2) พัฒนาและปรับปรุงระบบแผนงาน งบประมาณ บัญชี การเงินและพัสดุเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและรองรับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

(3) จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญา ดังนี้

(3.1) การจัดการเรียนการสอน	รวมทั้งสิ้น	85,045 คน
1. ระดับปริญญาตรี		84,565 คน
2. ระดับปริญญาโท		480 คน
(3.2) การรับนักศึกษาใหม่	รวมทั้งสิ้น	29,355 คน
1. ระดับปริญญาตรี		29,105 คน
2. ระดับปริญญาโท		250 คน
(3.3) ผลผลิตบัณฑิต/ผู้สำเร็จการศึกษา	รวมทั้งสิ้น	22,030 คน
1. ระดับปริญญาตรี		21,895 คน
2. ระดับปริญญาโท		135 คน

(4) ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนโดยมุ่งสร้างจิตสำนึกให้นักศึกษาใฝ่เรียนรู้และจัดการศึกษาเชิงประจักษ์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

(5) พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยการพัฒนาห้องสมุด บุคลากร จัดหาครุภัณฑ์สร้างเครือข่ายสารสนเทศ

มาตรการ

(1) เปิดสาขาวิชาใหม่ ระดับปริญญาตรี โท เอก ในหลักสูตรปกติ และนานาชาติและเพิ่มจำนวนนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(2) พัฒนาอาจารย์ทั้งการศึกษาที่สูงขึ้นและการฝึกงานเฉพาะทาง

(3) ประชาสัมพันธ์เชิงลึกให้ถึงกลุ่มเป้าหมาย

(4) ปรับ/ขยายวิธีการรับนักศึกษาไทย – นานาชาติให้มีความยืดหยุ่น เพื่อความสะดวกของผู้สมัคร

(5) ปรับปรุงหลักสูตรและการเรียน การสอนให้ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานจริงได้ โดยเฉพาะด้านภาษาอังกฤษ และการใช้ Computer ในทุกสาขาวิชา

(6) จัดให้นักศึกษาได้ศึกษาหรือสัมผัสสถานประกอบการจริงเพื่อให้ได้ประสบการณ์ตรงในการประกอบอาชีพ

(7) จัดหาสื่อ และเครื่องมืออุปกรณ์การเรียนการสอนที่เพียงพอและทันสมัย

(8) สร้างแรงจูงใจให้กับอาจารย์ผู้สอนด้านภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

(9) นักศึกษารุ่นปีสุดท้ายจะต้องสอบผ่านมาตรฐานวิชาภาษาอังกฤษ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศที่มหาวิทยาลัยฯ จัดให้สอบ

(10) ผลิตรายการเรียนการสอนประเภท E – Learning ปีละไม่น้อยกว่า 5 รายวิชา

(11) จัดศูนย์บริการการเรียนรู้ด้วยตนเองให้นักศึกษา เช่น ศูนย์ IT เปิดให้บริการนักศึกษาในช่วงนอกเวลาเรียนได้ปฏิบัติ

(12) พัฒนาคณะปฏิบัติการเฉพาะทาง และห้องปฏิบัติการทั่วไป เพื่อใช้ในการศึกษาและให้ผู้เรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพ

(13) จัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาทางด้านสติปัญญา ร่างกายและสังคม

(14) จัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษาในทุกสาขาวิชา

(15) จัดทำแผนพัฒนานักศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม ในการทำงานและประกอบอาชีพ ตลอดจนการดำรงชีวิต และจริยธรรมที่มีต่อสังคมส่วนรวม

(16) มีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงในด้านทักษะชีวิตและมีพัฒนาการด้านความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

(17) จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อขอรับการสนับสนุนจากรัฐบาลให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท เอก ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ

(18) จัดหาเงินรายได้เพื่อเป็นทุนให้บุคลากรได้ศึกษาต่อในสาขาที่จำเป็นต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยฯ

(19) ฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาชีพเฉพาะและสาขาวิชาที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน

(20) จ้างเหมาบริษัทในการจัดทำ Program เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลงบประมาณ การเงิน-บัญชี และพัสดุ

(21) จัดทำเครือข่ายฐานข้อมูลนักศึกษา บุคลากร หลักสูตรงบประมาณการเงิน-การบัญชี และพัสดุภายในมหาวิทยาลัยฯ และ สกอ.

(22) จัดทำเครือข่ายการค้นคว้าระหว่างห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยฯ และเชื่อมต่อกับห้องสมุดภายนอก

(23) บริหารจัดการใช้หลักการจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้

(24) จัดให้มีศูนย์ราชการใสสะอาด

(25) บริหารงานในรูปคณะกรรมการ และอนุกรรมการ และให้ประชาคมมหาวิทยาลัยฯ มีส่วนร่วม

- (26) จัดทำสำนักงานบริหาร จัดการด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- (27) จัดทำองค์การแห่งการเรียนรู้
- (28) จัดให้คณะหารายได้ด้วยตนเองและบริหารจัดการรายได้ของตนตามระเบียบของมหาวิทยาลัยฯ
- (29) สนับสนุนให้อาจารย์บุคลากร และนักศึกษาทำงานในลักษณะบูรณาการด้านวิชาการ ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาตลอดจนหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ
- (30) จัดให้มีการควบคุมภายในตลอดจนการกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย
- (31) จัดทำแผนงานการพัฒนาปรับปรุงอาคาร และสถานที่ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
- (32) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกัน
- (33) ใช้หลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กรมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- (34) ประเมินผลความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม
- (35) จัดทำสื่อเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เป็นผลงานของอาจารย์บุคลากร และนักศึกษา
- (36) จัดนิทรรศการ หรือโครงการเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานทางมหาวิทยาลัยฯ
- (37) จัดหาบุคลากรเครื่องมือ ตลอดจนอุปกรณ์เพื่อการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

ผลผลิต

ผู้สำเร็จการศึกษา, ระดับปริญญาตรี และปริญญาโท เป็นผู้ที่มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม มีความเอื้ออาทร มุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ผลลัพธ์

ภาคอุตสาหกรรม และบริการมีแรงงานที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการจนสามารถ ดำเนินการผลิต และพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดัชนีชี้วัดผลผลิต

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม สามารถหางานทำ หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ภายในระยะเวลา 6 เดือน หลังจากจบการศึกษา

ดัชนีชี้วัดผลลัพธ์

สถานประกอบการหรือนายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและการทำงานของผู้สำเร็จ การศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

แผนงานวิจัย นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์

วัตถุประสงค์

เพื่อให้มีการวิจัย พัฒนาความรู้ และเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจนผลิตและพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ ที่เหมาะสมโดยส่งเสริม สนับสนุน การค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ถ่ายทอดเทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

เป้าหมาย

- (1) ผลงานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสังคมศาสตร์เพิ่มขึ้น
- (2) จำนวนนักวิจัยของมหาวิทยาลัยฯ เพิ่มขึ้น
- (3) ผลงานการวิจัยและสิ่งประดิษฐ์ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการเพิ่มขึ้น

มาตรการ

- (1) จัดให้มีคณะกรรมการพิจารณางานวิจัย เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุน
- (2) จัดเวทีให้อาจารย์ และนักศึกษาได้นำเสนอผลงานทางวิชาการ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะสาขามาให้คำแนะนำ เพื่อการพัฒนาคุณภาพงานวิจัย
- (3) จัดหางบประมาณเครื่องมือ และอุปกรณ์แหล่งความรู้ เพื่อให้อาจารย์และนักศึกษาได้ใช้เพื่อการทํางานวิจัย
- (4) จัดทำฐานข้อมูลงานวิจัย
- (5) สร้างเครือข่ายงานวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ และกับภาคเอกชน
- (6) สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรสร้างงานวิจัย
- (7) สนับสนุนให้อาจารย์ และนักศึกษาร่วมกันพัฒนางานวิจัย

ผลผลิต

ผลงานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์ที่มีคุณภาพ

ผลลัพธ์

ประชาชน และองค์กรภาครัฐและภาคธุรกิจ ได้นำผลงานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์มาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดัชนีชี้วัดผลผลิต

จำนวนผลงานวิจัย และสิ่งประดิษฐ์ที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับความต้องการ และช่วงระยะเวลา มีจำนวนเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30

ดัชนีชี้วัดผลลัพธ์

- (1) ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่ และนำไปพัฒนา รวมทั้ง ประยุกต์ ถ่ายทอดเทคโนโลยีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30
- (2) สิ่งประดิษฐ์ได้รับการพัฒนาและนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20

แผนงานบริการวิชาการแก่สังคม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ประชาชน สถานประกอบการและชุมชนได้รับความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ ประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และพัฒนาอาชีพ ให้มีรายได้ที่มั่นคง ลดอัตราการว่างงานในระบบ เศรษฐกิจ ส่งผลต่อการยกระดับมาตรฐานการครองชีพ

เป้าหมาย

- (1) ขยายการให้บริการวิชาการให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการในท้องถิ่น
- (2) ปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการฝึกอบรมให้ทันสมัยและสอดคล้องกับวิทยาการสมัยใหม่
- (3) โครงการ / กิจกรรมให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและท้องถิ่น เน้นการเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาและกระบวนการผลิตให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

มาตรการ

- (1) ประสานงานกับภาคอุตสาหกรรมหรือบริการ เพื่อจัดการศึกษาต่อเนื่องให้พนักงานในระดับปริญญาตรี ในสาขาที่มหาวิทยาลัยฯ มีความพร้อม
- (2) จัดหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพให้บุคลากรภาคอุตสาหกรรมและบริการเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ในสาขาวิชาชีพที่หลากหลาย
- (3) จัดฝึกอบรมผู้ประกอบการอาชีพอิสระ (SMEs)
- (4) จัดหา / สร้างแรงจูงใจให้กับอาจารย์ที่ทำหน้าที่ให้บริการวิชาการรวมทั้งสนับสนุนทรัพยากรที่ต้องใช้ในการให้บริการวิชาการ

ผลผลิต

การจัดฝึกอบรมวิชาชีพและบริการทางวิชาการ

ผลลัพธ์

ผู้ผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพและรับบริการทางวิชาการ สามารถพัฒนาอาชีพและมีทางเลือกในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น

ดัชนีชี้วัดผลผลิต

จำนวนผู้ผ่านการอบรมวิชาชีพและบริการทางวิชาการในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ จากหน่วยงานที่ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพสูง และสอดคล้องกับระยะเวลาที่ต้องการ

ดัชนีชี้วัดผลลัพธ์

ผู้รับบริการทางวิชาการและผู้ฝึกอบรมวิชาชีพไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีความพึงพอใจในงานบริการวิชาการ สามารถใช้ความรู้และทักษะในการพัฒนาอาชีพ และดำรงชีวิตตลอดจนสามารถยกระดับความเป็นอยู่ของครอบครัวให้สูงขึ้น

แผนงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัย ประชาชนทั่วไป ชุมชนและสังคมได้รับความรู้ และเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์ ดูแล รักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความตระหนัก ความรักและความเข้าใจในงานศิลปวัฒนธรรม และการรักษาสีงแวดล้อม

เป้าหมาย

- (1) จัดกิจกรรมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์ ดูแล รักษาสิ่งแวดล้อม
- (2) ปลูกจิตสำนึกในการปฏิบัติตามกรอบประเพณี และวัฒนธรรม พร้อมทั้งส่งเสริม การดำรงคนให้มีจริยธรรมและคุณธรรมที่ดี

มาตรการ

(1) ประสานงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ

(2) ส่งเสริมเผยแพร่งานศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

(3) สนับสนุนให้นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรสร้างเครือข่ายโดยทำงานในลักษณะ บูรณาการด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมร่วมกับสถาบันการศึกษา และหน่วยงานอื่นทั้งในและ ต่างประเทศ

(4) สร้างแรงจูงใจให้กับนักศึกษา อาจารย์ บุคลากร ในการดำเนินกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

(5) สอดแทรกในกิจกรรมการเรียน การสอน เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลผลิต

การจัดกิจกรรมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ นักศึกษา บุคลากร ของมหาวิทยาลัยและประชาชนทั่วไปได้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อสร้างความตระหนักความรักและความเข้าใจ ในงานศิลปวัฒนธรรม และการรักษาสีงแวดล้อม

ผลลัพธ์

ผู้ผ่านการฝึกอบรมกิจกรรมการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม มีความรู้ ความเข้าใจในการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และดูแล รักษาสิ่งแวดล้อม

ดัชนีชี้วัดผลผลิต

จำนวน โครงการและผู้เข้าร่วมในกิจกรรมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น

ดัชนีชี้วัดผลลัพธ์

ผู้เข้าร่วมในโครงการ/กิจกรรมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมมีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
กฎทบวงมหาวิทยาลัยว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2545

เพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และสอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 ซึ่งกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการด้านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในแนวทางเดียวกันและพร้อมรับการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก ฉะนั้นอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 47 มาตรา 48 และมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยออกกฎทบวงไว้ดังต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

กระบวนการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพภายใน

2. ให้มีคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาคณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า “ค.ป.อ.” ประกอบด้วยปลัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นประธานผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัย จำนวนไม่เกิน 9 คน โดยให้รวมถึงผู้แทนที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการด้วยอย่างน้อย 1 คน เป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานอุดมศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

3. กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ถ้าตำแหน่งกรรมการว่างลงให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนภายในหกสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่ต้องแต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ และให้กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในวาระเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

4. คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

4.1 กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา

4.2 ออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานกลางในการประกันคุณภาพภายในสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา

4.3 กำหนดวิธีการตรวจสอบและประเมินผลระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของแต่ละคณะวิชา/สถาบัน

4.4 แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในในระดับอุดมศึกษา

4.5 ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยมอบหมาย

5. การพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน จะยึดหลักการให้เสรีภาพทางวิชาการ (academic freedom) และความมีอิสระในการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา (institutional autonomy) เพื่อความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินการและการเตรียมความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาจากภายนอก ทั้งนี้ ความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาจะต้องอยู่บนหลักการของความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) โดยการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจะมุ่งเน้นในระดับคณะวิชา/สถาบันอุดมศึกษาเป็นหลัก

6. หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพภายใน จะพิจารณาจาก

6.1 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิชา/สถาบันอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงองค์ประกอบคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางในการควบคุมการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาทั้ง 9 ด้าน คือ

- (1) ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินงาน
- (2) การเรียนการสอน
- (3) กิจกรรมการพัฒนานิสิต/นักศึกษา
- (4) การวิจัย
- (5) การบริการทางวิชาการแก่สังคม
- (6) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- (7) การบริหารและจัดการ
- (8) การเงินและงบประมาณ
- (9) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

ทั้งนี้ คณะวิชา/สถาบันอุดมศึกษา ควรจัดทำรายงานการศึกษาค้นเองที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามองค์ประกอบคุณภาพการศึกษาที่คณะวิชา/สถาบันอุดมศึกษากำหนดเพื่อรองรับการตรวจสอบและการประเมินผลภายในและภายนอก

6.2 คณะวิชา/สถาบันอุดมศึกษามีผลการปฏิบัติงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพที่กำหนดไว้

6.3 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาดังนี้ บ่งชี้คุณภาพการศึกษา

7. วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ให้ใช้แนวปฏิบัติดังนี้

7.1 ให้คณะวิชา/สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพขึ้น โดยมีหน้าที่พัฒนา บริหารและติดตามการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันตลอดจนประสานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

7.2 ให้คณะวิชา/สถาบันอุดมศึกษา พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในของสถาบันเพื่อใช้กำกับ ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบนโยบายและหลักการที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

7.3 ในการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน คณะวิชา/สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นการจัดให้มีระบบและกลไกควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อคุณภาพบัณฑิต ดังนี้

- (1) หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ
- (2) คณาจารย์และระบบการพัฒนาอาจารย์
- (3) สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน
- (4) ห้องสมุด และ/หรือ แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้
- (5) อุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ
- (6) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา
- (7) การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา
- (8) องค์ประกอบอื่นตามที่แต่ละสถาบันอุดมศึกษาจะเห็นสมควร

ทั้งนี้ แต่ละคณะวิชา/สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดให้มีระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการขึ้นเป็นการภายในได้ตามที่เห็นสมควร โดยทบวงมหาวิทยาลัยส่งเสริม สนับสนุน มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาให้มีการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับคณะวิชาของมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องด้วย

7.4 ระบบการประกันคุณภาพภายในให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่คณะวิชา/สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการอย่างมีระบบและต่อเนื่อง สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษาอุดมศึกษาประจำปี เสนอต่อทบวงมหาวิทยาลัย ภายใน 120 วัน นับจากวันสิ้นปีการศึกษาของแต่ละสถาบัน และเปิดเผยต่อสาธารณชนโดยให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

8. ให้ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยรักษาการตามกฎหมายนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2545

(ลงนาม).....

(.....)

รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา

คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจของการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาดำเนินนโยบายการพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศ ตลอดจนปณิธานและภารกิจเฉพาะในการจัดการศึกษาของแต่ละสถาบัน

การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา หมายถึง การมีระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้ที่กำหนด เพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้มั่นใจว่าสถาบันนั้นๆ สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

ระบบและกลไก หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยบุคลากร ทรัพยากร กฎเกณฑ์ มาตรการ แนวปฏิบัติ และปัจจัยต่างๆ เป็นกลไกให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

การควบคุมคุณภาพการศึกษา หมายถึง การมีระบบและกลไกในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ เพื่อกำกับการดำเนินงานของสถาบันให้ได้ผลตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่กำหนด

การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการศึกษาวิเคราะห์ว่าสถาบันมีระบบและกลไกกำกับการควบคุมคุณภาพและได้ปฏิบัติ ตลอดจนมีผลการปฏิบัติตามระบบและกลไกดังกล่าว

การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสถาบันว่าส่งผลต่อคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้

องค์ประกอบคุณภาพ หมายถึง ปัจจัยหลักในการดำเนินงานของสถาบันที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ หมายถึง ตัวบ่งชี้ว่าการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

ผลผลิตทางการศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานตามภารกิจหลัก ประกอบด้วยการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภารกิจหลักอื่น ๆ ของสถาบันอุดมศึกษา

มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดยสำนักงานหรือผู้ประเมิน ภายนอก แล้วแต่กรณี เพื่อบูชาให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพดี ขึ้นขึ้น

การรับรองมาตรฐาน หมายถึง การให้การรับรองการทำการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้ประเมินภายนอก ที่มีคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่สำคัญงานฯ กำหนด

กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา (quality assurance) เป็นการกำหนดให้มีระบบและกลไกในการ ควบคุม (control) ตรวจสอบ (audit) และประเมิน (assess) การดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบ คุณภาพ (quality factor) ตามดัชนีบ่งชี้ (index) ที่กำหนดเพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและ สาธารณชน ได้มั่นใจว่าคณะวิชา/สถาบันนั้นๆ สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพและพร้อม สำหรับการประเมินคุณภาพและรับรองมาตรฐานจากภายนอก สำหรับแนวทางในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพของทบวงมหาวิทยาลัยในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษามีดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา

การควบคุมคุณภาพการศึกษาเป็นการจัดให้มีระบบและกลไกในแต่ละองค์ประกอบของ คุณภาพ เพื่อกำกับการดำเนินงานของสถาบันให้ได้ผลตามดัชนีชี้วัดคุณภาพ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 การสร้างระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพ

คณะวิชา/สถาบันอุดมศึกษา ดำเนินการจัดระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพ ภายในชั้นโดยยึดปรัชญาและ/หรือปณิธานของสถาบัน องค์ประกอบของคุณภาพและดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่ ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดเป็นแนวทางในการจัดทำระบบและกลไก

กลไกการควบคุมคุณภาพที่สำคัญ คือ หน่วยงานและ/คณะกรรมการที่รับผิดชอบ การประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งอาจจะจัดตั้งในระดับสถาบันและระดับคณะวิชา โดยให้มีบทบาทหน้าที่ และความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นภายในสถาบันตามระบบ ดังในแผนภูมิที่ 2.1

สถาบันอุดมศึกษา/สถาบันอุดมศึกษา

ทำหน้าที่กำหนดปรัชญา ปณิธานของสถาบัน
กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ กำหนดนโยบายการประกันคุณภาพ
ตั้งคณะกรรมการ หน่วยงาน หรือผู้รับผิดชอบ กำกับติดตาม และตรวจสอบคุณภาพ

หน่วยงาน/คณะกรรมการ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ การประกันคุณภาพการศึกษาระดับสถาบัน

ทำหน้าที่จัดองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพ กำหนดแนวทางการดำเนินการ
เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ จัดทำคู่มือการควบคุมคุณภาพของสถาบัน จัดให้มีการเผยแพร่ระบบ
ประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดมาตรฐานการตรวจสอบและติดตามผล

หน่วยงาน/คณะกรรมการ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ การประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะ

ทำหน้าที่เช่นเดียวกับหน้าที่ของหน่วยงาน/คณะกรรมการระดับสถาบัน โดยเน้นบทบาทในการ
กำหนดแนวทางการประกันคุณภาพ จัดทำคู่มือระดับหน่วยงาน ศึกษาตนเองและตรวจสอบติดตาม

หน่วยงาน/คณะกรรมการระดับภาควิชา

ทำหน้าที่สอดคล้องกับหน่วยงานระดับเหนือ โดยเน้นบทบาทการกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพ
การจัดทำคู่มือต่าง ๆ ศึกษาตนเองและติดตามตรวจสอบ

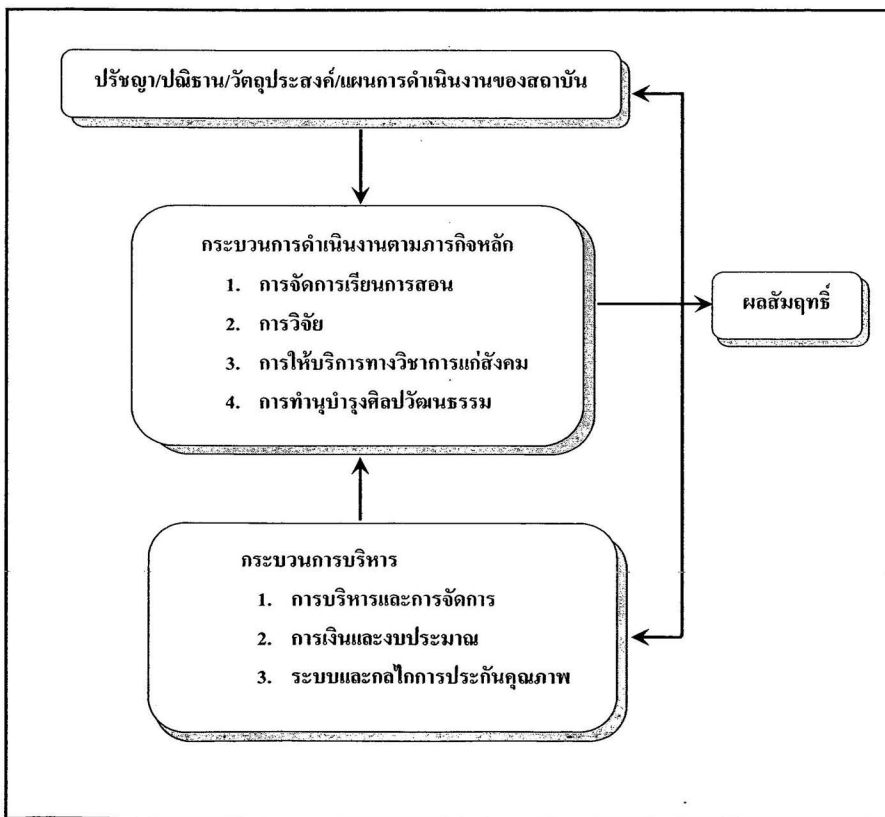
แผนภูมิที่ 2 ระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาขึ้น

การพัฒนาคุณภาพ

การเลือกระบบคุณภาพ สถาบันอุดมศึกษาอาจพัฒนาระบบคุณภาพที่เหมาะสมกับลักษณะของสถาบันของตน และเป็นระบบที่สามารถตรวจสอบและอ้างอิงได้ หรือพิจารณาเลือกระบบคุณภาพที่เป็นสากล แต่ไม่ว่าจะเป็นระบบที่พัฒนาขึ้นเองหรือเป็นระบบสากล จะต้องเป็นกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพที่มีการวางแผน มีการดำเนินการควบคุม ตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงตามองค์ประกอบของคุณภาพที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง

1.3 องค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพ

องค์ประกอบของคุณภาพและดัชนีบ่งชี้คุณภาพ ไม่ว่าสถาบันอุดมศึกษาจะเลือกระบบคุณภาพใด จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลักในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ดังแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 องค์ประกอบหลักในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา

ดังนั้นการควบคุมคุณภาพภายใน สถาบันอุดมศึกษาจะต้องจัดระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพการศึกษา โดยอาศัยองค์ประกอบของคุณภาพและดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่สอดคล้องกับองค์ประกอบหลักดังกล่าว คณะกรรมการทบทวนมหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ 5/2541 เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2541 และคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2543 จึงมีมติเห็นชอบกับองค์ประกอบของคุณภาพและดัชนีบ่งชี้คุณภาพดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 : ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินงาน

สถาบันอุดมศึกษาพึงกำหนด ปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของสถาบันให้สอดคล้องกับภารกิจหลักของสถาบันและมีแผนดำเนินการที่ชัดเจนเพื่อให้บรรลุปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.1 ปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์

สถาบันอุดมศึกษา มีการกำหนดปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของสถาบันไว้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถาบัน

1.2 แผนงาน

สถาบันอุดมศึกษา มีการวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของสถาบัน มีการดำเนินงานตามแผน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด

1.3 การประเมินแผนงานและโครงการ

สถาบันอุดมศึกษา พึงประเมินแผนงานและโครงการเป็นระยะ ๆ มีการปรับปรุงแผนงานและโครงการให้สอดคล้อง และทันต่อความเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบที่ 2 : การเรียนการสอน

สถาบันอุดมศึกษา พึงจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีความพร้อมเกี่ยวกับหลักสูตร อาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน นักศึกษา และปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน

2.1 หลักสูตร

สถาบันอุดมศึกษา มีการพัฒนาหลักสูตรที่เปิดสอนทุกหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านวิชาการและวิชาชีพ มีการประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง

2.2 อาจารย์

สถาบันอุดมศึกษา มีระบบการสรรหา พัฒนา และธำรงรักษาไว้ซึ่งอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ประสพการณ์ คุณธรรมและจริยธรรม มีการกำหนดภารกิจของอาจารย์ไว้ชัดเจนและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

2.3 กระบวนการเรียนการสอน

สถาบันอุดมศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีการทำแผนการสอน การเตรียมการสอน การทำรายละเอียดชุดวิชา การใช้นวัตกรรมในการสอน การประเมินผล การเรียน และการประเมินการสอนของอาจารย์

2.4 นักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษา มีการจัดระบบการคัดเลือกนักศึกษาและระบบติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประเมินผลคุณภาพของบัณฑิตทั้งที่ศึกษาต่อ และที่เข้าทำงาน

2.5 การวัดและประเมินผล

สถาบันอุดมศึกษา มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบ และได้มาตรฐานตามหลักการวัดและประเมินผล

2.6 ปัจจัยเกื้อหนุน

สถาบันอุดมศึกษา พึงจัดปัจจัยเกื้อหนุนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน ในหลายรูปแบบ เช่น แบบกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก และแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมีห้องสมุด ตำรา หนังสือ วารสาร ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ มีเครื่องคอมพิวเตอร์สื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการสืบค้น และเสาะแสวงหาความรู้จากทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีอาณาบริเวณและบรรยากาศที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนิสิตนักศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 : กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษา พึงกำหนดแผนงานและโครงการในการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน

3.1 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนิสิตนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษา พึงจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีความเจริญงอกงามในด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ และสังคม มีกิจกรรมปลูกฝังนักศึกษาให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย รักประชาธิปไตย รู้จักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

3.2 ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

สถาบันอุดมศึกษา พึงพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้กลไกนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ

3.3 การให้บริการแนะนํากับอาชีพ

สถาบันอุดมศึกษา พึงจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในด้านการประกอบอาชีพ ตลอดจนการให้บริการช่วยเหลือในการจัดหางานทำแก่นิสิตนักศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 : การวิจัย

สถาบันอุดมศึกษาพึงกำหนดนโยบายและแผนงานในการสนับสนุน และส่งเสริมงานวิจัยเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาประเทศ

4.1 นโยบาย แผนงานการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษามีนโยบาย แผนงาน และระบบการสนับสนุนงานวิจัย เพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาการเรียนการสอน และการนำไปใช้เพื่อการพัฒนาประเทศ

4.2 ทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดหาทรัพยากรให้เพียงพอต่อการส่งเสริมการวิจัย ตามนโยบายและแผนงานการวิจัยของสถาบัน มีการแสวงหาทรัพยากรจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

4.3 ผลงานการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาฐานข้อมูลการวิจัยที่สามารถเผยแพร่ และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สังคม มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในวารสารวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีระบบการถ่ายทอดความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

องค์ประกอบที่ 5 : การบริการทางวิชาการแก่สังคม

สถาบันอุดมศึกษาพึงกำหนดวัตถุประสงค์ แผนงาน และการดำเนินงานเพื่อให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

5.1 วัตถุประสงค์และแผนงาน

สถาบันอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์และแผนงาน และโครงการเพื่อให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

5.2 การดำเนินงาน

สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินงานบริการทางวิชาการแก่สังคมให้สอดคล้องกับพันธกิจของสถาบัน มีการประเมินผลการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผล

องค์ประกอบที่ 6 : การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สถาบันอุดมศึกษาพึงกำหนดวัตถุประสงค์และแผนงานการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และมีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และแผนงานที่กำหนดไว้

6.1 วัตถุประสงค์และแผนงาน

6.1 วัตถุประสงค์และแผนงาน

สถาบันอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์ แผนงานและโครงการเพื่อทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

6.2 การดำเนินงาน

สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินงานทางด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามวัตถุประสงค์และแผนงานที่กำหนดไว้ มีการประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผล

องค์ประกอบที่ 7 : การบริหารและจัดการ

สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดวางระบบการบริหารที่มีความคล่องตัว มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนระบบ มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ในการบริหารมาใช้ มีโครงสร้างและระบบที่สนับสนุนภารกิจหลัก ซึ่งได้แก่การสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อย่างมีประสิทธิภาพ และคุณภาพ

7.1 โครงสร้างและระบบการบริหาร

สถาบันอุดมศึกษา มีการกำหนดโครงสร้าง และระบบการบริหารที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และพันธกิจของสถาบัน มีระบบการสรรหา พัฒนาและประเมินผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษามีภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และคุณธรรม จริยธรรม

7.2 อำนาจหน้าที่ของบุคลากร

สถาบันอุดมศึกษา มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากร (Job Description) ของบุคลากร แต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน

7.3 ระบบการคัดเลือกบุคลากร

สถาบันอุดมศึกษามีระบบการสรรหา พัฒนา และธำรงรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ มีการประเมินบุคลากรและพิจารณาความคิดเห็นความชอบอย่างยุติธรรมและเปิดเผย

7.4 ระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ

สถาบันอุดมศึกษา มีการจัดวางระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อดำเนินงาน การวางแผน และการตัดสินใจ

7.5 การมีส่วนร่วมในการบริหาร

สถาบันอุดมศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหาร มีการจัดระบบเพื่อให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจในภารกิจที่สำคัญของสถาบัน

องค์ประกอบที่ 8 : การเงินและงบประมาณ

สถาบันอุดมศึกษา พึงระดมทรัพยากรการเงินจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบัน มีการจัดสรรงบประมาณ ประเมินผลการใช้งบประมาณ และตรวจสอบการเงินและงบประมาณ อย่างมีระบบ

8.1 แหล่งเงินงบประมาณ

สถาบันอุดมศึกษา มีการแสวงหาทรัพยากรการเงินจากแหล่งต่าง ๆ นอกเหนือจากงบประมาณแผ่นดิน

8.2 การจัดสรรและการตรวจสอบ

สถาบันอุดมศึกษามีระบบการจัดสรร การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และการตรวจสอบการเงินและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 9 : ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

สถาบันอุดมศึกษาพึงพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถาบัน

9.1 การประกันคุณภาพภายใน

สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายในซึ่งประกอบด้วยระบบการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ

9.2 การประกันคุณภาพภายนอก

สถาบันอุดมศึกษาจัดระบบประกันคุณภาพที่เอื้ออำนวยต่อการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานภายนอก

2. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพภายในเป็นกระบวนการหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินการประกันคุณภาพ และเพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการหาทางปรับปรุงแก้ไข การตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีแนวทางดังนี้ คณะวิชา/สถาบัน/ทบวงมหาวิทยาลัย แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพเพื่อทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ว่าคณะวิชา/สถาบัน มีระบบและกลไกกำกับควบคุมคุณภาพตลอดจนได้นาระบบและกลไกดังกล่าวไปดำเนินการและปรากฏผลการดำเนินการเป็นที่ประจักษ์ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคุณภาพให้สูงขึ้น

ทั้งนี้การศึกษาวิเคราะห์จะใช้รายงานการศึกษาตนเอง (self – study report) ของสถาบัน พร้อมทั้งหลักฐานเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนการตรวจเยี่ยมหน่วยงานภายในคณะวิชา/สถาบัน ประกอบเข้าด้วยกัน

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการตรวจสอบคุณภาพ แต่ทั้งนี้ จะเน้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของคณะวิชา/สถาบัน กับดัชนีบ่งชี้คุณภาพในทุกองค์ประกอบของคุณภาพว่า การดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดมานาน้อยเพียงไร โดยจัดเป็นระดับของการบรรลุเป้าหมาย

กระบวนการศึกษาค้นเอง

กระบวนการศึกษาค้นเองประกอบด้วย 2 ขั้นตอนหลัก คือ การศึกษาค้นเองและการจัดทำรายงานการศึกษาค้นเอง

1. การศึกษาค้นเอง

การศึกษาค้นเองของคณะวิชา/สถาบัน เป็นกระบวนการเรียนรู้ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพตนเองของหน่วยงานประกันคุณภาพ ว่าได้ปฏิบัติตามกิจบรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้เป็นการทบทวนบทบาทหน้าที่การดำเนินงาน ซึ่งอาจรวมถึงการตรวจสอบการประเมินการวิพากษ์วิจารณ์และค้นหาปัญหาของตนเอง และหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขบริบทของการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเตรียมพร้อมรับการตรวจสอบจากภายนอก

การศึกษาค้นเองมีหลักการและขั้นตอน ดังนี้

1.1 หลักการของการศึกษาค้นเอง

1.1.1 จัดให้มีผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานที่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ควรดำเนินการศึกษาค้นเองให้สอดคล้องกับนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งจะตรวจสอบคุณภาพในระดับคณะวิชา ดังนั้นคณะวิชาควรมอบหมายให้แต่ละภาควิชาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา จากนั้นจึงประมวลเป็นรายงานการศึกษาค้นเองในระดับคณะวิชา เพื่อขอรับรองการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อไป

แนวทางในการจัดตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลเพื่อมารับผิดชอบการศึกษาค้นเองอาจทำได้หลายแนวทางดังนี้

- 1) จัดตั้งคณะกรรมการคณะเดียว เพื่อมารับผิดชอบการศึกษาค้นเองในทุกด้านและทุกภาควิชา
- 2) จัดตั้งคณะกรรมการตามองค์ประกอบของคุณภาพ เช่น คณะกรรมการด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริหารและจัดการ เป็นต้น แล้วมีการสังเคราะห์ร่วมกัน
- 3) มอบให้แต่ละภาควิชาศึกษาค้นเอง ในทุกองค์ประกอบแล้วมีการสังเคราะห์ตนเอง
- 4) ผสมผสานแนวทางข้างต้น ตามที่คณะวิชาเห็นเหมาะสมไม่ว่าจะเลือกแนวทางใดถึงสำคัญก็ถือการศึกษาค้นเองจะต้องเป็นการศึกษา “ภาพรวม” ของคณะวิชาและส่งรายงาน “ฉบับเดียว” เพื่อรับการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ในการศึกษาค้นเอง ผู้ที่รับผิดชอบจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณภาพการศึกษา เพราะองค์ประกอบของคุณภาพเป็นเกณฑ์สำคัญในการตรวจสอบคุณภาพ ทั้งการตรวจสอบภายในโดยคณะวิชา/สถาบันดำเนินการเอง และการตรวจสอบจากภายนอก

1.1.2 มีการวางแผน

คณะวิชา/สถาบันจะต้องมีการวางแผนการศึกษาค้นเอง โดยคำนึงถึงขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) คณะวิชา/สถาบันกำหนดระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2) คณะวิชา/สถาบันจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา
- 3) คณะวิชา/สถาบันจัดทำรายงานการศึกษาค้นเอง
- 4) คณะวิชา/สถาบันส่งรายงานการศึกษาค้นเองให้ทบวงมหาวิทยาลัย
- 5) ทบวงมหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 6) คณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ
- 7) คณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจัดทำรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

จากขั้นตอนดังกล่าวนี้ จะเห็นว่ากรจัดทำรายงานการศึกษาค้นเองเป็นกระบวนการหนึ่งในหลายกระบวนการของประกันคุณภาพ ผู้ที่รับผิดชอบในการศึกษาค้นเอง จึงต้องวางแผนให้มีการดำเนินการต่อเนื่องและสอดคล้องกับขั้นตอนอื่น ๆ

1.1.3 การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย

การศึกษาค้นเองเป็นกระบวนการวิเคราะห์ตนเอง คณะวิชาประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย หลายภาควิชา หลายหน่วยงาน บุคลากรก็มีหลายประเภท ทั้งอาจารย์ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ หลักสำคัญก็คือทุกส่วนทุกฝ่ายต้องมีการวิเคราะห์ตนเอง ทุกคนจึงต้องมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นเอง ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์และขอบข่ายการศึกษาไปจนถึงขั้นตอนสุดท้ายคือ การเขียนรายงานการศึกษาค้นเอง

1.1.4 มีการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะวิชาจะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบมีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ ข้อมูลหลายประเภทสามารถเรียกได้จากฐานข้อมูลปกติ ข้อมูลอีกหลายประเภทอาจจะต้องจัดเป็นการเฉพาะ มีการศึกษาวิจัยเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัยและสอดคล้องกับประเด็นปัญหา ข้อมูลที่ถูกต้องและทันเวลาเป็นกระຈกสำคัญในการศึกษาค้นเอง

1.1.5 มีการดำเนินงานที่เป็นกระบวนการสองทาง

กระบวนการศึกษาค้นเองควรเป็นกระบวนการที่ริเริ่มทั้งจากข้างบนและข้างล่าง ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันและคณะวิชาควรมืบทบาทในการศึกษาค้นเองรวมทั้งการกำกับดูแลอาจารย์ และเจ้าหน้าที่จากภาควิชาควรมืบทบาทในการวิพากษ์วิจารณ์และเสนอแนะ การศึกษาค้นเองจึงเป็นกระบวนการทั้งจากบนสู่ล่าง (top-down) และจากล่างสู่บน (bottom-up)

1.1.6 มีทรัพยากรสนับสนุน

หน่วยงานควรจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม มีเจ้าหน้าที่เพียงพอในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และเขียนรายงาน รวมทั้งให้มีเวลาเพียงพอในการจัดทำรายงานที่สมบูรณ์

1.1.7 มีการบูรณาการ

การศึกษาค้นเองเป็นโอกาสของการบูรณาการ ผลการวิเคราะห์วิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับคณะวิชา บางคณะวิชามีขนาดใหญ่มากมีหลายภาควิชา และมีคณาจารย์ เจ้าหน้าที่จำนวนมาก บางภาควิชา อาจจะมีการนำเอาระบบ ISO เข้ามาใช้แล้ว บางภาควิชาอาจมีการวิเคราะห์และประเมินหลักสูตร หลายภาควิชาอาจจะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบัณฑิต ทุกภาควิชาอาจจะมีการประเมินผลงานด้านการวิจัยแล้ว ผลการศึกษาค้นเองเหล่านี้อาจจะมีหลายระดับทั้งในระดับคณะและระดับภาควิชาการศึกษาตนเองทั้งคณะ จึงเป็นโอกาสแห่งการบูรณาการที่สำคัญ เมื่อสังเคราะห์ข้อมูลและผลงานวิจัยเหล่านี้เข้าด้วยกัน ก็จะให้เห็นจุดอ่อนจุดแข็งของคณะวิชาซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

1.1.8 เป็นกระบวนการต่อเนื่อง

การศึกษาค้นเองเป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการปรับปรุงแก้ไข คือ เมื่อมีการศึกษาค้นเองแล้ว มีการนำไปปฏิบัติ หลังจากการปฏิบัติแล้วก็มีการศึกษาวิเคราะห์ตนเองอีก เป็นกระบวนการต่อเนื่องกันไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ไม่ใช่ทำครั้งเดียวแล้วจบ

1.2 ขั้นตอนของการศึกษาค้นเอง ประกอบด้วยสิ่งสำคัญ ดังนี้

1.2.1 ศึกษาว่าคณะวิชามีระบบและกลไกกำกับกับการควบคุมคุณภาพในแต่ละองค์ประกอบของคุณภาพ

1.2.2 ศึกษาว่าคณะวิชาได้ดำเนินการตามระบบและกลไกดังกล่าว

1.2.3 ศึกษาว่าการดำเนินการให้ผลลัพธ์เป็นไปตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพหรือไม่ เพียงใด

1.2.4 แสวงหาข้อมูลเพื่อสนับสนุนการศึกษาในสามข้อแรกตลอดจนข้อมูลเปรียบเทียบก่อนและหลังการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้การจับเก็บข้อมูลเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ต้องจัดทำอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงในการตรวจสอบคุณภาพ

1.2.5 วิเคราะห์จุดอ่อน/จุดแข็งของการดำเนินงาน ตลอดจนเสนอแนวทางปรับปรุงจุดอ่อน และเสริมจุดแข็ง ทั้งนี้การวิเคราะห์ดังกล่าวพยายามให้มีส่วนร่วมจากสมาชิกขององค์กรให้มากที่สุด เพื่อให้ทุกคนได้ตระหนักและร่วมมือกันพัฒนาหน่วยงานของตนไปสู่คุณภาพที่สูงขึ้น

ระยะเวลาในการศึกษาค้นเองขึ้นอยู่กับความพร้อมของคณะวิชา เช่น การมีเวลาเพียงพอของคณะทำงาน ความพร้อมของข้อมูล จำนวนภาควิชาหรือหน่วยงานที่จะศึกษา และการสนับสนุนจากภาควิชา เป็นต้น บางคณะวิชาอาจทำแล้วเสร็จภายในหนึ่งเดือน หกเดือน หนึ่งปี หรือมากกว่าก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังกล่าว

สิ่งสำคัญก็คือคณะวิชาต้องใช้เวลาเพียงพอ มีการวางแผนล่วงหน้า จัดทำแผนให้สอดคล้องกับกำหนดการที่จะให้มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2. การจัดทำรายงานการศึกษาค้นเอง

รายงานการศึกษาค้นเอง (self-study report – SSR) เป็นเอกสารที่หน่วยงานดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ สถาบัน คณะวิชา หรือภาควิชาจัดทำขึ้น เพื่อรายงานผลการศึกษาค้นเอง ทั้งนี้ เพื่อให้สาธารณชนรับทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงจุดแข็งและจุดอ่อนในการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น ๆ

รายงานการศึกษาค้นเองเป็นเอกสารที่ใช้ประกอบในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หลังจากที่คณะวิชา/สถาบันดำเนินการควบคุมคุณภาพและพร้อมที่จะรับการตรวจสอบคุณภาพ หรืออาจใช้รายงานการศึกษาค้นเองเป็นส่วนหนึ่งของการติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน รวมถึงการจัดทำรายงานประจำปีก็ได้ รายงานการศึกษาค้นเองนับเป็นเอกสารที่สำคัญในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งการตรวจสอบคุณภาพภายในและการตรวจสอบคุณภาพภายนอก

(หมายเหตุ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา หลังจากที่หน่วยงานได้จัดทำระบบและกลไกรวมถึงการจัดทำองค์ประกอบและดัชนีชี้คุณภาพเสร็จแล้ว เมื่อนำระบบประกันคุณภาพการศึกษาไปดำเนินการ คณะวิชา/สถาบันควรจัดทำคู่มือประกันคุณภาพและคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นเอกสารกำกับการดำเนินงานตามระบบและกลไกที่กำหนดไว้ คู่มือดังกล่าวเป็นเอกสารภายในของคณะวิชา/สถาบัน แต่จะเป็นเอกสารอ้างอิงที่สำคัญของรายงานการศึกษาค้นเอง)

โดยทั่วไปรายงานการศึกษาค้นเองควรมีความยาวประมาณ 25-30 หน้า กระดาษ A4 ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ 4 ส่วนคือ

1. ส่วนนำ
2. ส่วนสาระ
3. ส่วนสรุป
4. ภาคผนวก

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ

ส่วนนำของรายงานการศึกษาค้นเอง ประกอบด้วยรายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญของหน่วยงานคือ สถาบัน คณะวิชาและ/หรือภาควิชา ที่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งส่วนนี้ประกอบด้วย

- 1.1 ประวัติ ความเป็นมา ปณิธาน และภารกิจ
- 1.2 โครงสร้างการบริหาร
- 1.3 เป้าหมายในการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ
- 1.4 ภารกิจหลักที่คณะวิชา/สถาบันเน้นในการประกันคุณภาพ

การเขียนส่วนนี้เป็นการเขียนแบบบรรยาย (descriptive) เพื่อให้เห็นสภาพปัจจุบันของคณะวิชา

ส่วนที่ 2 ส่วนสาระ

ส่วนสาระ เป็นส่วนที่หน่วยงานประกันคุณภาพการศึกษาแสดงให้เห็นถึงผลของความสำเร็จในการดำเนินงานตามองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่กำหนด ซึ่งได้แก่

- 2.1 ปรัชญา/ปณิธาน/วิสัยทัศน์/วิสัยทัศน์/พันธกิจ และแผนดำเนินงาน
- 2.2 การเรียนการสอน
- 2.3 กิจกรรมการพัฒนาบัณฑิตศึกษา
- 2.4 การวิจัย
- 2.5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม
- 2.6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- 2.7 การบริหารและจัดการ
- 2.8 การเงินและงบประมาณ
- 2.9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

การเขียนส่วนนี้อาจเป็นทั้งการบรรยาย และการวิเคราะห์เพื่อชี้ให้เห็นว่าคณะวิชาได้ดำเนินการ ตลอดจนมีผลการดำเนินการตามมาตรการในการประกันคุณภาพการศึกษาในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ อย่างไรก็ตามควรเขียนให้สั้นและกะทัดรัด โดยใช้การอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ประกอบ

ส่วนที่ 3 ส่วนสรุป

ในส่วนนี้ หน่วยงานที่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา อาจเขียนในลักษณะจุดแข็งหรือจุดอ่อน เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนรับทราบ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป และที่สำคัญเป็นส่วนที่จะช่วยให้ผู้ตรวจสอบคุณภาพได้รับทราบและตระหนักถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานนั้นว่าสามารถดำเนินการได้ตามจุดมุ่งหมายเพียงใดมีปัญหาอุปสรรคใดที่ขัดขวางไม่ให้เกิดการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษามิบรรลุตามจุดมุ่งหมาย ทั้งนี้จะช่วยให้การตรวจสอบคุณภาพ และการให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพของการตรวจสอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ส่วนสรุปประกอบด้วย

- 3.1 สรุปประสิทธิผลขององค์ประกอบแต่ละด้าน
- 3.2 ระบุจุดอ่อนจุดแข็ง
- 3.3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

การเขียนในส่วนนี้มีลักษณะเป็นทั้งการสังเคราะห์และการประเมิน ในการประเมินประสิทธิผลตามองค์ประกอบและดัชนีบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ ผู้เสนอรายงานอาจระบุหลักฐานของประสิทธิผลในด้านนั้น ๆ เช่น คำดัชนีบ่งชี้ผลการประกันคุณภาพ เป็นต้น

จุดสำคัญในส่วนนี้คือ ผู้เสนอรายงานจะต้องสรุปเป็นภาพรวมผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิชา

ส่วนที่ 4 ภาคผนวก

ภาคผนวกประกอบด้วยเอกสารเพิ่มเติม ซึ่งมีความสมบูรณ์ในตัวเองและเป็นหลักฐานในการตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้เสนอรายงานจัดไว้ในส่วนสุดท้ายของรายงาน ตัวอย่างเช่น

- 4.1 สถิติข้อมูลต่าง ๆ
- 4.2 รายชื่อผู้บริหาร
- 4.3 รายชื่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา
- 4.4 ผลการตรวจสอบคุณภาพภายใน ตามดัชนีของหน่วยงาน
- 4.5 รายการเอกสารประกอบอื่น ๆ ที่ใช้เป็นหลักฐาน ซึ่งเอกสารเหล่านี้

สถาบัน/คณะวิชาอาจจัดเก็บไว้ในแฟ้ม ผู้เอกสารหรือในรูปแบบอื่น ๆ ที่สะดวกต่อการนำมาใช้เมื่อผู้ตรวจสอบคุณภาพมาตรวจสอบ ก็สามารถขอศึกษาเอกสารเหล่านี้ได้ ตัวอย่างเอกสารประกอบอื่น ๆ ที่ใช้เป็นหลักฐานเป็นไปตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงตัวอย่างเอกสารประกอบอื่น ๆ ที่ใช้เป็นหลักฐานในการประกันคุณภาพการศึกษา

องค์กรประกอบ	เอกสารประกอบ
1. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์	- ปรัชญา ปณิธาน/แผนพัฒนาการศึกษาของหน่วยงานดำเนินการประกันคุณภาพ
2. การเรียนการสอน	- แผนพัฒนาการศึกษาของคณะวิชา รายงานการจัดทำ/พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน
3. กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา	- รายงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาของคณะวิชา
4. การวิจัย	- รายงานผลการวิจัย การเผยแพร่ งานวิจัยของคณะวิชา
5. การบริการทางวิชาการแก่สังคม	- กิจกรรม/โครงการบริการทางวิชาการแก่สังคม
6. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	- กิจกรรม/โครงการบริการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
7. การบริหารและจัดการ	- ทะเบียน/คู่มือ/ขั้นตอนการดำเนินการ
8. การเงินและงบประมาณ	- การจัดทำ/ตรวจสอบ/ติดตามงบประมาณ
9. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา	- คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิชา - รายงานผลการตรวจสอบคุณภาพภายใน

หลักการ และวัตถุประสงค์ในการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา

ความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สามารถสรุปความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาได้ดังนี้

ความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา

(1) พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

(2) กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

(3) หลักการจัดการศึกษา

(3.1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน

(3.2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

(3.3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

(4) หลักการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา

(4.1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ

(4.2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

(4.3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและ

ประเภทการศึกษา

(4.4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการ

พัฒนาครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(4.5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

(4.6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรมหาชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

แนวทางการศึกษา

(1) การจัดการศึกษาชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

(2) การจัดการศึกษาคือเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาและความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ

(3) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการและประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

(4) ส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(5) จัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ และใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ประกอบการพิจารณา

(6) หลักสูตรการศึกษาต้องมีลักษณะหลากหลาย สาระของหลักสูตรต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม หลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา มุ่งพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

(7) ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

(8) ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

หลักการประเมินคุณภาพ

เนื่องจากการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของอุดมศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งเพื่อความอยู่รอด เพื่อการพัฒนาและความสามารถในการแข่งขันทั้งในระยะสั้นและระยะยาวของประเทศเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาดังกล่าวข้างต้นอย่างต่อเนื่องก็คือ การประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งครอบคลุมทั้งการประเมินคุณภาพภายนอกสถาบันอุดมศึกษา และการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอก มีหลักการสำคัญ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่ได้นุ่งเน้นเรื่องการตัดสินการจับผิดหรือการให้คุณ - ให้โทษ
- (2) ชิดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง (Evidence – base) และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability)
- (3) มุ่งเน้นในเรื่องการส่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตรมากกว่าการกำกับควบคุม
- (4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและการพัฒนาการจัดการศึกษาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- (5) มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษาของชาติ ตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยให้ออกภาพเชิงนโยบาย แต่ยังคงมีความหลากหลายในทางปฏิบัติที่สถาบันสามารถกำหนดเป้าหมายและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถาบันและผู้เรียน

วัตถุประสงค์การประเมินคุณภาพ

วัตถุประสงค์ทั่วไป

- (1) เพื่อให้ทราบระดับคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในการดำเนินภารกิจด้านต่าง ๆ
- (2) กระตุ้นเตือนให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษา และประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง
- (3) เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา
- (4) รายงานสถานการณ์และพัฒนาการในด้านคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาต่อสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์เฉพาะ

- (1) เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตามกรอบแนวทางและวิธีการที่สำนักงานกำหนด และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
- (2) เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นจุดอ่อน – จุดที่ควรพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษาเงื่อนไขของความสำเริง และสาเหตุของปัญหา

(3) เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

(4) เพื่อส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

(5) เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(1) เกิดการพัฒนาคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องเข้าสู่ระดับมาตรฐานสากล

(2) การใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะทำให้การผลิตบัณฑิตทุกระดับ การสร้างผลงานวิจัย และการให้บริการวิชาการ เกิดประโยชน์สูงสุด และตรงกับความต้องการของสังคมและประเทศ

(4) นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้จ้างงาน และสาธารณชนมีข้อมูลสำหรับการตัดสินใจที่ถูกต้องและเป็นระบบ

(5) สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานบริหารการศึกษา และรัฐบาลมีข้อมูลที่ต้องการและเป็นระบบในการกำหนดนโยบาย วางแผน และบริหารจัดการการศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันอุดมศึกษาในการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีองค์กรหนึ่งขึ้นมาดูแลรับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยได้กำหนดไว้ด้วยว่าให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองให้ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

จากสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ได้ส่งผลต่อการดำเนินงานตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยอย่างมาก ประเด็นที่สำคัญคือ

(1) สถาบันอุดมศึกษาต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้ดีขึ้น

(2) ระบบการประกันคุณภาพ ต้องมีทั้ง 2 ระบบ คือ ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

(3) หน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง มีภาระหน้าที่ร่วมกันในการจัดให้มีระบบการประเมินคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษา

(4) กฎหมายกำหนดให้การประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

(5) สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการในการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้ดีขึ้น

(6) สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นผลจากการประกันคุณภาพภายในรายงานนี้ต้องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (อาทิ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สำนักงานปรมหาณัติ เป็นต้น)

(7) รายงานประจำปีของสถาบันอุดมศึกษาต้องเปิดเผยต่อสาธารณชน

(8) รายงานประจำปีของสถาบันอุดมศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการประเมิน เพื่อการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถาบันอุดมศึกษา

(9) สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการสภาสถาบัน รวมทั้งผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กับการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 บัญญัติมาตรา 49 และ 51 กำหนดไว้ดังนี้

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่ พัฒนากลยุทธ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการ

ดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติทั้ง 2 มาตราดังกล่าว มีผลต่อสถาบันอุดมศึกษาหลายประการ โดยมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

(1) มีหน่วยงานใหม่ที่มีชื่อเรียกว่าสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือ สมศ. ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่ พัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก ทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา การตรวจสอบต้องคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

(2) การประเมินคุณภาพภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องกระทำหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี เป็นอย่างน้อย

(3) สมศ. เสนอผลการประเมินต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง สำนักงานประมาณ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

(4) กรณีที่การตรวจสอบเพื่อประเมินผลคุณภาพภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้ สมศ. แจ้งหน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อขอให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

(5) กรณีสถาบันอุดมศึกษามีได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ภายในระยะเวลาที่กำหนด สมศ. ต้องรายงานต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่กำกับสถาบันอุดมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นั้น สมศ. มีหน้าที่ ดังนี้

(1) พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดกรอบแนวทาง และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

(2) พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษา

(3) ให้การรับรองประเมินภายนอก

(4) กำกับดูแลและกำหนดมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกที่ดำเนินการ โดยผู้ประเมินภายนอก รวมทั้งให้การรับรองมาตรฐาน ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็นหรือเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานอาจดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกเองก็ได้

(5) พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม และสนับสนุนให้องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพหรือวิชาการ เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ

(6) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา และจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

กล่าวโดยสรุป สมศ. ทำหน้าที่ในการประเมินคุณภาพการศึกษา ประเมินผลการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ เกณฑ์และวิธีการที่กำหนด เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา

คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (กพอ.)

คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (กพอ.) จัดตั้งขึ้นตาม พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2543 มาตรา 34 มี อำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) สนับสนุนงานด้านวิชาการแก่คณะกรรมการบริหาร สมศ.
- (2) พัฒนาปรับปรุงระบบและวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และพัฒนามาตรฐานและเกณฑ์ สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการบริหาร สมศ.
- (3) กำกับการดำเนินการให้มีการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษา
- (4) กระทำกรอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริหาร สมศ. มอบหมายการดำเนินการของ คณะกรรมการ กพอ. ต้องเป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการบริหาร สมศ. และรายงานต่อคณะกรรมการบริหาร สมศ. โดยคณะกรรมการ กพอ. ให้มีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน

การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ในการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น สมศ. ดำเนินการประเมินคุณภาพการ จัด การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในระดับสถาบัน โดยพยายามใช้ประโยชน์จากการประกันคุณภาพภายใน ให้มากที่สุด ดังนี้

(1) ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินคุณภาพและกำกับการดำเนินการให้มีการรับรองมาตรฐาน การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา มาตรฐานและผลสัมฤทธิ์ของผู้สำเร็จการศึกษา และประสิทธิภาพการ บริหารจัดการของสถานศึกษา

(2) ส่งเสริม สนับสนุนการประกันคุณภาพภายใน ร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อเตรียมความ พร้อมให้กับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ทั้งนี้การดำเนินงานดังกล่าวมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษา

หน่วยงานต้นสังกัดกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอื่น ๆ ที่มีสถาบันเฉพาะทางในสังกัด โดยมีองค์กรหลักในกำกับที่เกี่ยวกับอุดมศึกษา คือ คณะกรรมการการอุดมศึกษา กำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา และกระทรวงอื่น ๆ ที่มีสถาบันอุดมศึกษาภายใต้สังกัดหน่วยงานต้นสังกัดมีบทบาทหน้าที่ดังนี้ (สมศ. 2549 : 10-12)

- (1) พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา
- (2) กำหนดหลักการและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายใน
- (3) สนับสนุน ส่งเสริม ดำเนินการการประกันคุณภาพภายใน เพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก
- (4) กรณีที่ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้มาตรฐานหน่วยงานต้นสังกัดจะเป็นผู้กำกับดูแลดำเนินการให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

สถาบันอุดมศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ดังนี้

- (1) พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน (ตั้งแต่ระดับภาควิชาหรือกลุ่มวิชา คณะวิชา และสถาบันโดยรวม)
- (2) ดำเนินการตรวจสอบและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาดมระบบการประกันคุณภาพภายในที่สถาบันและหน่วยงานต้นสังกัดได้พัฒนาขึ้น
- (3) จัดทำรายงานประจำปีซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
- (4) ให้ข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน และเตรียมความพร้อมอื่น ๆ เพื่อการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายนอก
- (5) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของ สมศ. และหน่วยงานต้นสังกัด

โดยสรุป สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทำหน้าที่ในการประเมินคุณภาพการศึกษา ประเมินผลการจัดการศึกษา ตามตัวบ่งชี้ เกณฑ์และวิธีการที่กำหนดเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งคณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด โดยยึดตามกรอบพันธกิจและประเภทของสถาบันอุดมศึกษา ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและดำเนินการตามภารกิจทั้งในด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้มีคุณภาพ และให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา รวมทั้งพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และจัดทำรายงานประจำปี

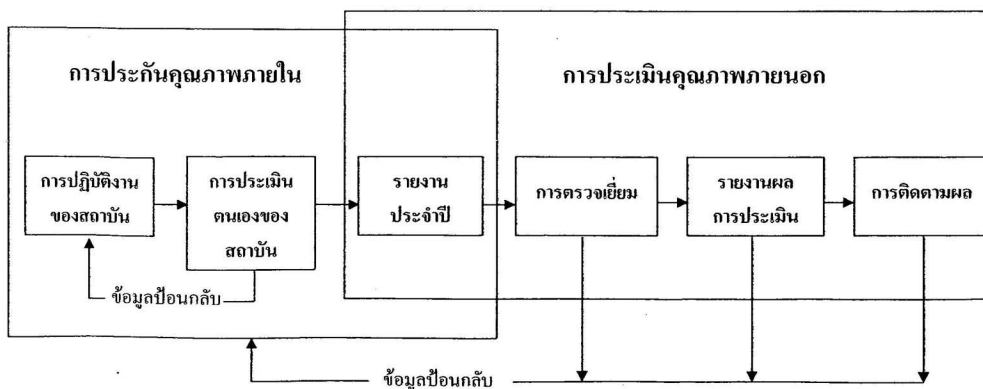
ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายใน เป็นการประเมินผล การติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษานั้น ผลจากการตรวจสอบคุณภาพภายใน คือ มีการวางระบบงานที่มีระบบและกลไกชัดเจน รวมทั้งมีการพัฒนาฐานข้อมูลในด้านต่าง ๆ ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งกระทำโดยสำนักงานภายนอกหรือผู้ประเมินภายนอก เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

การประกันคุณภาพภายในจะเน้นการประเมิน และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานในปัจจุบันนำเข้า (Input) และกระบวนการ (Process) ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอกจะเน้นประเมินผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ของคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนั้นการประกันคุณภาพภายในย่อมส่งผลถึงการประเมินคุณภาพภายนอกโดยตรง

การประเมินคุณภาพภายนอกจะใช้ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานต่าง ๆ ในการประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการตรวจเยี่ยมสถาบัน ซึ่งในการประเมินจะต้องคำนึงถึงปรัชญา พันธกิจ และลักษณะการเรียนการสอนของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีการจัดการทำรายงานประจำปี เตรียมเอกสาร ข้อมูล ในด้านต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลตามตัวบ่งชี้เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ต่อไป

แผนภูมิที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

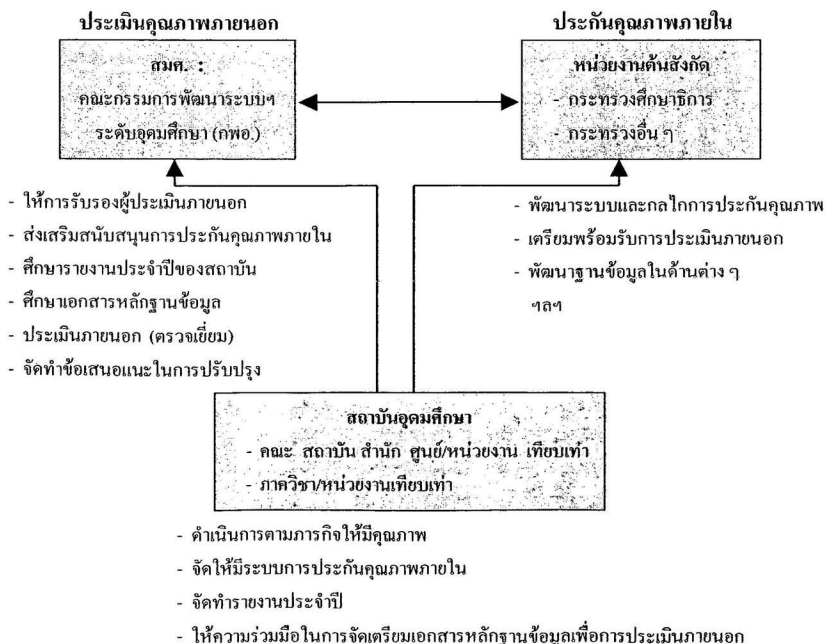

จากแผนภูมิที่ 1. แสดงให้เห็นว่าเมื่อสถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และจัดทำรายงานประจำปีที่มีลักษณะการประเมินตนเองเป็นประจำปีทุกปี รายงานดังกล่าวจะเสนอต่อ สมศ. เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก

รายงานประจำปีของสถาบันอุดมศึกษาจะช่วยให้คณะผู้ประเมินภายนอกสามารถวางแผนเพื่อรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินคุณภาพของสถาบันได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว การประเมินตนเองจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของการประเมินคุณภาพภายนอก การประเมินตนเองมิได้มีความหมายเฉพาะการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นผลจากกระบวนการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและการบริการสังคมแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงกระบวนการดำเนินงานบริหารจัดการทุกด้านตามสภาพที่เป็นจริงของสถาบันอุดมศึกษา

ดังนั้น การประเมินภายนอกจึงเน้นการประเมินตามสภาพเป็นจริงของข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นสภาพ การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการและการบริการต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้เกณฑ์การประเมินตนเองจะครอบคลุมการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาทุกด้าน แต่เนื่องจากการประเมินคุณภาพ ภายนอกเป็นการประเมิน โดยมีความต่อเนื่องมาจากการประเมินคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาเอง จึงเป็นงานที่ยื่นชั้นผลของการประเมินภายในที่ทำได้โดยสถาบันอุดมศึกษา

แผนภูมิที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่มีบทบาทในการประกันคุณภาพภายในและ การประเมินคุณภาพภายนอก

ผู้ประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษาและการจัดคณะผู้ประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษา

ในการประเมินคุณภาพภายนอกสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งคณะกรรมการจะแต่งตั้งผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. ให้ทำการประเมินตามข้อกำหนดของคณะกรรมการ (สมศ. 2546 : 16-17)

ผู้ประเมินภายนอก หมายถึง บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. ให้ทำการประเมินคุณภาพภายนอก

คุณสมบัติของผู้ประเมินภายนอก

คุณสมบัติเฉพาะ

(1) ผ่านหลักสูตรที่ สมศ. กำหนด และผ่านการรับรองจาก สมศ. ให้เป็นผู้ประเมินภายนอก ระดับอุดมศึกษา

(2) มีคุณสมบัติอื่นๆ ตามที่ สมศ. จะกำหนด

คุณสมบัติทั่วไป

(1) มีความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญเป็นที่ยอมรับจากประชาคมอุดมศึกษา จะต้องมีความรู้ทางการศึกษา หรือตำแหน่งวิชาการ หรือตำแหน่งบริหาร หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะที่กรมการพิจารณาเห็นสมควร

(2) ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือพบปะขัดแย้งกับการประเมินคุณภาพภายนอก หรือต่อสถาบันที่จะรับการประเมิน

(3) ไม่มีปัญหาสุขภาพร่างกายที่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการทำงาน

(4) มีเจตคติต่อการทำงานร่วมกัน และประสานงานกับผู้อื่นได้ดี

(5) มีเจตคติที่ดีต่อสถาบันอุดมศึกษา เป็นกัลยาณมิตร

(6) ไม่อยู่ในระหว่างการร้องเรียนทางกฎหมายในเรื่องเกี่ยวกับการทุจริต หรือความบกพร่องทางหน้าที่การงาน

(7) ผู้ประเมินภายนอกรับเชิญไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(8) ได้รับมติเป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

(9) ประธานของคณะผู้ประเมินภายนอกรับเชิญ มีประสบการณ์บริหารงานการอุดมศึกษาระดับสูง

การรับรองผู้ประเมินภายนอก

การรับรองผู้ประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษา เพื่อทำการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษานั้น สมศ. กำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ ดังนี้

การได้มาซึ่งผู้ประเมินภายนอก

- (1) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ โดยจะมีการออกใบรับรองเป็นผู้ประเมินภายนอกรับเชิญ
- (2) ผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด และผ่านหลักสูตรที่ สมศ. กำหนด
- (3) ผู้ที่สมาคม/องค์การวิชาการ วิชาชีพพร้อมกับ สมศ. พิจารณาเห็นสมควรให้การรับรองเป็นผู้ประเมินภายนอก

การจัดคณะผู้ประเมินภายนอก

คณะผู้ประเมินคุณภาพภายนอกของสถาบันระดับอุดมศึกษาแต่ละแห่งประกอบด้วย

- (1) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญประสบการณ์เป็นที่ยอมรับในการบริหารสถาบันอุดมศึกษา
- (2) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์เป็นที่ยอมรับด้านการวัดหรือการประเมินผล
- (3) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์เป็นที่ยอมรับทางวิชาชีพหรืออื่นกวิชาชีพ
- (4) ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญประสบการณ์เป็นที่ยอมรับในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะด้านการเงิน

การบุคคล

ในแต่ละคณะให้มี 1 คน ทำหน้าที่เป็นประธาน จำนวนผู้ประเมินในแต่ละคณะจะขึ้นกับขนาดสภาพ และความหลากหลายของการจัดการศึกษาในแต่ละสถาบันนั้น โดยมีผู้ประเมิน ไม่น้อยกว่า 3 คน ทั้งนี้ควรมีผู้ประเมินภายนอกที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ครอบคลุมคณะวิชาที่สถาบันอุดมศึกษาที่ขอรับประเมินเปิดสอน

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินภายนอก

- (1) ศึกษารายงานประจำปีที่มีการศึกษาหรือประเมินตนเองเพื่อให้คำแนะนำและชี้ประเด็นสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาแก่สถาบันอุดมศึกษา และขอข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีข้อมูลไม่สมบูรณ์
- (2) กำหนดประเด็นและออกแบบประเมินให้สอดคล้องกับแผนและทิศทางตามเอกลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งประเมินตามรูปแบบกัลยาณมิตรในการประเมิน
- (3) ทำกำหนดการประเมินสถาบันอุดมศึกษา
- (4) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินเพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสะท้อนให้เห็นจุดเด่น จุดที่ควรปรับปรุง
- (5) เขียนรายงานผลการประเมินเสนอต่อสถาบันอุดมศึกษา และ สมศ.

นอกจากนี้ ประธานคณะผู้ประเมินมีบทบาทในกำกับดูแลการประเมินสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด และประสานงานการประเมินให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน ไม่ซ้ำซ้อนโดยเฉพาะในกรณีที่มีการแยกย้ายกันประเมินเฉพาะเรื่อง

เลขาธิการของคณะผู้ประเมินมีบทบาทในการติดต่อ ประสานงานการตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษา และรับผิดชอบงานด้านเลขานุการของคณะผู้ประเมินภายนอก

จรรยาบรรณของผู้ประเมิน

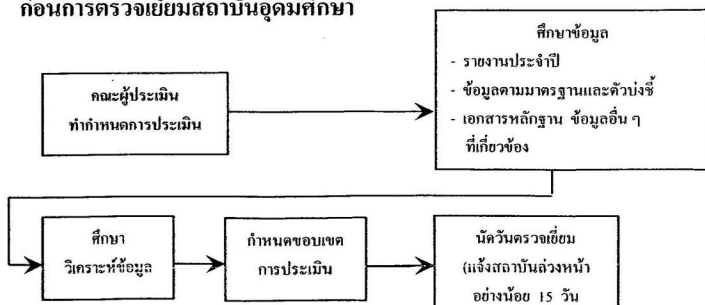
- (1) ตรวจสอบและประเมินสถาบันอุดมศึกษาโดยตรงไปตรงมาตามความชำนาญในวิชาชีพ
- (2) มีความเที่ยงตรงเป็นกลางและรายงานสิ่งที่ค้นพบตามความเป็นจริงอย่างชัดเจน มีเหตุผลและหลักฐานสนับสนุน ไม่ใช้ความรู้สึกหรือลำเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
- (3) สื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้อย่างชัดเจนและเปิดเผย
- (4) รักษาความลับของข้อมูลสารสนเทศส่วนบุคคลที่ได้รับระหว่างการตรวจสอบและประเมิน
- (5) ไม่เรียกร้องในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา
- (6) ไม่แสวงหาผลประโยชน์ หรือทำธุรกิจอื่นใดในการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพการศึกษานอก
- (7) ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนและสถาบันอุดมศึกษาเป็นหลัก

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาเป็นกระบวนการที่คณะผู้ประเมินภายนอกดำเนินการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา โดยการรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถาบันอุดมศึกษา ข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ตลอดจนการเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติจริงจากการสังเกต สอดถาม สัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย เพื่อประเมินสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษา มีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องอันจะส่งผลต่อคุณภาพของบัณฑิตและผลผลิตของสถาบันอุดมศึกษาโดยรวมต่อไป

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการตรวจสอบสถานบันอุดมศึกษา ระหว่างการตรวจสอบสถานบันอุดมศึกษา และหลังการตรวจสอบสถานบันอุดมศึกษา (สมศ. 2546 : 19-23) ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดในการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ก่อนการตรวจสอบสถานบันอุดมศึกษา

แผนภูมิ 6 แสดงกิจกรรมก่อนการตรวจสอบสถานบันอุดมศึกษา

(1) สมศ. ดำเนินการคัดเลือกและเตรียมคณะผู้ประเมินภายนอกและกำหนดสถาบันอุดมศึกษาที่จะประเมิน

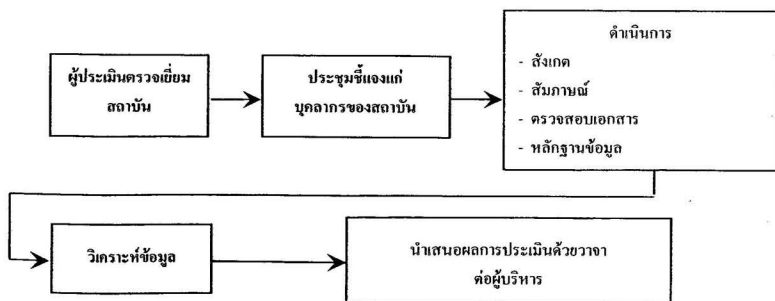
(2) คณะผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองและมอบหมายให้เป็นผู้ประเมินสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลจากรายงานการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีของสถาบันอุดมศึกษาและเอกสารรายงานอื่นๆ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาจัดส่งมาให้ล่วงหน้า

(3) คณะผู้ประเมินภายนอกทำการศึกษาวิเคราะห์รายงานประจำปีของสถาบันอุดมศึกษาข้อมูลตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของ สมศ. และเอกสารข้อมูลอื่นๆ

(4) คณะผู้ประเมินประชุมปรึกษาหารือ กำหนดประเด็นและรายการข้อมูลที่จะต้องตรวจสอบระหว่างการตรวจเยี่ยมว่าจะต้องรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง จากแหล่งใด ด้วยวิธีการอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้มีหลักฐานครบถ้วนเพียงพอในการสรุปผลการประเมินอย่างถูกต้องชัดเจน

(5) หลังจากนั้น คณะผู้ประเมินภายนอกร่วมกันวางแผนการตรวจเยี่ยมและแผนการประเมิน กำหนดตารางการปฏิบัติงาน และมอบหมายภาระงานให้ผู้ประเมินภายนอกแต่ละคนให้ชัดเจน แล้วนัดวันที่จะไปตรวจเยี่ยมกับสถาบันอุดมศึกษา โดยขอให้สถาบันอุดมศึกษาช่วยเตรียมสถานที่ในสถาบันอุดมศึกษาที่คณะผู้ประเมินภายนอกจะสามารถทำงานและมีโอกาสประชุมปรึกษาหารือกันอย่างเป็นอิสระและไม่รบกวนผู้อื่นในระหว่างการตรวจเยี่ยม รวมทั้งจัดเตรียมเอกสารต่างๆ ทั้งในส่วนที่ได้แจ้งไว้ล่วงหน้าและส่วนที่อาจขอเพิ่มเติม ตลอดจนนัดหมายผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต นักศึกษา เป็นต้น เพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถาม สัมภาษณ์ ตามกำหนดการในตารางการปฏิบัติงานของคณะผู้ประเมินภายนอก อนึ่ง เพื่อให้การตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาจไปพบกับผู้บริหารสถาบันนั้นๆ เพื่อสร้างความเข้าใจและความคุ้นเคยซึ่งกันและกันก่อนที่จะส่งคณะผู้ประเมินทั้งหมดเข้าไป

ขั้นตอนที่ 2 ระหว่างการตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษา

แผนภูมิ 7 แสดงกิจกรรมระหว่างการตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษา

(2) เมื่อเดินทางไปถึงสถาบันอุดมศึกษาในวันแรก ให้มีการประชุมชี้แจงแก่คณะผู้บริหารและบุคลากรของสถาบัน เพื่อให้รับทราบกระบวนการและวัตถุประสงค์ในการประเมิน/ตรวจเยี่ยม ซึ่งมุ่งเน้นการร่วมมือกันในการพัฒนาปรับปรุงสถาบัน และสร้างความคุ้นเคยระหว่างคณะผู้ประเมินกับผู้บริหารและบุคลากรสถาบัน รวมทั้งเพื่อให้ทราบเกี่ยวกับแผนและตารางการปฏิบัติงานของคณะผู้ประเมินภายนอก และการปฏิบัติตนของสถาบันระหว่างการตรวจเยี่ยม การพูดคุยในการประชุมอาจเป็นลักษณะที่ไม่เป็นทางการ (Informal) และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซักถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและร่วมมือซึ่งกันและกัน

การตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษาเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ตามที่สถาบันส่งให้ สมศ. รวมทั้งหลักฐานอื่นๆ ที่สะท้อนสภาพความเป็นจริงอื่นๆ ของสถาบันการรวบรวมข้อมูลหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกอาจใช้วิธีการที่หลากหลายทั้งการสัมภาษณ์ การสังเกตการเรียนการสอน การสัมภาษณ์พูดคุยกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรรมการสภามหาวิทยาลัย / สถาบัน ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิตนักศึกษา ศิษย์เก่า ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ เป็นต้น

(5) นำเสนอข้อสังเกตต่อผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาด้วยวาจา เพื่อรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต่าง ๆ และให้โอกาสสถาบันชี้แจงในกรณีที่สถาบันเห็นว่าข้อสังเกตยังไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจน หรือไม่ครอบคลุมบางประเด็น

```

graph LR
    A[เขียนรายงาน  
(หลังการตรวจเยี่ยม  
30-60 วัน)] --> B[ส่งให้สถาบัน  
ตรวจสอบข้อเท็จจริง  
(15-30 วัน)]
    B --> C[ปรับแก้รายงาน]
    C --> D[ส่ง สวทค.]
    D --> E[รายงานผล  
การประชุมคุณภาพ  
การศึกษาประจำปี]
    E --> F[กรม, รรค, รรคท กท, ศท,  
สำนักงบประมาณ,  
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง,  
สาธารณชน]
  
```

แผนภูมิ 8 แสดงกิจกรรมหลังการตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษา

(1) เมื่อเสร็จภารกิจในการตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษา คณะผู้ประเมินภายนอกจะร่วมกันจัดทำร่างรายงานผลการประเมินสถาบันอุดมศึกษาจากข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ทั้งหมดที่รวบรวมได้

(2) คณะผู้ประเมินภายนอกเสนอรายงานผลการประเมินสถาบันอุดมศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาภายใน 30 - 60 วัน หลังการตรวจเยี่ยม เพื่อให้สถาบันพิจารณาตรวจสอบและทักท้วงหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมภายใน 15-30 วัน นับจากวันที่สถาบันอุดมศึกษาได้รับร่างรายงานผลการประเมิน

(3) ผู้ประเมินปรับปรุงแก้ไขร่างรายงานผลการประเมิน

(4) เสนอรายงานต่อ สมศ. เพื่อให้การรับรองรายงานผลการประเมิน

(5) สมศ. จัดทำรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง สำนักงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบายทางการศึกษา และจัดสรรงบประมาณการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่รายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

(6) ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาใดไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด สมศ. จะจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

(7) หากสถาบันอุดมศึกษามีได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข สมศ. จะรายงานต่อคณะกรรมการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

รูปแบบรายงานผลการประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา

ประกอบด้วย บทสรุปสำหรับผู้บริหาร 5-10 หน้า และสาระประมาณ 20-30 หน้า (สมศ. 2549 : 22-23) ดังนี้

1) ส่วนนำ

ประกอบด้วย ปกนอก ปกใน คำนำ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร ตลอดจนสารบัญเรื่อง สารบัญตาราง / สารบัญภาพ (ถ้ามี)

2) ส่วนสาระ

2.1) บทนำ (ให้เขียนในลักษณะ profile)

- 2.1.1) ความเป็นมา และเอกลักษณ์ของสถาบัน
- 2.1.2) ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนกลยุทธ์และแผนการดำเนินงาน
- 2.1.3) สภาพทางกายภาพของสถาบัน
- 2.1.4) โครงสร้างองค์กรและการบริหาร
- 2.1.5) โครงสร้างหลักสูตร และโปรแกรมการเรียนการสอน
- 2.1.6) จำนวนนักศึกษา และบุคลากร
- 2.1.7) งบประมาณ (แยกเป็นเงินงบประมาณแผ่นดินและนอกงบประมาณ)
- 2.1.8) อื่น ๆ

- 2.2) มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาและการตรวจเยี่ยม
 - 2.2.1) มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 2.2.2) คณะผู้ประเมินภายนอก
 - 2.2.3) กระบวนการตรวจเยี่ยมและการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 2.2.4) กระบวนการจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก
- 2.3) ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาโดยรวม (และจำแนกตามคณะวิชา) นำเสนอผลการประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้พร้อมระบุจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ตลอดจนเงื่อนไขและบทเรียนที่ได้รับ
 - 2.4) บทสรุปและข้อเสนอแนะในการพัฒนา ตลอดจนทิศทางการพัฒนาคุณภาพของสถาบัน
- 3) ส่วนภาคผนวก (อาจเขียนเป็นรายการเอกสารไว้ท้ายเล่ม)
 - 3.1) การแบ่งส่วนโครงสร้างของสถาบัน
 - 3.2) ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถาบัน
 - 3.3) หลักฐานและสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมาตรฐานการประเมิน
 - 3.4) ตารางการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมินภายนอก
 - 3.5) สรุปสาระสำคัญของรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานการศึกษาตนเอง
 - 3.6) อื่น ๆ

รูปแบบบทสรุปสำหรับผู้บริหาร

1. หลักการของบทสรุปสำหรับผู้บริหาร

- 1.1 นำเสนอผลการประเมินตามรายมาตรฐาน โดยบรรยายในเชิงปริมาณและคุณภาพ และให้นำเสนอ (highlight) คณะที่มีความเด่น / มีคุณภาพดีมาก หรือคณะที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน ระหว่างคณะวิชาในกลุ่มสาขาวิชาเดียวกัน โดยใช้เกณฑ์การแบ่งคณะออกเป็น 4 กลุ่มสาขาวิชา
- 1.2 นำเสนอจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา
- 1.3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนา
 - 1.3.1 ข้อเสนอแนะตามรายมาตรฐาน
 - 1.3.2 ข้อเสนอแนะที่ต้องการให้พัฒนาเร่งด่วน 3 อันดับแรก
(พร้อมกำหนดเงื่อนไขเวลาในการพัฒนา)
 - 1.3.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและทิศทางในอนาคต

2. รูปแบบบทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ความยาว 5-10 หน้า โดยมีโครงร่าง ดังนี้

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ข้อมูลทั่วไปของสถาบันโดยย่อ.....

วิธีการประเมินภายนอก.....

ผลการประเมินคุณภาพภายนอก

มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต.....

จุดเด่น.....

จุดที่ควรพัฒนา.....

โอกาสในการพัฒนา/ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา.....

มาตรฐานด้านการเรียนรู้.....

จุดเด่น.....

จุดที่ควรพัฒนา.....

โอกาสในการพัฒนา/ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา.....

มาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้.....

จุดเด่น.....

จุดที่ควรพัฒนา.....

โอกาสในการพัฒนา/ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา.....

มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์.....

จุดเด่น.....

จุดที่ควรพัฒนา.....

โอกาสในการพัฒนา/ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา.....

มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ.....

จุดเด่น.....

จุดที่ควรพัฒนา.....

โอกาสในการพัฒนา/ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา.....

มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม.....

จุดเด่น.....

จุดที่ควรพัฒนา.....

โอกาสในการพัฒนา/ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา.....

มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ.....

จุดเด่น.....

จุดที่ควรพัฒนา.....

โอกาสในการพัฒนา/ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา.....

มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพภายใน.....

จุดเด่น.....

จุดที่ควรพัฒนา.....

โอกาสในการพัฒนา/ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา.....

บทสรุป / ข้อสังเกตโดยรวม.....

ข้อเสนอแนะที่ต้องการให้พัฒนาเร่งด่วน 3 อันดับแรก (พร้อมกำหนดเงื่อนไขเวลาในการพัฒนา)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและทิศทางในอนาคต.....

มาตรฐาน และตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา

ในการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้มีการศึกษาและกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินขึ้น เพื่อใช้มาตรฐานและตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นเครื่องสะท้อนให้สาธารณชนได้เห็นถึง “ผลการจัดการศึกษา” และในขณะเดียวกันก็เพื่อให้กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกที่อาศัยมาตรฐานและตัวบ่งชี้เป็นเครื่องผลักดันให้เกิด “การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง” ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

หลักการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา

หลักการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษามีหลักการ 6 ประการ (สมศ. 2549 : 26-27) ดังนี้

- (1) พัฒนามาตรฐานอุดมศึกษาสู่ระดับสากล
- (2) พัฒนาคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาให้ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด
- (3) ดำเนินการโดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาตามที่กำหนดใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

(4) คำนึงถึงความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรัชญา ปันธิกิจ และเป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้กำหนดขึ้นไว้ โดยให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพของทุกภารกิจอย่างครบถ้วน เพื่อสะท้อนความเป็นจริงที่สามารถนำไปใช้ปรับปรุงคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างชัดเจน

(5) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนา และใช้ระบบประกันคุณภาพภายในที่สอดคล้องกับระบบประเมินคุณภาพภายนอก

(6) ดำเนินการประเมินคุณภาพแบบกัลยาณมิตร อย่างเที่ยงตรง โปร่งใส ตรวจสอบได้และเน้นการมีส่วนร่วม

รูปแบบกัลยาณมิตรประเมิน

การประเมินคุณภาพภายนอกสถาบันอุดมศึกษาใช้รูปแบบกัลยาณมิตรประเมิน (Amicable Assessment) ดังนี้ (สมศ. 2549 : 27)

(1) ผู้ประเมินภายนอกจะต้องใช้ความเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ (Professional Judgement) ในการประเมินสถาบันอุดมศึกษา

(2) จะต้องมีความเข้าใจสถาบันอุดมศึกษาที่ขอรับการประเมินอย่างลึกซึ้ง และมีเจตคติที่ดีต่อสถาบัน เพื่อช่วยสะท้อนภาพความจริงที่เกิดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษา แสวงหาจุดเด่น และสกัดจุดด้อย

(3) กำหนดประเด็นและออกแบบประเมินให้สอดคล้องกับเอกลักษณ์ พันธกิจ และทิศทางของสถาบันอุดมศึกษา

(4) ดำเนินการประเมินให้เข้าถึงความจริงจากสภาพที่เป็นจริง ด้วยวิธีการทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

(5) รายงานการประเมินตามสภาพความจริง พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเข้าถึงความจริง และเกิดพลังในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

มิติในการประเมิน

มิติในการประเมิน ประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ ความตระหนักถึงความสำคัญ (Awareness) ความพยายาม (Attempt) และการบรรลุผลสัมฤทธิ์ (Achievement) จะประเมินแต่ละมิติทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพเพื่อสะท้อนภาพความเป็นจริงของแต่ละมาตรฐาน

(1) ความตระหนักถึงความสำคัญ (Awareness) ของการพัฒนาการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ความเข้าใจในสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และมีจิตใจที่อยากพัฒนาให้ดีขึ้น

(2) ความพยายาม (Attempt) ที่จะทำให้ความตระหนักนั้นเป็นความจริง โดยมีร่องรอยความพยายามในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของสถาบันให้ดีขึ้น

(3) การบรรลุผลสัมฤทธิ์ (Achievement) จากความพยายามที่ได้ดำเนินการมาและเกิดผลตามสภาพจริงในแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้

มาตรฐานและตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา

หลักการกำหนดตัวบ่งชี้ในการประเมิน

(1) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงชี้วัดถึงผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาตามหลักการ วัตถุประสงค์และแนวการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามปฏิรูปการจัดการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

(2) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงชี้วัดการใช้ปัจจัย กระบวนการ และผลของการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการตามมาตรฐานอุดมศึกษา ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ได้กำหนดขึ้น

(3) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงมีจำนวนไม่มาก แต่ต้องมีความสำคัญชัดเจน เป็นที่ยอมรับร่วมกันในหมู่สถาบันอุดมศึกษาว่าเป็นตัวบ่งชี้ที่ดี สามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้หลักในการประเมินผลงานตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละด้านได้

(4) ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่ใช้พึงคำนึงถึงรูปแบบ ความหลากหลายของสถาบันอุดมศึกษาทั้งสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการสอนและการวิจัย สถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการสอนและการพัฒนาท้องถิ่น และสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทาง และระบบต่าง ๆ ตามที่ได้แสดงแนวทางไว้ในปรัชญาพันธกิจของแต่ละสถาบัน รวมทั้งการประเมินตามความหลากหลายของกลุ่มสาขาวิชาเฉพาะทาง ทั้งในการกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมเฉพาะกลุ่มสาขาและการปรับใช้เกณฑ์ในระดับต่าง ๆ โดยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมินแต่ละครั้งตามความเหมาะสม

(5) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงคำนึงถึงความสอดคล้องต่อเนื่องกับกระบวนการการประกันคุณภาพองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษา โดยประสานเชื่อมโยงข้อมูลกับกลไกการประกันคุณภาพภายใน รวมทั้งการวิเคราะห์ สังเคราะห์รายงานประจำปีของสถาบันที่มีลักษณะ เป็นรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report) ที่สถาบันต้องจัดส่งให้หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี องค์ประกอบของรายงานประจำปีนี้จะต้องประกอบด้วยข้อมูลที่สามารถใช้รองรับการประกันคุณภาพภายนอกและสามารถนำไปใช้เทียบเคียงได้ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

(6) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงกระตุ้นให้เกิดพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(7) ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงมีความเป็นสากลเพื่อยกระดับมาตรฐานอุดมศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ อันจะเป็นผลดีต่อผู้เรียนและคณาจารย์ตลอดจนสถาบันอุดมศึกษาเองในการแสวงหาความร่วมมือจากต่างประเทศในระยะยาว

มาตรฐานและตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย 7 มาตรฐาน 42 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

★ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

บัณฑิตเป็นผู้เรืองปัญญา มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทักษะและภูมิปัญญาในงานอาชีพในฐานะนักวิชาชีพชั้นสูง มีทักษะวิจัยในฐานะนักวิชาการชั้นสูง มีจิตสำนึกและภูมิธรรมในฐานะพลเมืองดีของสังคมและสังคมโลก ประกอบด้วยตัวบ่งชี้

- 1.1 ร้อยละของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่ได้ทำงานและการประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี
- 1.2 ร้อยละของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่ได้ทำงาน ตรงสาขาที่สำเร็จการศึกษา
- 1.3 ร้อยละของบัณฑิตที่ได้รับเงินเดือนเริ่มต้นเป็นไปตามเกณฑ์
- 1.4 ระดับความพึงพอใจของนายจ้าง ผู้ประกอบการและผู้รับบัณฑิต
- 1.5 จำนวนนักศึกษา หรือศิษย์เก่าที่จบการศึกษาไม่เกิน 3 ปี ที่ได้รับการประกาศนียบัตรเกียรติคุณยกย่อง ในด้านวิชาการ วิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรมหรือรางวัลทางวิชาการ หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพบัณฑิตในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา
- 1.6 จำนวนวิทยานิพนธ์และงานวิชาการของนักศึกษาที่ได้รับรางวัลในระดับชาติและระดับนานาชาติภายในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา

★ มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์

ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เป็นงานนวัตกรรมที่นำไปสู่การสร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เชี่ยวชาญสูง การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ซึ่งเป็นการขยายพรมแดนของความรู้ และทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริง เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทย รวมทั้งการพัฒนาสู่สังคมเรียนรู้ สังคมความรู้ และสังคมแห่งภูมิปัญญา อันก่อให้เกิดวัฒนธรรมการใช้ความรู้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนา ตลอดจนการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้

- 2.1 ร้อยละงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์ เผยแพร่ และ/หรือนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติต่อจำนวนอาจารย์ประจำ
- 2.2 เงินสนับสนุนงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ ของสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำ
- 2.3 เงินสนับสนุนงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ จากภายนอกสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำ
- 2.4 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำ
- 2.5 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายนอกสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำ

★ มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ

การให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่เป็นประโยชน์ เป็นที่พึงและแหล่งอ้างอิงทางวิชาการและวิชาชีพ เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้อง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความเข้มแข็งของสังคม ชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติ ตลอดจนการส่งเสริมบทบาททางวิชาการและวิชาชีพของสถาบันการศึกษา ในการพัฒนาสังคมเรียนรู้ และสังคมความรู้ โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้

- 3.1 ร้อยละของกิจกรรม / โครงการบริการวิชาการและวิชาชีพที่ตอบสนองความต้องการ และพัฒนา/และเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม ชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติต่ออาจารย์ประจำ
- 3.2 ร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ภายนอกสถาบันเป็นกรรมการวิชาการ และกรรมการวิชาชีพในระดับชาติหรือต่ออาจารย์ประจำ
- 3.3 มีการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการ และวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการเรียน การสอน และการวิจัย
- 3.4 ค่าใช้จ่ายและมูลค่าของสถาบันในการบริการวิชาการและวิชาชีพเพื่อสังคมต่ออาจารย์ประจำ
- 3.5 การเป็นแหล่งให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ
- 3.6 รายรับของสถาบันในการให้บริการวิชาการและวิชาชีพในนามสถาบันต่ออาจารย์ประจำ
- 3.7 ระดับความสำเร็จในการให้บริการวิชาการและวิชาชีพตามพันธกิจเฉพาะของสถาบัน

★ มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

การอนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่เอกลักษณ์ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยภูมิปัญญาท้องถิ่น อันเป็นมรดกไทยและการบูรณาการในการผลิตบัณฑิต การวิจัย และการบริการวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งการสร้างสรรค์ และส่งเสริมภูมิปัญญาไทย ให้เป็นรากฐานของการพัฒนาองค์ความรู้ที่สามารถพัฒนาสู่สากล ประกอบด้วยตัวบ่งชี้

- 4.1 ร้อยละของกิจกรรมในการอนุรักษ์ พัฒนา และสร้างเสริมเอกลักษณ์ ศิลปะและวัฒนธรรมต่อจำนวนนักศึกษา
- 4.2 ร้อยละของค่าใช้จ่าย และมูลค่าที่ใช้ในการอนุรักษ์พัฒนา และสร้างเสริมเอกลักษณ์ ศิลปะและวัฒนธรรมต่อบำเหน็จการ

★ มาตราฐานที่ 5 มาตราฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร

การบริหารและการจัดการศึกษาที่ประชาคมในและนอกสถาบัน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมตามหลักการบริหารจัดการที่ดี เน้นการกระจายอำนาจ กำกับด้วย นโยบายการวางแผน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การพัฒนาบุคลากร ที่เป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน การวิจัย และการบริหาร โดยมุ่งสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ รวมทั้งการสร้างเสถียรภาพทางการเงิน การใช้เงินอย่างคุ้มค่า มีอิสระ คล่องตัว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้

- 5.1 สถานสถาบัน และผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ขับเคลื่อนพันธกิจ และสามารถสะท้อนถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ และนำไปสู่เป้าหมายของการบริหารจัดการที่ดีมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม เน้นการกระจายอำนาจ โปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมทั้งมีความสามารถในการผลักดัน สถาบันให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล
- 5.2 มีการพัฒนาสถาบันสู่องค์กรเรียนรู้ โดยอาศัยผลการประเมินจากภายในและภายนอก
- 5.3 มีการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ
- 5.4 มีการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกสถาบันร่วมกัน
- 5.5 ศึกษาภาพของระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหาร การเรียนการสอน และการวิจัย
- 5.6 สินทรัพย์ถาวรต่อจำนวนนักศึกษา (เดิมเวลาเทียบเท่า)
- 5.7 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อจำนวนนักศึกษา (เดิมเวลาเทียบเท่า)
- 5.8 ร้อยละของเงินเหลือจ่ายสุทธิต่องานดำเนินการ
- 5.9 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่เข้าร่วมประชุมวิชาการ หรือนำเสนอผลงานวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 5.10 งบประมาณสำหรับการพัฒนาอาจารย์ทั้งในประเทศและต่างประเทศต่ออาจารย์ประจำ
- 5.11 ร้อยละของบุคลากรประจำสายสนับสนุนที่ได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะในวิชาชีพทั้งในประเทศและต่างประเทศ

★ มาตราฐานที่ 6 มาตราฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

กระบวนการพัฒนาและบริหารหลักสูตรให้มีความทันสมัย ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม มีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความต้องการ/ความสนใจของผู้เรียน โดยใช้เทคนิคการสอนและอุปกรณ์การสอนที่หลากหลาย มีการประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง และมีการใช้ประโยชน์ผลการประเมินในการพัฒนาผู้เรียน

การระดมทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งความร่วมมือจากแหล่งต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วยตัวบ่งชี้

- 6.1 ร้อยละของหลักสูตรที่ได้มาตรฐานต่อหลักสูตรทั้งหมด
- 6.2 จำนวนนักศึกษาเดิมเวลาเทียบเท่าต่อจำนวนอาจารย์ประจำ

- 6.3 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าต่ออาจารย์ประจำ
- 6.4 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งวิชาการ
- 6.5 การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพคณาจารย์ (Professional Ethics)
- 6.6 กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการเรียนรู้จากการปฏิบัติและประสบการณ์จริง
- 6.7 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อคุณภาพการสอนของอาจารย์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้
- 6.8 ร้อยละของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม / โครงการพัฒนานักศึกษาต่อจำนวนนักศึกษา
- 6.9 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในระบบห้องสมุดคอมพิวเตอร์และศูนย์สารสนเทศต่อนักศึกษา

★ มาตรฐานที่ 7 มาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพ

ระบบประกันคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยรวมถึงการพัฒนาคุณภาพ การตรวจติดตามคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสามารถรองรับการประกันคุณภาพภายนอกได้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้

- 7.1 มีระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายในที่ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษอย่างต่อเนื่อง
- 7.2 ประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพภายใน

ตอนที่ 4

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วันชัย สิริชนะ (2537) ได้ศึกษารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่พึงประสงค์ สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ คือ หลักการ โครงสร้าง วิธีดำเนินการ และเกณฑ์

1. หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการดำเนินการควบคู่ไปกับการตรวจสอบภายนอก กำกับดูแลตนเอง มีหน่วยงานกลางรับผิดชอบประสานงาน ใช้ได้ทั้งสถาบันของรัฐและเอกชน มีการประเมินคุณภาพ มีการกำกับ ตรวจสอบการดำเนินงาน ควบคุมดูแลคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

2. โครงสร้าง ควรมีหน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทบวงมหาวิทยาลัย ที่ประชุมอธิการบดี สมาคมวิชาชีพ สำนักงบประมาณ หน่วยวิจัยสถาบันของแต่ละสถาบัน

3. วิธีการดำเนินการ มีขั้นตอนการจัดตั้งสถาบัน ควบคุมคุณภาพ ติดตามผล ส่งเสริมด้านการจัดงบประมาณ

กลไกในการควบคุมคุณภาพ คือ การดำเนินการด้านหลักสูตร มีวิธีการ 2 แบบ คือ แบบใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตร และแบบระบบตรวจสอบกลไกการควบคุมคุณภาพทางวิชาการภายในสถาบัน

กลไกการติดตามผล เป็นระบบเสริมระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดเป็นกิจกรรม

4. หลักเกณฑ์การดำเนินการ

หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการติดตามผล โดยมีตัวบ่งชี้สมรรถภาพการดำเนินงานของสถาบัน 3 ด้าน คือ ด้านการดำเนินงานทั่วไป ด้านการเงินและด้านสัมฤทธิ์ผล

หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดสรรงบประมาณ มีหลักเกณฑ์พิจารณา 3 ส่วน คือ การรับรองวิทยฐานะผ่านการตรวจสอบ ใช้ดัชนีชี้สมรรถภาพ

ส่วนการวิจัยของอากรณ์ เจียมไชยศรี (2537 : 178-425) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการประเมินประสิทธิภาพองค์กรสำหรับวิทยาลัยครู ผลการวิจัยพบว่าระบบการประเมินประสิทธิภาพองค์กรสำหรับวิทยาลัยครู ประกอบด้วย องค์ประกอบ 6 ประการ คือ แนวคิดในการประเมินตนเอง การจัดโครงสร้างองค์กรเพื่อดำเนินการประเมินตนเอง เกณฑ์ประเมินการดำเนินการประเมิน การรายงานผลการประเมิน และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงงาน

เกณฑ์การประเมินอันเป็นองค์สำคัญ ทั้งหมด 203 ข้อ เป็นรายการเกณฑ์ประเมินผู้เชี่ยวชาญในกระบวนการเทคนิคเคลฟายมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมระดับมาก

รายการประเมินที่ผู้บริหารระดับสูงของวิทยาลัยครู มีความสอดคล้องกันว่าเป็นไปได้นในการนำไปปฏิบัติ และมีประโยชน์ในระดับมากขึ้นไป มีจำนวน 115 ข้อ และ 187 ข้อ ตามลำดับ

อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ (2537 : 134-369) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาค้นคว้าความเป็นเลิศทางวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์หรือกรอบมโนทัศน์ความเป็นเลิศ หรือคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการอ้างอิง มีทั้งหมด 23 เกณฑ์ ซึ่งครอบคลุมปัจจัยเบื้องต้นที่จำเป็น กระบวนการและผลิตผลของสถาบันเมื่อนำกรอบมโนทัศน์ที่ได้ไปพัฒนาค้นคว้าความเป็นเลิศทางวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยกระบวนการ EDJR จะได้คุณลักษณะของความเป็นเลิศจำนวน 20 คุณลักษณะ โดยมีดัชนีบ่งชี้ทั้งสิ้น 121 ดัชนี เมื่อนำคุณลักษณะ และดัชนีบ่งชี้ที่ได้วิเคราะห์หาลักษณะ และตารางปฏิสัมพันธ์ จะได้แนวทางพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามดัชนี เมื่อนำมาสร้างภาพ (Scenario) ของดัชนีบ่งชี้ความเป็นเลิศทางวิชาการ จะได้ภาพทั้งหมด 19 ภาพ ซึ่งบรรยายถึงคุณลักษณะของความเป็นเลิศทางวิชาการ ระดับของความเป็นเลิศ และแนวทางพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามคุณลักษณะนั้น ๆ ซึ่งพบว่า ดัชนีที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้เหมาะสม และเป็นประโยชน์

คุณลักษณะของความเป็นเลิศทางวิชาการ ประกอบด้วย คุณลักษณะของปัจจัยเบื้องต้นด้านปรัชญา เป้าหมายของสถาบัน คุณลักษณะของนักศึกษาใหม่ คุณลักษณะอาจารย์ประจำ คุณลักษณะผู้บริหาร สถานภาพการเงิน งบประมาณ ทรัพยากรสนับสนุน คุณลักษณะของแหล่งฝึกภาคปฏิบัติคุณลักษณะของหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผลสัมฤทธิ์การบริหาร การพัฒนาอาจารย์การจัดดำเนินการให้ผลิตผลงานวิชาการ กิจกรรมนักศึกษา และการประเมินตนเองของสถาบันสมรรถนะและเจตคติต่อวิชาชีพของบัณฑิต พัฒนาการด้านบุคลิกภาพ ทักษะทางสังคมของบัณฑิตและผลิตผลด้านวิชาการของสถาบัน

ผลการวิจัยที่จัดดำเนินการ โดย เวบสเตอร์ (Webster, 1981) สรุปได้ว่า จากการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อการติดตามการมีงานทำของบัณฑิตของสถาบันแห่งหนึ่ง ปรากฏว่าบัณฑิตร้อยละ 90 มีงานทำทันทีหลังจากจบการศึกษาไปเพียง 2-3 เดือน ผู้วิจัยสรุปว่า การที่บัณฑิตมีงานทำอย่างรวดเร็ว สะท้อนถึงความต้องการในคุณภาพของบัณฑิต ซึ่งสะท้อนคุณภาพของโปรแกรมการผลิต โดยไม่ได้พิจารณาปัจจัยอื่นที่จะส่งผลกระทบ เช่น บัณฑิตมาจากกลุ่มคนประเภทใด เขาเป็นคนได้เปรียบทางสังคมอยู่แล้วการมีงานทำเร็วอาจเป็นเพราะสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดา การมีศิษย์เก่ารุ่นพี่ช่วยเหลือการทำงานในธุรกิจของตนเอง เป็นต้น ดังนั้น ดัชนีชี้วัดคุณภาพบางที่ที่สร้างภาพลวงได้ ถ้าดัชนีนั้นไม่ใช่ตัวดัชนีวัดคุณภาพที่แท้จริง การวัดคุณภาพโดยวิธีการต่าง ๆ มีข้อเด่นข้อด้อย ซึ่งเวบสเตอร์ได้อภิปรายไว้มากทีเดียว

คาร์นาฮาน (Carnahan. 1989) ศึกษาตัวบ่งชี้คุณภาพของวิทยาลัยของรัฐที่จัดการศึกษาระดับ 2 ปี (Public Two – Year Colleges) โดยใช้แบบสอบถามซึ่งกำหนดตัวแปรของคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาระดับ 2 ปี จำนวน 61 ตัวแปร สอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ อธิการของวิทยาลัยระดับ 2 ปี คณาจารย์ของวิทยาลัยระดับ 2 ปี คณบดีของวิทยาลัย ระดับ 4 ปี และผู้นำทางด้านการธุรกิจในชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ANOVA ผลลัพธ์ที่เป็นนักศึกษา (Student Outcomes) และมาตรฐานของการศึกษา ส่วนคุณลักษณะของอาจารย์และผลงานวิจัยสำคัญน้อยกว่า

บราวน์ (Brown. 1989) ศึกษาการประเมินคุณภาพของโปรแกรมการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยหัวหน้างานวิชาของสถาบันใน 2 บริบท คือ ชนิกของสถาบันและสาขาวิชา เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งหัวหน้างานวิชาการจากสถาบัน 3 แบบ คือ มหาวิทยาลัยวิจัย มหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ และมหาวิทยาลัยทางด้านการศิลปะ จะตอบคำถามในตัวแปรที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของโปรแกรมใน 4 ด้าน คือ ด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา ด้านทรัพยากร และการมีส่วนร่วมในสังคม โดยเปรียบเทียบใน 3 สาขาวิชา คือ วิทยาศาสตร์กายภาพ สังคมศาสตร์ และศิลปศึกษา ผลการศึกษายพบว่า การวัดคุณภาพตามการรับรู้ของหัวหน้างาน 3 วิชา จะแตกต่างกันทั้ง 4 ด้าน ในสถาบันแต่ละแบบ และแตกต่างกัน 3 ด้าน ในสาขาวิชา คือ ด้านอาจารย์ นักศึกษา ทรัพยากร นอกจากนี้ ผลการวิจัยชี้ว่าการวัดคุณภาพในระดับปริญญาตรีจะให้ความสำคัญกับคุณภาพการสอนมากกว่าการวิจัย ซึ่งแตกต่างกับการประเมินคุณภาพในการศึกษาระดับปริญญาเอก จึงเห็นได้ว่าเกณฑ์การประเมินคุณภาพจะแตกต่างกันไป ทั้งในลักษณะของสถาบัน สาขาวิชาและระดับปริญญา

บลูมิน (Blumin. 1988) ศึกษามิติเกณฑ์ และตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพของวิทยาลัยชุมชน โดยการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ เริ่มแรกศึกษาเอกสารเพื่อกำหนดมิติในการประเมินคุณภาพ คือ ผลผลิตมูลค่าเพิ่ม (Value – Added) เนื้อหา โดยศึกษาจากการวิเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) จากเอกสารของวิทยาลัย และรายงานการประเมินตนเองของสถาบัน และจากการสัมภาษณ์อธิการของวิทยาลัย และคณะผู้บริหาร ขั้นตอนที่สาม เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และค่าสหสัมพันธ์ พบว่า 1) การประเมินคุณภาพของสถาบันต้องใช้เกณฑ์หลายมิติ 2) ในการประเมินคุณภาพของวิทยาลัยชุมชน เกณฑ์ที่สำคัญมาก คือ มิติด้านเนื้อหา และทรัพยากร ส่วนมิติที่สำคัญน้อยที่สุด คือ มูลค่าเพิ่ม 3) เกณฑ์ที่ผู้บริหารนำไปใช้ช่วยในการตัดสินใจมากที่สุด คือ เกณฑ์ผลิตผลน้อยที่สุด คือ มูลค่าเพิ่ม 4) ตัวบ่งชี้ในมิติด้านผลิตผลเนื้อหา และทรัพยากรถูกนำมาใช้มากที่สุด 5) เกณฑ์ในการชี้คุณภาพของสถาบันจะแตกต่างกันในแต่ละบริบท 6) ผู้บริหารจะมองคุณภาพในแต่ละด้านแตกต่างกัน ส่วนใหญ่แล้วจะมองคุณภาพในลักษณะของการดำเนินการมากที่สุด 7) เมื่อพูดถึงคุณภาพของสถาบัน ส่วนใหญ่มักจะนึกถึงคุณภาพของผลิตผล และชื่อเสียงมากที่สุด

ฮอฟแมน (Hoffman. 1986) ศึกษาความหมายของคุณภาพของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใน เวเนซุเอลา โดยการพัฒนาแบบวัดคุณภาพตามเกณฑ์ต่าง ๆ ที่แสดงถึงคุณลักษณะที่สำคัญของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มาจากมติเอกฉันท์ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้บริหารของมหาวิทยาลัยในเวเนซุเอลา จากนั้นใช้แบบสอบถามรอบที่สองเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญยอมรับ โดยกำหนดว่า 73% ของความคิดเห็นยอมรับว่าเป็นเกณฑ์ซึ่งแสดงคุณลักษณะที่สำคัญที่จะนำไปใช้สร้างเครื่องมือวัดคุณภาพการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อไป

บราเธอร์ส (Brothers. 1984) ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการประเมินความเป็นเลิศของโครงการร่วมในมหาวิทยาลัย โดยใช้วิธีเคสฟาย จากมติเอกฉันท์ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในโครงการร่วมในมหาวิทยาลัย จำนวน 12 โครงการ ผลจากการศึกษาจะได้เกณฑ์ในการประเมินตนเอง (Self-Evaluation) ของโครงการร่วมที่แสดงถึงความเป็นเลิศ จำนวน 15 เกณฑ์ จากนั้นทดสอบเกณฑ์ที่ได้โดยให้ผู้บริหาร คณาจารย์ ผู้ดำเนินโครงการและนักศึกษา จำนวน 730 คน ประเมินโครงการร่วมใน 14 มหาวิทยาลัย ผลจากการศึกษาพบว่า รูปแบบการประเมินความเป็นเลิศที่ได้ สามารถไปดัดแปลงใช้กับโครงการร่วมอื่นๆ ได้

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังกล่าว จะเห็นว่า มีรูปแบบและวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่หลากหลายและแตกต่างกัน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะของแต่ละแห่งที่ศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาพัฒนาเป็นรูปของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ผู้วิจัยใช้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยดำเนินการวิจัยใน 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากเอกสาร บทความ งานวิจัย ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งประกอบด้วย 7 มาตรฐาน โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การเลือกผู้เชี่ยวชาญ

การศึกษาในขั้นตอนนี้ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 1.1 เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ หรือ
- 1.2 เป็นผู้ปฏิบัติงาน หรือเคยปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ หรือ
- 1.3 เป็นผู้ปฏิบัติงาน หรือเคยปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานอื่น

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์หรือผู้บริหาร ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามโดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาประมวล สร้างแบบสอบถามเพื่อพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยมีลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

การสร้างแบบสอบถามรอบที่ 1

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เป็นแบบการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Conquency) มีคำตอบให้เลือก 3 คำตอบ คือ

แน่ใจ	มีค่า	1	หากผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าใช้ดัชนีบ่งชี้คุณภาพการศึกษา
ไม่แน่ใจ	มีค่า	0	หากผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าใช้ดัชนีบ่งชี้คุณภาพการศึกษา
แน่ใจว่าไม่ใช่	มีค่า	-1	หากผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าไม่ใช่ดัชนีบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

การหาคุณภาพแบบสอบถามรอบที่ 1

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านแบบสอบถาม (Subject Matter Specialist) จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และตรวจแก้ไขความชัดเจนของข้อคำถาม เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพดี

การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 1

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบด้านเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญด้านแบบสอบถาม แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

การวิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 1

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้จากผู้เชี่ยวชาญมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Conquency) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS - PC

การสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2

ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 2 ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามจากแบบสอบถามรอบที่ 1 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน ตอบ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ซึ่งแสดงว่าข้อคำถามนั้นเป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม ส่วนข้อคำถามใดที่ผู้เชี่ยวชาญตอบและมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

การจัดทำแบบสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยจัดทำในลักษณะสอบถามความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษา ว่าดัชนีบ่งชี้คุณภาพของแต่ละองค์ประกอบย่อยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ว่าอยู่ในระดับใด โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง คำนึงถึงคุณภาพมีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง คำนึงถึงคุณภาพมีความเหมาะสม ในระดับมาก
- 3 หมายถึง คำนึงถึงคุณภาพมีความเหมาะสม ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง คำนึงถึงคุณภาพมีความเหมาะสม ในระดับต่ำ
- 1 หมายถึง คำนึงถึงคุณภาพมีความเหมาะสม ในระดับต่ำมาก

การหาคุณภาพแบบสอบถามรอบที่ 2

ในการหาคุณภาพของแบบสอบถามในรอบที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

(1) การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ที่ไม่ได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ร้อยละ 25 กลุ่มสูงและร้อยละ 25 กลุ่มต่ำ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) (Edward. 1957 : 152) เลือกข้อคำถามที่มีค่าที่จากตารางตั้งแต่ 1.734 ขึ้นไปเป็นข้อคำถามที่นำมาใช้ในการวิจัยได้

(2) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่คัดเลือกจากการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแล้วมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ แบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1984 : 160) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS – PC

การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน ตอบแบบสอบถามพร้อมนัดวันไปรับกลับคืนมา

การวิเคราะห์ข้อมูลรอบที่ 2

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS – PC

การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 3

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีกรอบหนึ่ง โดยได้แสดงค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) พร้อมทั้งระบุตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไว้ทุกข้อ การตอบในรอบนี้ต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาพบทวนว่า ยังคงยืนยันคำตอบตามตำแหน่งเดิม หรือเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นใหม่ หลังจากนั้นนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) อีกครั้งหนึ่ง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งศึกษาโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi - Technique) นั้น มาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS – PC คำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) สำหรับคำถามแบบปลายเปิด ใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็นร่วมเพื่อนำไปใช้ประกอบการเสนอรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

การพัฒนาารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกัน (Consensus) มาเป็นองค์ประกอบของการเสนอรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้อง ดังนี้

- (1) ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้จากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแปลความหมาย ดังนี้

ค่ามัธยฐาน	น้อยกว่า	3.00	หมายถึง	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพมีความเหมาะสมในระดับต่ำ
ค่ามัธยฐาน	ตั้งแต่	3.00-3.49	หมายถึง	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
ค่ามัธยฐาน	ตั้งแต่	3.50-4.49	หมายถึง	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก
ค่ามัธยฐาน	ตั้งแต่	4.50-5.00	หมายถึง	ดัชนีบ่งชี้คุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

- (2) เกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้องของคำตอบที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ พิจารณาดังนี้

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์	ตั้งแต่	0.00-0.99	หมายถึง	คำตอบมีความสอดคล้องกันสูงมาก
ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์	ตั้งแต่	1.00-1.99	หมายถึง	คำตอบมีความสอดคล้องกันสูง
ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์	ตั้งแต่	2.00-2.99	หมายถึง	คำตอบมีความสอดคล้องกันต่ำ
ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์	ตั้งแต่	3.00-3.99	หมายถึง	คำตอบไม่มีความสอดคล้องกัน

(เกษม บุญอ่อน. 2532 : 85 ; มัช สุขเอี่ยม 2535 : 58)

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบสุดท้ายมาพิจารณาเลือกประเด็นตามองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และดัชนีบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยเลือกเฉพาะความเห็นร่วมของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความสอดคล้องกัน (consensus) โดยมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตั้งแต่ 0.00-1.99 และค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ระดับ 3.00 ขึ้นไป จากคำแนะนำของดัชนีบ่งชี้คุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ตั้งแต่ 1 ถึง 5 มาเป็นองค์ประกอบในการสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูล จำแนกตามเพศ คณะที่สังกัด วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ และตำแหน่งทางการบริหารหรือสถานะอื่น

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยแบ่งเป็น 7 มาตรฐาน และมีดัชนีชี้วัดคุณภาพ จำนวน 42 ตัวชี้วัด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสถานภาพทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลจำแนกตามเพศ คณะที่สังกัด วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ และตำแหน่งทางการบริหารหรือสถานะอื่น แสดงในตาราง 1

ตารางที่ 2 สถานภาพทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูล จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ และตำแหน่งทางการบริหาร

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	12	48.00
หญิง	13	52.00
คณะที่สังกัด		
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	3	12.00
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	3	12.00
คณะบริหารธุรกิจ	4	16.00
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	5	20.00
คณะวิศวกรรมศาสตร์	3	12.00
คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์	4	16.00
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ	3	12.00
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาโท	19	76.00
ปริญญาเอก	6	24.00

ตาราง (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งทางวิชาการ		
อาจารย์ระดับ 6	1	4.00
อาจารย์ระดับ 7	15	60.00
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	9	36.00
ตำแหน่งทางการบริหารหรือสถานะอื่น		
รองอธิการบดี	2	8.00
ผู้ช่วยอธิการบดี	2	8.00
ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาเขต	4	16.00
ผู้ประสานงานคณะ	4	16.00
หัวหน้าคณะวิชา	3	12.00
หัวหน้าสาขาวิชา / แผนกวิชา	7	28.00
หัวหน้าแผนกงาน	2	8.00
อาจารย์ผู้สอน	1	4.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 25 คน เป็นเพศชาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 เป็นเพศหญิง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 สังกัดคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16 และคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 คามลำดับ มีวุฒิการศึกษาาระดับปริญญาโท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 และระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 มีตำแหน่งทางวิชาการ เป็นอาจารย์ระดับ 6 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 อาจารย์ระดับ 7 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และมีตำแหน่งทางการบริหารหรือสถานะอื่น เป็นรองอธิการบดี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ผู้ช่วยอธิการบดี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาเขต จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ผู้ประสานงานคณะ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 หัวหน้าคณะวิชา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 หัวหน้าสาขาวิชา/แผนกวิชา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 หัวหน้าแผนกงาน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 และอาจารย์ผู้สอน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยศึกษาระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ ในแต่ละมาตรฐาน ตามแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยแบ่งเป็น 7 มาตรฐาน และมีดัชนีชี้วัดคุณภาพ จำนวน 42 ตัวชี้วัด ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตาราง 3-10

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

ในตอนที่ 2 นี้ ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยใช้แบบสอบถาม ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 30 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารระดับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยดำเนินการ 2 รอบ ดังนี้

รอบที่ 1 นำแบบสอบถามไปถามยังผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 30 คน และได้รับคืนมา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 นำค่าตอบมาหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile Range)

รอบที่ 2 นำแบบสอบถามที่ได้วิเคราะห์แล้วในรอบที่ 1 มาแสดงค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile Range) พร้อมทั้งแสดงตำแหน่ง ค่าตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนที่ตอบไว้ในรอบที่ 1 จากนั้นส่งแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 28 คน พิจารณาทบทวนคำตอบอีกครั้งว่า ยังคงยืนยันคำตอบตามตำแหน่งเดิม หรือเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นใหม่ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 25 ฉบับ นำคำตอบมาคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile Range) เช่นเดียวกับรอบที่ 1 อีกครั้งหนึ่ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน (Consensus) โดยคำตอบทุกข้อมีความเบี่ยงเบน ควอไทล์ (Quatile Deviation) ตั้งแต่ 0-1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 3-10 ดังนี้

ตารางที่ 3 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในแต่ละมาตรฐานของระบบประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

มาตรฐาน	น้ำหนัก	จำนวนตัวบ่งชี้	ระดับความเหมาะสม		
			มาตรฐาน	IR	ระดับ
1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต	40	6	4	0.5	มาก
2. มาตรฐานด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	30	5	4	0.75	มาก
3. มาตรฐานด้านบริการวิชาการ	20	7	4	0.75	มาก
4. มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	10	2	4	0.50	มาก
5. มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร	20	11	4	0.50	มาก
6. มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	20	9	4	0.75	มาก
7. มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพ	20	2	4	0.50	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในแต่ละมาตรฐานของระบบประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานแล้วพบว่าทุกมาตรฐานมีความเหมาะสมในระดับมากเช่นกัน

ตารางที่ 4 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

★ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

บัณฑิตเป็นผู้เรืองปัญญา มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทักษะและภูมิปัญญาในงานอาชีพในฐานะนักวิชาชีพชั้นสูง มีทักษะวิจัยในฐานะนักวิชาการชั้นสูง มีจิตสำนึกและภูมิธรรมในฐานะพลเมืองดีของสังคมและสังคมโลก ประกอบด้วยตัวบ่งชี้

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มาตรฐาน	IR	ระดับ
1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต	40				
1.1 ร้อยละของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่ได้ทำงานและการประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี	15	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 60 2 หมายถึง ร้อยละ 60 – 69 3 หมายถึง ร้อยละ 70 – 79 4 หมายถึง ร้อยละ 80 – 89 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไป	4	0.5	มาก
1.2 ร้อยละของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่ได้ทำงาน ตรงสาขาที่สำเร็จการศึกษา	5	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 60 2 หมายถึง ร้อยละ 60 – 69 3 หมายถึง ร้อยละ 70 – 79 4 หมายถึง ร้อยละ 80 – 89 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไป	4	0.5	มาก
1.3 ร้อยละของบัณฑิตที่ได้รับเงินเดือนเริ่มต้นเป็นไปตามเกณฑ์	5	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 70 2 หมายถึง ร้อยละ 70 – 79 3 หมายถึง ร้อยละ 80 – 89 4 หมายถึง ร้อยละ 90 – 99 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 100	4	0.75	มาก
1.4 ระดับความพึงพอใจของนายจ้างผู้ประกอบการ และผู้ใช้บัณฑิต	10	1 หมายถึง ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 2 หมายถึง ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 3 หมายถึง ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 4 หมายถึง ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 5 หมายถึง ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป	4	0.5	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มาตรฐาน	IR	ระดับ
1.5 จำนวนนักศึกษา หรือศิษย์เก่าที่จบการศึกษาไม่เกิน 3 ปี ที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่อง ในด้านวิชาการ วิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม หรือรางวัลทางวิชาการ หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพบัณฑิตในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมา	2	1 หมายถึง - คน 2 หมายถึง 1 – 2 คน 3 หมายถึง 3 – 4 คน 4 หมายถึง 5 – 6 คน 5 หมายถึง ตั้งแต่ 7 คน ขึ้นไป	4	0.75	มาก
1.6 จำนวนวิทยานิพนธ์และงานวิชาการของนักศึกษาที่ได้รับรางวัลในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ภายในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมา	2	1 หมายถึง - คน 2 หมายถึง 1 – 2 คน 3 หมายถึง 3 – 4 คน 4 หมายถึง 5 – 6 คน 5 หมายถึง ตั้งแต่ 7 คน ขึ้นไป	4	0.75	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (บัณฑิตเป็นผู้เรืองปัญญา มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทักษะและภูมิปัญญาในอาชีพ ในฐานะนักวิชาชีพชั้นสูง มีทักษะวิจัยในฐานะนักวิชาการชั้นสูง มีจิตสำนึกและภูมิธรรมในฐานะพลเมืองดีของสังคมและสังคมโลก) ทุกดัชนีชี้วัดคุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 5 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

★ มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์

ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เป็นงานนวัตกรรมที่นำไปสู่การสร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เชี่ยวชาญสูง การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ซึ่งเป็นการขยายพรมแดนของความรู้ และทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้งาน ได้จริง เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทย รวมทั้งการพัฒนาสู่สังคมเรียนรู้ สังคมความรู้ และสังคมแห่งภูมิปัญญา อันก่อให้เกิดวัฒนธรรมการใช้ความรู้ในการกำหนดทิศทางและการพัฒนา ตลอดจนการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มัธยฐาน	IR	ระดับ
2. มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์	20				
2.1 ร้อยละงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์ เผยแพร่ และ/หรือนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติต่อจำนวนอาจารย์ประจำ	5	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 20 2 หมายถึง ร้อยละ 20 – 24 3 หมายถึง ร้อยละ 25 – 29 4 หมายถึง ร้อยละ 30 – 34 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 35 ขึ้นไป	4	0.75	มาก
2.2 เงินสนับสนุนงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ ของสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำ	7	1 หมายถึง น้อยกว่า 13,000 บาท 2 หมายถึง 13,000 – 13,999 บาท 3 หมายถึง 14,000 – 14,999 บาท 4 หมายถึง 15,000 – 15,999 บาท 5 หมายถึง ตั้งแต่ 16,000 บาท ขึ้นไป	4	0.75	มาก
2.3 เงินสนับสนุนงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ จากภายนอกสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำ	3	1 หมายถึง น้อยกว่า 13,000 บาท 2 หมายถึง 13,000 – 13,999 บาท 3 หมายถึง 14,000 – 14,999 บาท 4 หมายถึง 15,000 – 15,999 บาท 5 หมายถึง ตั้งแต่ 16,000 บาท ขึ้นไป	4	0.75	มาก
2.4 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำ	3	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 30 2 หมายถึง ร้อยละ 30 – 39 3 หมายถึง ร้อยละ 40 – 49 4 หมายถึง ร้อยละ 50 – 59 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป	4	0.75	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มัธยฐาน	IR	ระดับ
2.5 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายนอกสถาบันต่อ จำนวนอาจารย์ประจำ	2	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 15 2 หมายถึง ร้อยละ 15 – 19 3 หมายถึง ร้อยละ 20 – 24 4 หมายถึง ร้อยละ 25 – 29 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 30 ขึ้นไป	4	0.75	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ ในมาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์เป็นงานนวัตกรรมที่นำไปสู่การสร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เชี่ยวชาญสูง การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นการขยายพรมแดนของความรู้ และทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริง เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพและขีดความสามารถของคนไทย รวมทั้งการพัฒนาสู่สังคมเรียนรู้ สังคมความรู้ และสังคมแห่งภูมิปัญญา อันก่อให้เกิดวัฒนธรรมการใช้ความรู้ในการกำหนดทิศทางและการพัฒนา ตลอดจนการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ) ทุกดัชนีชี้วัดคุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 6 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

★ มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ

การให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่เป็นประโยชน์ เป็นที่พึงและแหล่งอ้างอิงทางวิชาการและวิชาชีพ เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้อง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความเข้มแข็งของสังคม ชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติ ตลอดจนการส่งเสริมบทบาททางวิชาการและวิชาชีพของสถาบันการศึกษา ในการพัฒนาสังคมเรียนรู้ และสังคมความรู้ โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มาตรฐาน	IR	ระดับ
3. มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ	30				
3.1 ร้อยละของกิจกรรม / โครงการบริการวิชาการและวิชาชีพที่ตอบสนองความต้องการ และพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคม ชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติ ต่ออาจารย์ประจำ	10	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 25 2 หมายถึง ร้อยละ 25 – 30 3 หมายถึง ร้อยละ 31 – 36 4 หมายถึง ร้อยละ 37 – 42 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 43 ขึ้นไป	4	0.75	มาก
3.2 ร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ภายนอกสถาบัน เป็นกรรมการวิชาการ และกรรมการวิชาชีพในระดับชาติต่ออาจารย์ประจำ	10	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 15 2 หมายถึง ร้อยละ 15 – 19 3 หมายถึง ร้อยละ 20 – 24 4 หมายถึง ร้อยละ 25 – 29 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 30 ขึ้นไป	4	0.75	มาก
3.3 มีการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการ และวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการเรียน การสอน และการวิจัย	3	1 = มีแผนในการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการและวิชาชีพมาใช้ในการเรียนการสอนและการวิจัย 2 = มีการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการและวิชาชีพมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างน้อย 1 โครงการ	4	0.75	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มาตรฐาน	IR	ระดับ
		3 = มีการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการและวิชาชีพมาใช้ในการวิจัยอย่างน้อย 1 โครงการ 4 = มีการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการและวิชาชีพมาใช้ในการเรียนการสอนและการวิจัยอย่างน้อย 1 โครงการ 5 = มีการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนหรือการวิจัยกับการบริการวิชาการ/วิชาชีพอย่างน้อย 1 โครงการ			
3.4 ค่าใช้จ่ายและมูลค่าของสถาบันในการบริการวิชาการและวิชาชีพเพื่อสังคมต่อ อาจารย์ประจำ	5	1 หมายถึง น้อยกว่า 6,500 บาท 2 หมายถึง 6,500 – 7,749 บาท 3 หมายถึง 7,750 – 8,999 บาท 4 หมายถึง 9,000 – 10,249 บาท 5 หมายถึง ตั้งแต่ 10,250 บาท ขึ้นไป	4	0.75	มาก
3.5 การเป็นแหล่งให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ	5	1 หมายถึง 1 แหล่ง 2 หมายถึง 2 แหล่ง 3 หมายถึง 3 แหล่ง 4 หมายถึง 4 แหล่ง 5 หมายถึง ตั้งแต่ 5 แห่ง ขึ้นไป	4	0.75	มาก
3.6 รายรับของสถาบันในการให้บริการวิชาการและวิชาชีพในนามสถาบันต่ออาจารย์ประจำ	5	1 หมายถึง น้อยกว่า 15,000 บาท 2 หมายถึง 15,000 – 17,399 บาท 3 หมายถึง 17,400 – 19,799 บาท 4 หมายถึง 19,800 – 22,199 บาท 5 หมายถึง ตั้งแต่ 22,000 บาท ขึ้นไป	4	0.75	มาก
3.7 ระดับความสำเร็จในการให้บริการวิชาการและวิชาชีพตามพันธกิจเฉพาะของสถาบัน	5	1 = มีแผนหรือโครงการในการให้บริการวิชาการอย่างครบถ้วนตามพันธกิจ ของสถาบัน 2 = มีการให้บริการวิชาการแก่สังคมตาม แผนหรือ โครงการ ในการให้บริการวิชาการอย่างครบถ้วนตามพันธกิจของสถาบัน	4	0.75	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มาตรฐาน	IR	ระดับ
		3 = มีการบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัยและการทำนุบำรุง ศิลปะวัฒนธรรมในการให้บริการ วิชาการแก่สังคม อย่างน้อย 1 โครงการ 4 = มีผลงานวิจัย/ผลงานสร้างสรรค์ หรือการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกิดจาก การบูรณาการงานบริการวิชาการแก่ สังคม อย่างน้อย 1 โครงการ 5 = เกิดเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างสถาบันการศึกษาและองค์กร ในชุมชน ในการพัฒนาความเข้มแข็ง ของชุมชน และพัฒนาสังคมแห่งการ เรียนรู้ อย่างน้อย 1 โครงการ			

จากตารางที่ 6 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (การให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่เป็นประโยชน์ เป็นที่พึงและแหล่งอ้างอิงทางวิชาการและวิชาชีพ เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้อง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความเข้มแข็งของสังคม ชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติ ตลอดจนการส่งเสริมบทบาททางวิชาการและวิชาชีพของสถาบันการศึกษา ในการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมความรู้ โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ) ทุกดัชนีชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 7 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

★ มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

การอนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่เอกลักษณ์ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันเป็นมรดกไทยและการบูรณาการในการผลิตบัณฑิต การวิจัย และการบริการวิชาการ และวิชาชีพ รวมทั้งการสร้างสรรค์ และส่งเสริมภูมิปัญญาไทย ให้เป็นรากฐานของการพัฒนาองค์ความรู้ที่สามารถพัฒนาสู่สากล

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มาตรฐาน	IR	ระดับ
4. มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปะวัฒนธรรม	10				
4.1 ร้อยละของกิจกรรมในการอนุรักษ์ พัฒนา และสร้างเสริมเอกลักษณ์ ศิลปะและวัฒนธรรมต่อจำนวนนักศึกษา	5	1 หมายถึง น้อยกว่า ร้อยละ 15 2 หมายถึง ร้อยละ 15 – 17 3 หมายถึง ร้อยละ 18 – 20 4 หมายถึง ร้อยละ 21 – 23 5 หมายถึง ตั้งแต่ ร้อยละ 24 ขึ้นไป	4	0.5	มาก
4.2 ร้อยละของค่าใช้จ่าย และมูลค่าที่ใช้ในการอนุรักษ์พัฒนา และสร้างเสริมเอกลักษณ์ ศิลปะและวัฒนธรรมต่องบประมาณการ	5	1 หมายถึง น้อยกว่า ร้อยละ 0.5 2 หมายถึง ร้อยละ 0.5 – 0.6 3 หมายถึง ร้อยละ 0.7 – 0.8 4 หมายถึง ร้อยละ 0.9 – 1.0 5 หมายถึง มากกว่าร้อยละ 1	4	0.5	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (การอนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่เอกลักษณ์ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันเป็นมรดกไทยและการบูรณาการในการผลิตบัณฑิต การวิจัย และการบริการวิชาการ และวิชาชีพ รวมทั้งการสร้างสรรค์ การส่งเสริมภูมิปัญญาไทยให้เป็นรากฐานของการพัฒนาองค์ความรู้ที่สามารถพัฒนาสู่สากล) ทุกดัชนีชี้วัดคุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 8 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐานที่ 5 มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

★ มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร

การบริหารและการจัดการศึกษาที่ประชาคมในและนอกสถาบัน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี เน้นการกระจายอำนาจ กำกับด้วยนโยบาย การวางแผน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การพัฒนาบุคลากร ที่เป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน การวิจัย และการบริหาร โดยมุ่งสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ รวมทั้งการสร้างเสถียรภาพทางการเงิน การใช้เงินอย่างคุ้มค่า มีอิสระ คล่องตัว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มาตรฐาน	IR	ระดับ
5. มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร	20				
5.1 สถานสถาบัน และผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ขับเคลื่อนพันธกิจ และสามารถสะท้อนถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ และนำไปสู่เป้าหมายของการบริหารจัดการที่ดี มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม เน้นการกระจายอำนาจ โปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมทั้งมีความสามารถในการผลักดันสถาบันให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล	1	1 = กรรมการสภาสถาบัน/กลุ่มสาขา เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการดำเนินงาน 2 = สถานสถาบัน/กลุ่มสาขา มีส่วนร่วมในการกำหนดและให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์ และให้ข้อสังเกตที่มีนัยสำคัญ และสภาสถาบัน/กลุ่มสาขาคิดตามผลการดำเนินงานที่สำคัญตามภารกิจหลักของสถาบันอย่างครบถ้วนมากกว่าปีละ 2 ครั้ง 3 = มีการประชุมสภาสถาบัน/กลุ่มสาขาอย่างต่ำร้อยละ 80 ของแผน และมีการรวมการสภาสถาบัน/กลุ่มสาขาเข้าประชุมโดยเฉลี่ยอย่างต่ำร้อยละ 80 4 = มีการส่งเอกสารให้กรรมการสภาสถาบัน/กลุ่มสาขา ก่อนประชุมโดยเฉลี่ยอย่างต่ำ 7 วัน 5 = มีการประเมินผลงานของผู้บริหารสูงสุดของสถาบัน/กลุ่มสาขา โดยมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและตกลงกันไว้ล่วงหน้า	4	0.5	มาก

ตารางที่ 8 (ต่อ)

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มาตรฐาน	IR	ระดับ
5.2 มีการพัฒนาสถาบันสู่องค์การเรียนรู้โดยอาศัยผลการประเมินจากภายในและภายนอก	1	1 = มีการทบทวนและจัดทำแผนการจัดการความรู้ประจำปีประมาณ 2548 2 = มีการดำเนินการตามแผนและเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 3 = มีการดำเนินการตามแผนและเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 4 = มีการติดตามประเมินผลความสำเร็จของการจัดการความรู้ 5 = มีการนำผลการประเมินไปปรับใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ได้	4	0.5	มาก
5.3 มีการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ	1	1 = คณะกรรมการ/ คณะทำงานกำหนดแผนกลยุทธ์ของสถาบัน 2 = มีแผนกลยุทธ์ของสถาบัน 3 = มีคณะกรรมการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนกลยุทธ์กับยุทธศาสตร์ชาติ 4 = แผนกลยุทธ์มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ น้อยกว่าร้อยละ 80 ของแผน 5 = แผนกลยุทธ์มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ มากกว่าร้อยละ 80 ของแผน	4	0.5	มาก
5.4 มีการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกสถาบันร่วมกัน	1	1 = มีคณะกรรมการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ทรัพยากรของสถาบัน 2 = มีผลการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ทรัพยากรของสถาบัน 3 = มีแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานอื่นในสถาบัน 4 = มีแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานอื่นนอกสถาบัน 5 = มีผลการประหยัดงบประมาณที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานอื่น	4	0.5	มาก

ตารางที่ 8 (ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มาตรฐาน	IR	ระดับ
5.5 สักยภาพของระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหาร การเรียนการสอน และการวิจัย	3	1 = มีนโยบายในการจัดทําระบบฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ 2 = มีระบบฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ 3 = มีการประเมินประสิทธิภาพและความปลอดภัยของระบบฐานข้อมูล 4 = มีการประเมินประสิทธิภาพและความปลอดภัยของระบบฐานข้อมูล และประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ฐานข้อมูล 5 = มีการนำผลการประเมินในข้อ 3 และ 4 มาปรับปรุงระบบฐานข้อมูล	4	0.5	มาก
5.6 สิ้นทรัพย์ถาวรต่อจำนวนนักศึกษา (เต็มเวลาเทียบเท่า)	1	1 หมายถึง น้อยกว่า 65,000 บาท/คน 2 หมายถึง 65,000 – 77,499 บาท/คน 3 หมายถึง 77,500 – 89,999 บาท/คน 4 หมายถึง 90,000 – 102,499 บาท/คน 5 หมายถึง ตั้งแต่ 102,500 บาทต่อ/คนขึ้นไป	4	0.75	มาก
5.7 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อจำนวนนักศึกษา (เต็มเวลาเทียบเท่า)	1	1 หมายถึง $\pm 15\%$ ของเกณฑ์ปกติ 2 หมายถึง $\pm 11 - 14\%$ ของเกณฑ์ปกติ 3 หมายถึง $\pm 7 - 10\%$ ของเกณฑ์ปกติ 4 หมายถึง $\pm 3 - 6\%$ ของเกณฑ์ปกติ 5 หมายถึง $\pm 2\%$ ของเกณฑ์ปกติ	3	0.5	ปานกลาง
5.8 ร้อยละของเงินเหลือจ่ายสุทธิต่องานดำเนินการ	1	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 5 2 หมายถึง ร้อยละ 5 – 7 3 หมายถึง ร้อยละ 8 – 10 4 หมายถึง ร้อยละ 11 – 13 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 14 ขึ้นไป	3	0.5	ปานกลาง
5.9 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่เข้าร่วมประชุมวิชาการ หรือนำเสนอผลงานวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ	3	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 5 2 หมายถึง ร้อยละ 5 – 7 3 หมายถึง ร้อยละ 8 – 10 4 หมายถึง ร้อยละ 11 – 13 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 13 ขึ้นไป	3	0.75	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มาตรฐาน	IR	ระดับ
5.10 งบประมาณสำหรับการพัฒนาคณาจารย์ทั้งในประเทศและต่างประเทศต่ออาจารย์ประจำ	4	1 หมายถึง น้อยกว่า 6,500 บาท/คน 2 หมายถึง 6,500 – 7,749 บาท/คน 3 หมายถึง 7,750 – 8,999 บาท/คน 4 หมายถึง 9,000 – 10,249 บาท/คน 5 หมายถึง ตั้งแต่ 10,250 บาทขึ้นไป	4	0.75	มาก
5.11 ร้อยละของบุคลากรประจำสายสนับสนุนที่ได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะในวิชาชีพทั้งในประเทศและต่างประเทศ	3	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 45 2 หมายถึง ร้อยละ 45 – 54 3 หมายถึง ร้อยละ 55 – 64 4 หมายถึง ร้อยละ 65 – 74 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป	4	0.75	มาก

จากตารางที่ 8 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐานที่ 5 มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (การบริหารและการจัดการศึกษาที่ประชาคมในและนอกสถาบัน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมตามหลักการบริหารจัดการที่ดี เน้นการกระจายอำนาจกำกับด้วยนโยบาย การวางแผน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การพัฒนาบุคลากรที่เป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน การวิจัยและการบริหาร โดยมุ่งสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ รวมทั้งการสร้างเสถียรภาพทางการเงิน การใช้เงินอย่างคุ้มค่า มีอิสระ คล่องตัว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้) เกือบทุกดัชนีชี้วัดคุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้นเรื่อง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อจำนวนนักศึกษา (เดิมเวลาเทียบเท่า) ร้อยละของเงินเหลือจ่ายสุทธิต่องานดำเนินการและร้อยละของอาจารย์ประจำที่เข้าร่วมประชุมวิชาการหรือนำเสนอผลงานวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ตารางที่ 9 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐานที่ 6 มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

★ มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

กระบวนการพัฒนาและบริหารหลักสูตรให้มีความทันสมัย ยึดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม มีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความต้องการ/ความสนใจของผู้เรียน โดยใช้เทคนิคการสอนและอุปกรณ์การสอนที่หลากหลาย มีการประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง และมีการใช้ประโยชน์ผลการประเมินในการพัฒนาผู้เรียน

การระดมทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งความร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ถ้าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มัธยฐาน	IR	ระดับ
6. มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	20		4	0.75	มาก
6.1 ร้อยละของหลักสูตรที่ได้มาตรฐานต่อหลักสูตรทั้งหมด	2	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 80 2 หมายถึง ร้อยละ 80 – 85 3 หมายถึง ร้อยละ 86 – 91 4 หมายถึง ร้อยละ 92 – 97 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 98 ขึ้นไป			
6.2 จำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าต่อจำนวนอาจารย์ประจำ	3	1 หมายถึง $\pm 10\%$ ของเกณฑ์ปกติ 2 หมายถึง $\pm 8 - 9\%$ ของเกณฑ์ปกติ 3 หมายถึง $\pm 6 - 7\%$ ของเกณฑ์ปกติ 4 หมายถึง $\pm 4 - 5\%$ ของเกณฑ์ปกติ 5 หมายถึง $\pm 3\%$ ของเกณฑ์ปกติ	4	0.75	มาก
6.3 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าต่ออาจารย์ประจำ	2	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 20 2 หมายถึง ร้อยละ 20 – 24 3 หมายถึง ร้อยละ 25 – 29 4 หมายถึง ร้อยละ 30 – 34 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 35 ขึ้นไป	4	0.75	มาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

มาตรฐาน / ด้านนิวัตคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มาตรฐาน	IR	ระดับ
6.4 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งวิชาการ	2	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 40 2 หมายถึง ร้อยละ 40 – 47 3 หมายถึง ร้อยละ 48 – 55 4 หมายถึง ร้อยละ 56 – 63 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 64 ขึ้นไป	4	0.75	มาก
6.5 การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ คณาจารย์ (Professional Ethics)	3	1 = สถาบันมีการกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพคณาจารย์ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร 2 = มีกระบวนการส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ 3 = มีการกำกับดูแลการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ 4 = มีระบบในการดำเนินการกับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ 5 = มีการดำเนินการวางแผน ป้องกัน หรือหาแนวทางแก้ไขการกระทำผิดจรรยาบรรณ	4	0.75	มาก
6.6 กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการเรียนรู้จากการปฏิบัติและประสบการณ์จริง	1	1 = คณาจารย์มีความรู้ความเข้าใจรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษา และหลักสูตรการศึกษาคอมพิวเตอร์ 2 = คณาจารย์มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล คณาจารย์มีความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3 = คณาจารย์มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน คณาจารย์มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน 4 = คณาจารย์มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	4	0.75	มาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มาตรฐาน	IR	ระดับ
		5 = คณาจารย์มีการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน			
6.7 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อคุณภาพการสอนของอาจารย์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	1	1 หมายถึง ค่าเฉลี่ย น้อยกว่า 2.5 2 หมายถึง ค่าเฉลี่ย น้อยกว่า 2.5 – 2.8 3 หมายถึง ค่าเฉลี่ย น้อยกว่า 2.9 – 3.2 4 หมายถึง ค่าเฉลี่ย น้อยกว่า 3.3 – 3.6 5 หมายถึง ตั้งแต่ 3.7 ขึ้นไป	4	0.5	มาก
6.8 ร้อยละของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการพัฒนานักศึกษาคือจำนวนนักศึกษา	3	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 40 2 หมายถึง ร้อยละ 40 – 47 3 หมายถึง ร้อยละ 48 – 55 4 หมายถึง ร้อยละ 56 – 63 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 64 ขึ้นไป	4	0.5	มาก
6.9 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในระบบห้องสมุดคอมพิวเตอร์ และศูนย์สารสนเทศต่อนักศึกษา	3	1 หมายถึง น้อยกว่า 4,000 บาท/คน 2 หมายถึง 4,000 – 4,699 บาท/คน 3 หมายถึง 4,700 – 5,399 บาท/คน 4 หมายถึง 5,400 – 6,099 บาท/คน 5 หมายถึง ตั้งแต่ 6,100 บาท/คนขึ้นไป	4	0.5	มาก

จากตารางที่ 9 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐานที่ 6 มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (กระบวนการพัฒนาและบริหารหลักสูตรให้มีความทันสมัย ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม มีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน โดยใช้เทคนิคการสอนและอุปกรณ์การสอนที่หลากหลาย มีการประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง และมีการใช้ประโยชน์ผลการประเมินในการพัฒนาผู้เรียน มีการระดมทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งความร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด ทุกดัชนีชี้วัดคุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 10 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ ในมาตรฐานที่ 7 มาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

★ มาตรฐานที่ 7 มาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพ

ระบบประกันคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยรวมถึงการพัฒนาคุณภาพ การตรวจติดตามคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสามารถรองรับการประกันคุณภาพภายนอกได้

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ก่า น้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มัธยมศึกษา	IR	ระดับ
7. มาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพ	20	1 = มีวิธีและกลไกในการประกันคุณภาพ	4	0.5	มาก
7.1 มีระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายในที่ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษอย่างต่อเนื่อง	10	2 = มีการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของสถาบันที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา และเอกลักษณ์ของสถาบันครอบคลุมปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพอย่างครบถ้วน ทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการจัดการศึกษา และผลผลิตสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก และเทียบระดับ (Benchmarking) 3 = มีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพที่สมบูรณ์ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพ การตรวจติดตามคุณภาพ และการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี 4 = มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาของสถาบัน โดยได้รับการสนับสนุนจากคณาจารย์ และการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพจากทุกภาคีทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของชุมชน 5 = มีการนำเอาผลจากการประเมินคุณภาพภายในมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานตามพันธกิจให้เกิดผลดี			

ตารางที่ 10 (ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม		
			มาตรฐาน	IR	ระดับ
7.2 ประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพภายใน	10	1 = มีการดำเนินการตามระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายในระดับกลุ่มสาขาอย่างต่อเนื่อง 2 = มีการปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในโดยสอดคล้องตามพันธกิจของกลุ่มสาขาวิชา 3 = มีการรายงานผลการประกันคุณภาพภายในต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน 4 = มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง 5 = มีนวัตกรรมด้านการประกันคุณภาพที่สาขาวิชาพัฒนาขึ้นหรือการปฏิบัติที่เป็นเลิศ หรือการเป็นแหล่งอ้างอิงของกลุ่มสาขาอื่น ๆ	4	0.5	มาก

จากตารางที่ 10 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละตัวชี้วัดคุณภาพในมาตรฐานที่ 7 มาตรฐานด้านระบบประกันคุณภาพ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (ระบบประกันคุณภาพภายใน หมายรวมถึงการพัฒนาคุณภาพ การตรวจติดตามคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสามารถรองรับการประกันคุณภาพภายนอกได้) ทุกตัวชี้วัดคุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งประกอบด้วย 7 มาตรฐาน และดัชนีชี้วัดคุณภาพ จำนวน 42 ตัวบ่งชี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์หรือผู้บริหารในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในแต่ละมาตรฐานของรูปแบบประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ พร้อมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 2 รอบ โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ และวิธีตอบแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ สามารถนำมาใช้การวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 25 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งศึกษาโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-PC คำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) สำหรับคำถามแบบปลายเปิดใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา และสรุปประเด็นร่วมเพื่อนำไปใช้ประกอบการเสนอรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ปรากฏผลดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 25 คน เป็นเพศชาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 เป็นเพศหญิง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 สังกัดคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16 และคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ตามลำดับ มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 และระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ระดับ 6 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 อาจารย์ระดับ 7 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และมีตำแหน่งทางการบริหารหรือสถานะอื่น เป็นรองอธิการบดี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ผู้ช่วยอธิการบดี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาเขต จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ผู้ประสานงานคณะ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 หัวหน้าคณะวิชา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 หัวหน้าสาขาวิชา/แผนกวิชา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 หัวหน้าแผนงาน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 และอาจารย์ผู้สอน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

2. ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในแต่ละมาตรฐานของระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และมาตรฐานด้านระบบประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย โดยเฉลี่ยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานแล้วพบว่าทุกมาตรฐานมีความเหมาะสมในระดับมากเช่นกัน

3. ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (บัณฑิตเป็นผู้เรียนปัญญา มีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทักษะและภูมิปัญญาในงานอาชีพ ในฐานะนักวิชาชีพชั้นสูง มีทักษะวิจัยในฐานะนักวิชาการชั้นสูง มีจิตสำนึกและภูมิธรรมในฐานะพลเมืองดีของสังคมและสังคมโลก) ทุกดัชนีชี้วัดคุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก

4. ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ ในมาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์เป็นงานนวัตกรรมที่นำไปสู่การสร้าง และพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เชี่ยวชาญสูง การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นการขยายพรมแดนของความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริง เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพและขีดความสามารถของคนไทย รวมทั้งการพัฒนาสู่สังคมเรียนรู้ สังคมความรู้ และสังคมแห่งภูมิปัญญา อันก่อให้เกิดวัฒนธรรมการใช้ความรู้ในการกำหนดทิศทางและการพัฒนา ตลอดจนการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ) ทุกดัชนีชี้วัดคุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก

5. ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ ในมาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (การให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่เป็นประโยชน์ เป็นที่พึ่งและแหล่งอ้างอิงทางวิชาการและวิชาชีพ เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้อง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความเข้มแข็งของสังคม ชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติ ตลอดจนการส่งเสริมบทบาททางวิชาการและวิชาชีพของสถาบันการศึกษา ในการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมความรู้ โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ) ทุกดัชนีชี้วัดคุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก

6. ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ ในมาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (การอนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่เอกลักษณ์ศิลปและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันเป็นมรดกไทยและการบูรณาการในการผลิตบัณฑิต การวิจัย และการบริการวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งการสร้างสรรค การส่งเสริมภูมิปัญญาไทยให้เป็นรากฐานของการพัฒนาองค์ความรู้ที่สามารถพัฒนาสู่สากล) ทุกดัชนีชี้วัดคุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก

7. ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ ในมาตรฐานที่ 5 มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (การบริหารและการจัดการศึกษาที่ประชาชนในและนอกสถาบัน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมตามหลักการบริหารจัดการที่ดี เน้นการกระจายอำนาจ กำกับด้วยนโยบาย การวางแผน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การพัฒนาบุคลากรที่เป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน การวิจัยและการบริหาร โดยมุ่งสร้างสรรคเป็นเลิศทางวิชาการ รวมทั้งการสร้างเสถียรภาพทางการเงิน การใช้เงินอย่างคุ้มค่า มีอิสระ คล่องตัว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้) เกือบทุกดัชนีชี้วัดคุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้นเรื่อง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อจำนวนนักศึกษา (เต็มเวลาเทียบเท่า) ร้อยละของเงินเหลือจ่ายสุทธิต่องานดำเนินการและร้อยละของอาจารย์ประจำที่เข้าร่วมประชุมวิชาการ หรือนำผลงานวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

8. ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ ในมาตรฐานที่ 6 มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (กระบวนการพัฒนาและบริหารหลักสูตรให้มีความทันสมัย ชีตหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม มีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน โดยใช้เทคนิคการสอนและอุปกรณ์การสอนที่หลากหลาย มีการประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง และมีการใช้ประโยชน์ผลการประเมินในการพัฒนาผู้เรียน มีการระดมทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งความร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด) ทุกดัชนีชี้วัดคุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก

9. ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ ในมาตรฐานที่ 7 มาตรฐานด้านระบบประกันคุณภาพ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (ระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายรวมถึงการพัฒนาคุณภาพการตรวจติดตามคุณภาพและการประเมินคุณภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสามารถรองรับการประกันคุณภาพภายนอกได้) ทุกดัชนีชี้วัดคุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ ในแต่ละมาตรฐานของระบบประกันคุณภาพ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และมาตรฐานที่ 7 มาตรฐานด้านระบบประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย โดยเฉลี่ยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานแล้ว พบว่า ทั้ง 7 มาตรฐานมีความเหมาะสมในระดับมากเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า เกณฑ์คุณภาพที่ผู้วิจัยใช้เป็นเกณฑ์กำหนดนั้นค่อนข้างจะสอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) น่าจะต้องมีการทำ การวิจัยอย่างเป็นอย่างดี ก่อนที่จะกำหนดเกณฑ์คุณภาพดังกล่าว และเกณฑ์ดังกล่าวน่าจะใช้ได้เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยที่เน้นการเรียนการสอน ซึ่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพเป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยในกลุ่มดังกล่าว

2. จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในแต่ละมาตรฐานของระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และมาตรฐานที่ 7 มาตรฐานด้านระบบประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย โดยพิจารณาเป็นรายดัชนีชี้วัดคุณภาพในแต่ละมาตรฐาน พบว่า เกือบทุกดัชนีชี้วัดคุณภาพมีความเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้นดัชนีชี้วัดคุณภาพในมาตรฐานที่ 5 มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เรื่อง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อจำนวนนักศึกษา (เดิมเวลาเทียบเท่า) ร้อยละของเงินเหลือจ่ายสุทธิต่องานดำเนินการ และร้อยละของอาจารย์ประจำที่เข้าร่วมประชุมวิชาการ หรือนำเสนอผลงานวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่มีความเหมาะสมในระดับปานกลางที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพื่อบริหารจัดการมหาวิทยาลัย เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ หรือมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงทั่วไป นับว่าได้รับน้อยกว่ามาก ประกอบกับเป็นมหาวิทยาลัยที่เกิดขึ้นใหม่ภายใต้พระราชบัญญัติการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ทำให้กลไกในการบริหารจัดการยังไม่เข้าสู่ระบบที่ควรจะเป็น จึงทำให้เกณฑ์คุณภาพในเรื่อง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อจำนวนนักศึกษา ร้อยละของเงินเหลือจ่ายสุทธิต่องานดำเนินการ และร้อยละของอาจารย์ที่เข้าร่วมประชุมวิชาการ หรือนำเสนอผลงานวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงมีความเหมาะสมในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งเมื่อมหาวิทยาลัยได้รับจัดสรรงบประมาณมากขึ้น และระบบการบริหารมหาวิทยาลัยเข้าสู่ระบบมากขึ้น ศักยภาพในเรื่องดังกล่าวข้างต้นก็น่าจะมีมากขึ้นตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ กรณีศึกษา 2549-2552 แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีศักยภาพเพียงพอที่จะรองรับการตรวจประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ (สมศ.) ได้ โดยมหาวิทยาลัยจะต้องรณรงค์ให้แต่ละคณะ ภาควิชา สาขาวิชา และหน่วยงานสนับสนุนต่างๆ ของมหาวิทยาลัยดำเนินการจัดทำระบบประกันคุณภาพการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้อง

1.2 ผู้บริหารระดับสูงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ต้องดำเนินการบริหารจัดการตามมาตรฐานที่ 5 คือ มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากรให้มียุทธภาพสูงขึ้นเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยแห่งอื่น ๆ รวมทั้งการผลักดันให้มหาวิทยาลัยได้รับการจัดสรรงบประมาณในอัตราที่สูงขึ้นด้วย

1.3 มหาวิทยาลัยต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในทุกระดับหรือบุคลากรในระดับหรือบุคลากรที่มีศักยภาพสร้างสรรคงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ตลอดจนทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานได้จริง อันจะนำมาซึ่งชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรวิจัยเรื่องรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยศึกษาแยกตามคณะต่างๆ ซึ่งจะทำให้แต่ละคณะมีระบบประกันคุณภาพเป็นของตนเอง

2.2 ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละคณะ เพื่อรองรับการพัฒนาของคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัย อันจะนำมาซึ่งการพัฒนามหาวิทยาลัยในอนาคตได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

เกษม บุญอ่อน. “เคลฟาย : เทคนิคการวิจัย” ครูปริทัศน์. 10 : หน้า 69-70 : ตุลาคม 2532.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544).
สำนักนายกรัฐมนตรี. อรรถพลการพิมพ์, 2540.

คณะกรรมการการจัดทำวิสัยทัศน์. ราชชมกลก้าวหน้าสู่ความเป็นเลิศด้วยวิสัยทัศน์ 2550. สำนักบริการ
ทางวิชาการและทดสอบ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, 2541.

เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ, มหาวิทยาลัย. แผนกลยุทธ์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
กรุงเทพ 5 ปี. (พ.ศ. 2548 – 2553). สำนักงานอธิการบดี, 2549.

เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ, มหาวิทยาลัย. เอกสารประกอบคำชี้แจงการแบ่งส่วนราชการมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ. สำนักงานอธิการบดี, 2549.

เทคโนโลยีราชมงคล, สถาบัน. แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544). กองแผนงาน,
สำนักงานอธิการบดี, 2540 ก.

เทคโนโลยีราชมงคล, สถาบัน. รายงานประจำปี 2540 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. กองแผนงาน
สำนักงานอธิการบดี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด, 2541.

เทคโนโลยีราชมงคล, สถาบัน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. คณะวิศวกรรมและ
เทคโนโลยีการเกษตร. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, 2543.

มาตรฐานอุดมศึกษา, สำนัก. การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. ส่วนวิจัยและพัฒนา
ทบวงมหาวิทยาลัย, 2542.

มาตรฐานอุดมศึกษา, สำนัก. นโยบายแนวทางและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.
ส่วนวิจัยและพัฒนา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2544.

นัย สุขเอี่ยม. รูปแบบการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
ปริญญาพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
อัครสำเนา

วันชัย สิริชนะ. การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษา
ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
ถ่ายเอกสาร

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. การอุดมศึกษา. 2527. อัครสำเนา

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ, 2546.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ, 2549.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). มาตรฐานตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอก. กรุงเทพฯ, 2549.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ, 2546.
- อนุรักษ์ นวพรไพศาล. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. ปรินซิเพิล กศ.ด. กรุงเทพฯ ; 2543.
- อาภรณ์ เจียมไชยศรี. การพัฒนาระบบการประเมินประสิทธิผลองค์การสำหรับวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537. ถ่ายเอกสาร.
- อุไรวรรณ เจนวาณิชยานนท์. การพัฒนาดัชนีสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. ถ่ายเอกสาร.
- Brothers , C.F. Research to Develop a Consensus Self-Evaluation Model of National Norms of Excellence for alternating Operative Education Programs at Four-Year College and Universities Ph.D. Dicsertation , Old Dominion University , 1984.
- Brown , D.F. Assessing Undergraduate Program Quality From the Perspective of the Chief Academic Officer : A Classification by Institutional Type and by Academic Diseripline , Ph.D. Dissertation , the Pennsylvania State University , 1989.
- Carnahan , F. Identifying Determinant of Quality for Public two-year Colleges. Ph.D. Disertation , University of North Texas , 1989.
- Cronbach , Lee J. Essentials of Psychological Testing. 4th ed., New York : Harper & Row , 1984.
- Edward , Allens Louis. Technique of Attitude Scale Construction. New York : Appleton Century Crafts , 1957.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Hoffman , J.K. The Meaning of Quality in Graduate Education in Venezuela. Ph.D. Desertation , University of Kansas , 1986.

Webster , D.S. "Advantages and Disadvantages of Methods of Assessing Quality." Change. 13 , 1981.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

- (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ ควงเคือน

ตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

- (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ป่านเพชร ชินินทร

ตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

- (3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อารณ บงเจริญพรพงศ์

ตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ กำนันกรองงานวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบกลับกรองงานวิจัย

- (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์

หัวหน้าโครงการการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

- (2) ดร.จำเริญรัตน์ เจือจันทร์

ผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

- (3) ดร. สมกุล ถาวรกิจ

อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

16 มิถุนายน 2549

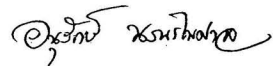
เรื่อง ขอลาความอนุเคราะห์คัดลอกแบบสอบถาม

เรียน

ผู้วิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ บัณฑิตพิเศษ มหาเมฆ ได้รับ
ทุนอุดหนุนการทำวิจัย ประจำปี 2549 เพื่อทำวิจัย เรื่อง “รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ กรณีศึกษา ปี 2549-2552” ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ท่านเป็นผู้หนึ่ง
ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อรูปแบบการประกัน
คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพต่อไป ดังนั้นจึงขอความร่วมมือจากท่านใน
การตอบแบบสอบถามดังแนบ

การตอบแบบสอบถามของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำวิจัย ขอความกรุณาท่านตอบ
แบบสอบถามจากความรู้สึกที่แท้จริง คำตอบของท่านถือเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อผู้ใดทั้งสิ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณท่านเป็น
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุรักษ์ นวพรไพศาล

หมายเหตุ ขอความกรุณาส่งคืนภายใน 10 กรกฎาคม 2549

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง

รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ ในแต่ละมาตรฐานของระบบประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานและดัชนีชี้วัดคุณภาพ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยแบ่งเป็น 7 มาตรฐาน และมีดัชนีชี้วัดคุณภาพ จำนวน 42 ตัวบ่งชี้ รวมทั้งกำหนดค่าน้ำหนักและเกณฑ์คุณภาพ ดังนี้

มาตรฐาน	น้ำหนัก	จำนวนตัวบ่งชี้
1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต	40	6
2. มาตรฐานด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	30	5
3. มาตรฐานด้านบริการวิชาการ	20	7
4. มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	10	2
รวม มาตรฐาน 1- 4	100	20
5. มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร	20	11
6. มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	20	9
7. มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพ	20	2
รวม มาตรฐาน 5- 7	60	22
รวม มาตรฐาน 1- 7	160	42

โดยขอให้ท่านพิจารณา เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ ในแต่ละมาตรฐานว่ามีความคิดเห็นในระดับใด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการ พัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพต่อไป

แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในแต่ละมาตรฐานเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า พร้อมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อแนวทางในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพต่อไป

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
โปรดทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- [1] ชาย [2] หญิง

2. คณะที่สังกัด

[1] คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	[5] คณะวิศวกรรมศาสตร์
[2] คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	[6] คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์
[3] คณะบริหารธุรกิจ	[7] คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ
[4] คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	[8] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. วุฒิการศึกษา

[1] ปริญญาตรี	[3] ปริญญาโท
[2] ปริญญาเอก	

4. ตำแหน่งทางวิชาการ

[1] อาจารย์ระดับ 3-6	[5] อาจารย์ระดับ 7
[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์	[6] รองศาสตราจารย์
[3] ศาสตราจารย์	

5. ตำแหน่งทางการบริหารหรือสถานะอื่น

[1] รองอธิการบดี	[5] หัวหน้าคณะวิชา
[2] ผู้ช่วยอธิการบดี	[6] หัวหน้าสาขาวิชา / แผนกวิชา
[3] ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาเขต	[7] อาจารย์ผู้สอน
[4] ผู้ประสานงานคณะ	[8] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ เกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพการศึกษา
ในแต่ละมาตรฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

ขอให้ท่านพิจารณาเกณฑ์คุณภาพของแต่ละดัชนีชี้วัดคุณภาพในแต่ละมาตรฐาน และใส่เครื่องหมาย ✓
ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อต่อไปนี้ พร้อมทั้งให้
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกณฑ์คุณภาพที่ควรจะเป็นเมื่อท่านเห็นว่าเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดมีความเหมาะสมน้อย
หรือน้อยที่สุด

★มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

บัณฑิตเป็นผู้รู้เรื่องปัญหา มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทักษะและภูมิปัญญาในงานอาชีพ ในฐานะนักวิชาชีพชั้นสูง มีทักษะวิจัยในฐานะนักวิชาการชั้นสูง มีจิตสำนึกและภูมิธรรมในฐานะพลเมืองดีของสังคมและสังคมโลก

มาตรฐาน / ตัวชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				เกณฑ์ที่ควร ปรับเปลี่ยน
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต	40						
1.1 ร้อยละของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่ได้ทำงานและการประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี	15	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 60 2 หมายถึง ร้อยละ 60 – 69 3 หมายถึง ร้อยละ 70 – 79 4 หมายถึง ร้อยละ 80 – 89 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไป					
1.2 ร้อยละของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่ได้ทำงานตรงสาขาที่สำเร็จการศึกษา	5	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 60 2 หมายถึง ร้อยละ 60 – 69 3 หมายถึง ร้อยละ 70 – 79 4 หมายถึง ร้อยละ 80 – 89 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไป					
1.3 ร้อยละของบัณฑิตที่ได้รับเงินเดือนเริ่มต้นเป็นไปตามเกณฑ์	5	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 70 2 หมายถึง ร้อยละ 70 – 79 3 หมายถึง ร้อยละ 80 – 89 4 หมายถึง ร้อยละ 90 – 99 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 100					

(ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				เกณฑ์ที่ควรปรับเป็น
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยที่สุด	
1.4 ระดับความพึงพอใจของมาชัง ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บัณฑิต	10	1 หมายถึง ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 2 หมายถึง ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 3 หมายถึง ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 4 หมายถึง ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 5 หมายถึง ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป					
1.5 จำนวนนักศึกษาหรือศิษย์เก่าที่จบการศึกษาไม่เกิน 3 ปี ที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่อง ในด้าน วิชาการ วิจัย อบรม จริยธรรม หรือรางวัลทางวิชาการ หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพบัณฑิตในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมา	2	1 หมายถึง - คน 2 หมายถึง 1 – 2 คน 3 หมายถึง 3 – 4 คน 4 หมายถึง 5 – 6 คน 5 หมายถึง ตั้งแต่ 7 คน ขึ้นไป					
1.6 จำนวนวิทยานิพนธ์และงานวิชาการของนักศึกษาที่ได้รับรางวัลในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ภายในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมา	2	1 หมายถึง - คน 2 หมายถึง 1 – 2 คน 3 หมายถึง 3 – 4 คน 4 หมายถึง 5 – 6 คน 5 หมายถึง ตั้งแต่ 7 คน ขึ้นไป					

★ มาตราฐานที่ 2 มาตราฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์

ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เป็นงานนวัตกรรมที่นำไปสู่การสร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เชี่ยวชาญสูง การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นการเผยแพร่ผลงานของความรู้ และทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริง เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของกองคนไทย รวมทั้งการพัฒนาสู่สังคมเรียนรู้ สังคมความรู้ และสังคมแห่งภูมิปัญญา อันก่อให้เกิดวัฒนธรรมการใช้ความรู้ในการกำหนด ทิศทางและการพัฒนา ตลอดจนการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				เกณฑ์ที่ควรปรับเป็น
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. มาตราฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ 2.1 ร้อยละงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ และ/หรือนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติ และระดับนานาชาติต่อจำนวนอาจารย์ประจำ	20 5	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 20 2 หมายถึง ร้อยละ 20 – 24 3 หมายถึง ร้อยละ 25 – 29 4 หมายถึง ร้อยละ 30 – 34 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 35 ขึ้นไป					
2.2 เงินสนับสนุนงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ของสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำ	7	1 หมายถึง น้อยกว่า 13,000 บาท 2 หมายถึง 13,000 – 13,999 บาท 3 หมายถึง 14,000 – 14,999 บาท 4 หมายถึง 15,000 – 15,999 บาท 5 หมายถึง ตั้งแต่ 16,000 บาท ขึ้นไป					

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	คำ นำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				เกณฑ์ที่ควร ปรับเป็น
			มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
2.3 เงินสนับสนุนงานวิจัย และงานสร้างสรรค์จาก ภายนอกสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำ	3	1. หมายถึง น้อยกว่า 13,000 บาท					
		2. หมายถึง 13,000 – 13,999 บาท					
		3. หมายถึง 14,000 – 14,999 บาท					
		4. หมายถึง 15,000 – 15,999 บาท					
		5. หมายถึง ตั้งแต่ 16,000 บาท ขึ้นไป					
2.4 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัย หรืองานสร้างสรรค์จากภายในสถาบันต่อ จำนวนอาจารย์ประจำ	3	1. หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 30					
		2. หมายถึง ร้อยละ 30 – 39					
		3. หมายถึง ร้อยละ 40 – 49					
		4. หมายถึง ร้อยละ 50 – 59					
		5. หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป					
2.5 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัย หรืองานสร้างสรรค์จากภายนอกสถาบันต่อ จำนวนอาจารย์ประจำ	2	1. หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 15					
		2. หมายถึง ร้อยละ 15 – 19					
		3. หมายถึง ร้อยละ 20 – 24					
		4. หมายถึง ร้อยละ 25 – 29					
		5. หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 30 ขึ้นไป					

★มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ

การให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่เป็นประโยชน์ และเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการและวิชาชีพ เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้อง เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความเข้มแข็งของสังคม ชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติ ตลอดจนการส่งเสริมบทบาททางวิชาการและวิชาชีพของสถาบัน การศึกษา ในการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมความรู้ โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่า น้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				เกณฑ์ที่ควร ปรับเป็น
			มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
3. มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ	30						
3.1 ร้อยละของกิจกรรม / โครงการบริการวิชาการ และวิชาชีพที่ตอบสนองความ ต้องการ และพัฒนา/ และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของสังคม ชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติ ต่ออาจารย์ประจำ	10	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 25 1 หมายถึง ร้อยละ 25 - 30 2 หมายถึง ร้อยละ 31 - 36 3 หมายถึง ร้อยละ 37 - 42 4 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 43 ขึ้นไป					
3.2 ร้อยละของอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นกรรมการ วิทยานิพนธ์ภายนอกสถาบันเป็นกรรมการวิชาการ และกรรมการวิชาชีพในระดับชาติหรือนานาชาติ ต่ออาจารย์ประจำ	10	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 15 2 หมายถึง ร้อยละ 15 - 19 3 หมายถึง ร้อยละ 20 - 24 4 หมายถึง ร้อยละ 25 - 29 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 30 ขึ้นไป					

(ต่อ)

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	คำ นำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				เกณฑ์ที่ควร ปรับเปลี่ยน
			มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
3.3 มีการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการ และวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และการวิจัย	3	1 = มีแผนในการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการและวิชาชีพมาใช้ในการเรียนการสอนและการวิจัย 2 = มีการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการและวิชาชีพมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างน้อย 1 โครงการ 3 = มีการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการและวิชาชีพมาใช้ในการวิจัยอย่างน้อย 1 โครงการ 4 = มีการนำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการและวิชาชีพ มาใช้ในการเรียนการสอนและการวิจัย อย่างน้อย 1 โครงการ 5 = มีการบูรณาการการจัดการเรียนการสอน หรือการวิจัยกับการบริการวิชาการ/วิชาชีพ อย่างน้อย 1 โครงการ					
3.4 ค่าใช้จ่ายและมูลค่าของสถาบันในการบริการวิชาการและวิชาชีพเพื่อสังคมต่อ อาจารย์ประจำ	5	1 หมายถึง น้อยกว่า 6,500 บาท 2 หมายถึง 6,500 – 7,749 บาท 3 หมายถึง 7,750 – 8,999 บาท 4 หมายถึง 9,000 – 10,249 บาท 5 หมายถึง ตั้งแต่ 10,250 บาท ขึ้นไป					

(ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวชี้วัดคุณภาพ	คำ นำ หน้า	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				เกณฑ์ที่ควร ปรับเปลี่ยน
			มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย ที่สุด	
3.5 การเป็นแหล่งให้บริการวิชาการและวิชาชีพ ที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติหรือระดับ นานาชาติ	5	1 หมายถึง 1 แหล่ง 2 หมายถึง 2 แหล่ง 3 หมายถึง 3 แหล่ง 4 หมายถึง 4 แหล่ง 5 หมายถึง ตั้งแต่ 5 แหล่ง ขึ้นไป					
3.6 รายรับของสถาบันในการให้บริการวิชาการ และวิชาชีพ ในนามสถาบันต่ออาจารย์ประจำ	5	1 หมายถึง น้อยกว่า 15,000 บาท 2 หมายถึง 15,000 – 17,399 บาท 3 หมายถึง 17,400 – 19,799 บาท 4 หมายถึง 19,800 – 22,199 บาท 5 หมายถึง ตั้งแต่ 22,000 บาท ขึ้นไป					

(ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวชี้วัดคุณภาพ	คำ นำ หน้า	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					เกณฑ์ที่ควร ประเมิน
			มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
3.7 ระดับความสำเร็จในการให้บริการวิชาการ และวิชาชีพตามพันธกิจเฉพาะของสถาบัน	5	1 = มีแผนหรือโครงการ ในการให้บริการ วิชาการอย่างครบถ้วนตามพันธกิจ ของสถาบัน 2 = มีการให้บริการวิชาการแก่สังคมตาม แผนหรือโครงการ ในการให้บริการ วิชาการอย่างครบถ้วนตามพันธกิจ ของสถาบัน 3 = มีการบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัย และการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ในการ ให้บริการ วิชาการแก่สังคม อย่างน้อย 1 โครงการ 4 = มีผลงานวิจัยผลงานสร้างสรรค์ หรือ การพัฒนางานด้านผู้ที่เกิดจากการ บูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคม อย่างน้อย 1 โครงการ 5 = เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง สถาบันการศึกษาและองค์กร ในชุมชน ในการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน และพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ อย่างน้อย 1 โครงการ						

★ 4. มาตรฐานด้านการทำบุงคิลปะและวัฒนธรรม

การอนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่เอกลักษณ์ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยภูมิปัญญาท้องถิ่น อันเป็นมรดกไทยและการบูรณาการในการผลิตบัณฑิต การวิจัย และการบริการวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งการสร้างสรรค์ และส่งเสริมภูมิปัญญาไทย ให้เป็นรากฐานของการพัฒนาองค์ความรู้ที่สามารถพัฒนาสู่สากล

มาตรฐาน / ตัวชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				เกณฑ์ที่ควรปรับเป็น
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. มาตรฐานด้านการทำบุงคิลปะวัฒนธรรม	10						
4.1 ร้อยละของกิจกรรมในการอนุรักษ์ พัฒนา และสร้างเสริมเอกลักษณ์ ศิลปะและวัฒนธรรม ต่อจำนวนนักศึกษา	5	1 หมายถึง น้อยกว่า ร้อยละ 15 2 หมายถึง ร้อยละ 15 – 17 3 หมายถึง ร้อยละ 18 – 20 4 หมายถึง ร้อยละ 21 – 23 5 หมายถึง ตั้งแต่ ร้อยละ 24 ขึ้นไป					
4.2 ร้อยละของค่าใช้จ่าย และมูลค่าที่ใช้ในการอนุรักษ์พัฒนา และสร้างเสริมเอกลักษณ์ ศิลปะ และวัฒนธรรมต่องบดำเนินงาน	5	1 หมายถึง น้อยกว่า ร้อยละ 0.5 2 หมายถึง ร้อยละ 0.5 – 0.6 3 หมายถึง ร้อยละ 0.7 – 0.8 4 หมายถึง ร้อยละ 0.9 – 1.0 5 หมายถึง มากกว่าร้อยละ 1.0					

★ 5. มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร

การบริหารและการจัดการศึกษาที่ประชากรในและนอกสถาบันและนอกสถานที่ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมตามหลักการบริหารจัดการที่ดี เน้นการกระจายอำนาจ
กำกับด้วยนโยบาย การวางแผน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การพัฒนาบุคลากร ที่เป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการ
การเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ โดยมุ่งสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ รวมทั้งการสร้างเสถียรภาพทางการเงิน การใช้เงินอย่างคุ้มค่า มีอิสระ
คล่องตัว ไปรุ่งใส และสามารถตรวจสอบได้

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่า น้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				เกณฑ์ที่ควร ปรับเป็น
			มาก ที่สุด	มาก กลาง	น้อย น้อย	น้อย ที่สุด	
5. มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร 5.1 สถาบัน และผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน เคลื่อนพันกรกิจ และสามารถสะท้อนถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ และนำไปสู่เป้าหมายของการบริหาร จัดการที่ดี มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม เน้นการ กระจายอำนาจ ไปรุ่งใส และตรวจสอบได้ รวมทั้งมี ความสามารถในการผลักดันสถาบันให้สามารถ แข่งขันได้ในระดับสากล	20 1	1 = กรรมการสถาบัน/กลุ่มสาขา บิดโอทอส ให้มีการตรวจสอบการดำเนินงาน 2 = สถาบัน/กลุ่มสาขา มีส่วนร่วม ในการ กำหนดและให้ความเห็นรอบแผน ยุทธศาสตร์ และให้ข้อสังเกตที่มีนัยสำคัญ และสถาบัน/กลุ่มสาขาติดตามผลการ ดำเนินงานที่สาคัญตามภารกิจหลักของ สถาบันอย่างท่งร่งวัน มากกว่าปีละ 2 ครั้ง 3 = มีการประชุมสภาสถาบัน/กลุ่มสาขาอย่าง ต่ำร้อยละ 80 ของแผน และมีการทบทวน สถาบัน/กลุ่มสาขา เข้าประชุม โดยเฉลี่ยอย่าง ต่ำร้อยละ 80 4 = มีการส่งเอกสาร ให้กรรมการสถาบัน/ กลุ่มสาขา ก่อนประชุม โดยเฉลี่ยต่ำ 7 วัน 5 = มีการประเมินผลงานของผู้บริหารสูงสุดของ สถาบัน/กลุ่มสาขา โดยมีหลักเกณฑ์ที่ ชัดเจนและตกลงกันไว้ล่วงหน้า					

(ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวชี้วัดคุณภาพ	คำ นำ หน้า	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				เกณฑ์ที่ควร ปรับเป็น
			มาก ที่สุด	มาก กลาง	น้อย น้อย	น้อย ที่สุด	
5.2 มีการพัฒนาสถาบันสู่องค์กรเรียนรู้โดย อาศัยผลการประเมินจากภายในและภายนอก	1	1= มีการทบทวนและจัดทำแผนการจัดการ ความรู้ประจำปีงบประมาณ 2= มีการดำเนินการตามแผนและเกิดผลสำเร็จ ตามเป้าหมายของแผนน้อยกว่าร้อยละ 50 3= มีการดำเนินการตามแผนและเกิดผลสำเร็จ ตามเป้าหมายของแผน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 4= มีการติดตามประเมินผลความสำเร็จของ การจัดการความรู้ 5= มีการนำผลการประเมินไปปรับใช้ใน การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ได้					
5.3 มีการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ชาติ	1	1= คณะกรรมการ/ คณะทำงานกำหนดแผน กลยุทธ์ของสถาบัน 2= มีแผนกลยุทธ์ของสถาบัน 3= มีคณะกรรมการวิเคราะห์ความสอดคล้อง ของแผนกลยุทธ์กับยุทธศาสตร์ชาติ 4= แผนกลยุทธ์มีความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ น้อยกว่าร้อยละ 80 ของแผน 5= แผนกลยุทธ์มีความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ มากกว่าร้อยละ 80 ของแผน					

(ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				เกณฑ์ที่ควรปรับเป็น
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.4 มีการใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกสถานประกอบการร่วมกัน	1	1= มีคณะกรรมการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ทรัพยากรของสถาบัน 2= มีผลการวิเคราะห์ความต้องการในการใช้ทรัพยากรของสถาบัน 3= มีแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานอื่นในสถาบัน 4= มีแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานอื่นนอกสถาบัน 5= มีผลการประหยัดงบประมาณที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรร่วมกับหน่วยงานอื่น					
5.5 ศักยภาพของระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริการ การเรียนการสอน และการวิจัย	3	1= มีนโยบายในการจัดการระบบฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ 2= มีระบบฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ 3= มีการประเมินประสิทธิภาพและความปลอดภัยของระบบฐานข้อมูล 4= มีการประเมินประสิทธิภาพและความปลอดภัยของระบบฐานข้อมูลและประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ฐานข้อมูล 5= มีการนำผลการประเมินในข้อ 3 และ 4 มาปรับปรุงระบบฐานข้อมูล					

(ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวชี้วัดคุณภาพ	คำ นำ หนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					เกณฑ์ที่ควร ปรับเปลี่ยน
			มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
5.6 สินทรัพย์ถาวรต่อจำนวนนักศึกษา (เต็มเวลาเทียบเท่า)	1	1 หมายถึง น้อยกว่า 65,000 บาท/คน 2 หมายถึง 65,000 – 77,499 บาท/คน 3 หมายถึง 77,500 – 89,999 บาท/คน 4 หมายถึง 90,000 – 102,499 บาท/คน 5 หมายถึง ตั้งแต่ 102,500 บาทต่อคน ขึ้นไป						
5.7 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อจำนวนนักศึกษา (เต็มเวลาเทียบเท่า)	1	1 หมายถึง $\pm 15\%$ ของเกณฑ์ปกติ 2 หมายถึง $\pm 11 - 14\%$ ของเกณฑ์ปกติ 3 หมายถึง $\pm 7 - 10\%$ ของเกณฑ์ปกติ 4 หมายถึง $\pm 3-6\%$ ของเกณฑ์ปกติ 5 หมายถึง $0 - \pm 2\%$ ของเกณฑ์ปกติ						
5.8 ร้อยละของเงินเหลือจ่ายสุทธิต่องานด้านบริการ	1	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 5 2 หมายถึง ร้อยละ 5 – 7 3 หมายถึง ร้อยละ 8 – 10 4 หมายถึง ร้อยละ 11 - 13 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 14 ขึ้นไป						

(ต่อ)

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				เกณฑ์ที่ควร ปรับเปลี่ยน
			มาก ที่สุด	มาก กลาง	น้อย น้อย	น้อย ที่สุด	
5.9 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่เข้าร่วมประชุมวิชาการ หรือนำเสนอผลงานวิชาการทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ	3	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 35 2 หมายถึง ร้อยละ 35 – 37 3 หมายถึง ร้อยละ 38 – 40 4 หมายถึง ร้อยละ 41 – 43 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 54 ขึ้นไป					
5.10 งบประมาณสำหรับการพัฒนาอาจารย์ใน ประเทศและต่างประเทศต่ออาจารย์ประจำ	4	1 หมายถึง น้อยกว่า 6,500 บาท/คน 2 หมายถึง 6,500 – 7,499 บาท/คน 3 หมายถึง 7,500 – 8,999 บาท/คน 4 หมายถึง 9,000 – 10,249 บาท/คน 5 หมายถึง ตั้งแต่ 10,250 บาทขึ้นไป					
5.11 ร้อยละของบุคลากรประจำสาขาศูนย์สนับสนุนที่ได้รับ การพัฒนาความรู้และทักษะในวิชาชีพทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ	3	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 45 2 หมายถึง ร้อยละ 45 – 54 3 หมายถึง ร้อยละ 55 – 64 4 หมายถึง ร้อยละ 65 – 74 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป					

★ 6. มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

กระบวนการพัฒนาและบริหารหลักสูตรให้มีความทันสมัย ชีวหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม มีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคนตามความต้องการ/ความสนใจของผู้เรียน โดยใช้เทคนิคการสอนและอุปกรณ์การสอนที่หลากหลาย มีการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และมีการใช้ประโยชน์ผลการประเมินในการพัฒนาผู้เรียน

การระดมทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งความร่วมมือจากแหล่งต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมการศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถอย่างสูงที่สุด

มาตรฐาน / ตัวชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					เกณฑ์ที่ควรปรับเป็น
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
6. มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 6.1 ร้อยละของหลักสูตรที่ได้มาตรฐานต่อหลักสูตรทั้งหมด	20 2	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 80 2 หมายถึง ร้อยละ 80 – 85 3 หมายถึง ร้อยละ 86 – 91 4 หมายถึง ร้อยละ 92 – 97 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 98 ขึ้นไป						
6.2 จำนวนนักศึกษาที่มวลาเทียบเท่าต่อจำนวนอาจารย์ประจำ	3	1 หมายถึง $\pm 10\%$ ของเกณฑ์ปกติ 2 หมายถึง $\pm 8 - 9\%$ ของเกณฑ์ปกติ 3 หมายถึง $\pm 6 - 7\%$ ของเกณฑ์ปกติ 4 หมายถึง $\pm 4 - 5\%$ ของเกณฑ์ปกติ 5 หมายถึง $\pm 3\%$ ของเกณฑ์ปกติ						

(ต่อ)

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					เกณฑ์ที่ควร ปรับเปลี่ยน
			มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
6.3 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอกหรือ เทียบเท่าต่ออาจารย์ประจำ	2	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 20 2 หมายถึง ร้อยละ 20 – 24 3 หมายถึง ร้อยละ 25 – 29 4 หมายถึง ร้อยละ 30 – 34 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 35 ขึ้นไป						
6.4 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งวิชาการ	2	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 40 2 หมายถึง ร้อยละ 40 – 47 3 หมายถึง ร้อยละ 48 – 55 4 หมายถึง ร้อยละ 56 – 63 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 64 ขึ้นไป						
6.5 การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพพัฒนาจารย์ (Professional Ethics)	3	1= สถาบันมีการกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพ คณาจารย์ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร 2= มีกระบวนการส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องได้ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ 3= มีการกำกับดูแลการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ 4= มีระบบในการดำเนินการกับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม จรรยาบรรณ 5= มีการดำเนินการวางแผน ป้องกัน หรือหา แนวทางแก้ไขการกระทำผิดจรรยาบรรณ						

มาตรฐาน / ตัวชี้วัดคุณภาพ	คำ นำหน้า	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					เกณฑ์ที่ควร ปรับเปลี่ยน
			มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
6.6 กระบวนการเรียนรู้เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการเรียนรู้จากกฎปฏิบัติและ ประสบการณ์จริง	1	1- ครูอาจารย์มีความเข้าใจใช้ทฤษฎีของการจัดการศึกษา และหลักวิธีการศึกษาระดับอุดมศึกษา 2- ครูอาจารย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียนและเข้าผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูอาจารย์มีความสามารถในการจัดการประสบการณ์ที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3- ครูอาจารย์มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอนและผู้เรียน ครูอาจารย์มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน 4- ครูอาจารย์มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ 5- ครูอาจารย์มีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปพัฒนาผู้เรียน						
6.7 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อคุณภาพ การสอนของอาจารย์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	1	1 หมายถึง ค่าเฉลี่ย น้อยกว่า 2.5 2 หมายถึง ค่าเฉลี่ย น้อยกว่า 2.5 - 2.8 3 หมายถึง ค่าเฉลี่ย น้อยกว่า 2.9 - 3.2 4 หมายถึง ค่าเฉลี่ย น้อยกว่า 3.3 - 3.6 5 หมายถึง ตั้งแต่ 3.7 ขึ้นไป						

(ต่อ)

มาตรฐาน / ดัชนีชี้วัดคุณภาพ	ค่า น้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม					เกณฑ์ที่ควร ปรับเปลี่ยน
			มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
6.8 ร้อยละของนักศึกษาที่เข้ารับการอบรม/โครงการ พัฒนานักศึกษาคัดจํานวนนักศึกษา	3	1 หมายถึง น้อยกว่าร้อยละ 40 2 หมายถึง ร้อยละ 40 – 47 3 หมายถึง ร้อยละ 48 – 55 4 หมายถึง ร้อยละ 56 – 63 5 หมายถึง ตั้งแต่ร้อยละ 64 ขึ้นไป						
6.9 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในระบบห้องสมุด คอมพิวเตอร์และศูนย์สารสนเทศต่อนักศึกษา	3	1 หมายถึง น้อยกว่า 4,000 บาท/คน 2 หมายถึง 4,000 – 4,699 บาท/คน 3 หมายถึง 4,700 – 5,399 บาท/คน 4 หมายถึง 5,400 – 6,099 บาท/คน 5 หมายถึง ตั้งแต่ 6,100 บาท/คนขึ้นไป						

★ 7. มาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพ

ระบบประกันคุณภาพใน หมายถึงการพัฒนาศูนย์คุณภาพ การตรวจติดตามคุณภาพและการประเมินคุณภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสามารถรองรับการประกันคุณภาพภายนอกได้

มาตรฐาน / ตัวชี้วัดคุณภาพ	ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์คุณภาพ	ระดับความเหมาะสม				เกณฑ์ที่ควรปรับเป็น
			มากที่สุด	มากกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
7. มาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพ 7.1 มีระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายในที่ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	20 10	1- มีวิสัยทัศน์ในการประกันคุณภาพทั้ง 2- มีการกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดที่ชัดเจน สอดคล้องกับภาพทางการศึกษาและคุณศึกษา และแยกตัวชี้วัดสถาบันหรือครูไปซึ่งชี้ชัด คือคุณภาพของทั้งระบบ ทั้งปีงบประมาณ กระบวนการจัดการศึกษา และผลผลิต สามารถ รองรับการประกันคุณภาพภายนอก และเทียบ ระดับ (Benchmarking) 3- มีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพที่สมบูรณ์ ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพ การตรวจติดตาม คุณภาพ และการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็น ประจำทุกปี 4- มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในในส่วน หนึ่งของกระบวนการบริหารศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาของสถาบัน โดยได้รับการสนับสนุนจากต้นสังกัด และการมี ส่วนร่วมในการประกันคุณภาพจากทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง ส่วนร่วมของชุมชน 5- มีการนำข้อผลจากการประเมินคุณภาพภายในมา พัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานตามพันธกิจให้เกิด ผลดี					

